

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ГРАДА ВАЉЕВА

ГОДИНА XXXIX БРОЈ 2

16. март 2018.

ИЗЛАЗИ ПО ПОТРЕБИ

61. На основу члана 4. Одлуке о установљивању звања Почасни грађанин града Ваљева ("Службени гласник општине Ваљево" број 1/07 и "Службени гласник града Ваљева" број 11/14), члана 11. и 35. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 1/2017-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 16. марта 2018. године, донела је

ОДЛУКУ О ДОДЕЛИ ЗВАЊА ПОЧАСНИ ГРАЂАНИН ГРАДА ВАЉЕВА

- 1. Матији Настасићу**, фудбалском репрезентативцу Републике Србије, рођеном у Ваљеву, ДОДЕЉУЈЕ СЕ ЗВАЊЕ ПОЧАСНИ ГРАЂАНИН ГРАДА ВАЉЕВА.
- 2.** Повељу ће, на основу ове одлуке, уручити Градоначелник града Ваљева.
- 3.** Ову одлуку објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:011-52/18-01/1

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

62. На основу члана 11. Одлуке о награди града Ваљева ("Сл.гласник града Ваљева" бр.1/17) и члана 35. Статута града Ваљева ("Сл.гласник града Ваљева" бр. 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 16. марта 2018. године донела је

ОДЛУКУ О ДОДЕЛИ НАГРАДЕ ГРАДА ВАЉЕВА

Члан 1.

Овом одлуком додељује се Награда града Ваљева за дела која представљају највреднија достигнућа у Ваљеву, и то:

I НАГРАДЕ ЗА НАЈВРЕДНИЈА ДОСТИГНУЋА У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА

1. У области привреде: ГРАЂЕВИНСКОМ ПРЕДУЗЕЋУ „ГРЕДА“ Д.О.О. ВАЉЕВО које се 24.године успешно бави својом делатношћу пројектовања и градње стамбеног и пословног простора на локацијама у Ваљеву, Београду и Златибору.

Сваке пословне године остварује запажене резултате у сваком погледу.Показатељи за то су како званични резултати (остварени приходи,просечне плате,добит и сл.) тако и константно добар и професионалан однос са јавношћу, локалном заједницом и институцијама у окружењу.

ГП „Греда“ је 19. година присутна у Београду са преко 2500 изграђених станова.

Квалитетним пројектима урађеним у „Гредином пројектном бироу“ на квалитетним локацијама са изузетно високим нивоом квалитета изграђене су многе зграде(преко 70) које красе центар престонице.

ГП „Греда“ има своје особености по којима је препознатљива на тржишту некретнина, и то су пре свега :поузданост, сигурност, квалитет...

Све ове особености и карактеристике ГП „Греде“ су и те како препознате у јавности и све се то веома често поистовећује са Ваљевом, ваљевцима, ваљевском привредом и на основу тога се оформљује односно комплетира једна лепа слика нашег краја..

ГП „Греда“ у континуитету ради на освајању нових технологија у изградњи, примени нових пројектантских решења, користи најсавременију опрему и уграђује најновије материјале.

Током претходне 2017-е године, ГП „Греда“ је освојила израду ветрене фасаде са облогом од природног камена, израду фасадне столарије систем дрво алуминијум, грејање и климатизацију објекта топлотним пумпама.

Нешто што је потпуно ново у 2017.години је пројектовање и изградња минихидроелектрана снаге 500.kw на обронцима Копаоника, општина Брус.

ГП „Греда“ тренутно запошљава 82 радника различитих стручних профила.Поред овог кадровског потенцијала предузеће располаже квалитетном опремом за самостално извођење свих радова у области високоградње.

Поред изузетних резултата које је остварила ГП „Греда“,оснивач и власник ГП „Греде“, дипл.инг.грађевинарства Зоран Станковић, је власник још 3 мала предузећа у Ваљеву која се

успешно баве другим делатностима: „Греда Метал“, „Ваполи“, и Грмет столарија“. Све ове фирме су у континуитету добро и позитивно пословале и активно сарађују са локалном заједницом и институцијама у њој.

Власник Зоран Станковић је био члан Управног одбора Регионалне привредне коморе Ваљево, члан скупштине коморе Ваљево, члан је Парламента привредника Коморе Ваљево, члан струковних удружења и одбора Привредне Коморе Србије и члан разних градских комисија. Подржава хуманитарне акције а прошле године је за израду фасаде дечјег одељења ваљевске болнице ГП „Греда“, донирала 3.000.000. динара.

ГП „Греда“ је добитни награде коморе Ваљево за најбоље средње предузеће у 2004. години као и награде за континуитет у пословању за 2013. годину.

2. У области пољопривреде: **ДЕЈАНУ ДОБРИВОЈЕВИЋУ** (1974) пољопривредном произвођачу из Ваљевске Каменице. Дејан Добривојевић се већ дуги низ година успешно бави пољопривредном производњом, конкретно воћарством. Његово газдинство обухвата 10 хектара обрадиве површине, претежно под малином, купиним и шљивом. Бави се комерцијалном производњом и у току 2017. године произвео је 9840 килограма малине (претежно сорте Виламет) и 5200 килограма купине. У својим засадама примењује савремене методе и мере производње и постиже изузетне приносе користећи савремену механизацију. Његови засади су узор и пример другим произвођачима. У свом даљем раду планира усавршавање и проширивање производње на свом имању.

3. У области образовања и васпитања: **Мр АНИ САВКОВИЋ** директору Основне школе „Нада Пурић“ у Ваљеву. Мр Ана Савковић је високообразована, млада а већ доста искусна директорка, вредна, амбициозна особа посвећена послу и иновацијама у свом раду.

Мр Ана Савковић је ауторка монографије Основне школе „Нада Пурић“ која је оцењена од најеминентнијих посленика у просвети као најбоља монографија до сада издата у области основног образовања у Србији. Осим тога што афирмише ученике и наставно особље ова монографија је и понос града Ваљева која је стигла у руке многих и оних који живе ван граница Републике Србије.

Захваљујући директорки Ани у Основној школи „Нада Пурић“ је реновирана и опремљена учионица за децу са посебним потребама, а за финализацију овог пројекта, Ана је ступила у сарадњу са Принчевским паром Александром и Катариним Карађорђевић који су пружили материјалну помоћ.

Основна школа „Нада Пурић“ успешно сарађује са спортским организацијама у граду, учествује у такмичењима и не само спортским већ и у областима науке и технике, како на локалном тако и

на нивоима све до републичких такмичења. Готово да нема дешавања из образовне и васпитне области а да Основна школа „Нада Пурић“ није активни учесник за што је без сумње најзаслужнија директорка Мр Ана Савковић.

4. У области стваралаштва и постигнућа ученика и студената: **АЛЕКСИ МИРКОВИЋУ** (музичком извођачу-акордеонисти, аранжеру и композитору). Рођен је 1997. године у Ваљеву где је започео школовање. Носилац је Вукове дипломе за Основну школу и Вукове дипломе за Средњу школу. Био је Ђак генерације ОМШ „Живорад Грбић“ Ваљево и СМШ „Коста Манојловић“ Земун.

Завршио је теоретски одсек у СМШ „Живорад Грбић“ у Ваљеву као добитник Награде Живорад Грбић за најуспешније представљање школе у току школовања.

Завршио је Средњу музичку школу „Коста Манојловић“ у Земуну.

Добитник је 77 награда на домаћим и иностраним такмичењима од којих 60 првих, 6 других 3 треће награде као и пет специјалних награда.

Највреднији резултати у 2017. години:

- шампион света за 2017. годину - победник 67. Светског трофеја хармонике у Француској у категорији композитори.
- Добитник Grand prix-ја на интернационалном такмичењу „Naijene“ у Летонији
- Победник категорије на „Мајским сусретима хармоникаша“ у Лазаревцу
- Прва награда V-ом интернационалном фестивалу хармонике „MehFest“ у Београду.

До сада је имао преко 600 наступа на разним концертима, фестивалима, манифестацијама, промоцијама и другим значајним културним догађајима у Србији, Русији, Аустрији, Летонији, Португалији, БиХ и другим земљама.

Поред музичког извођаштва, бави се аранжирањем и композицијом а у сарадњи са Удружењем љубитеља хармонике „МЕХ“ у априлу 2017. године објавио је књигу са својим композицијама.

Од јуна 2015. године налази се међу уметницима - заштитним лицима италијанске фабрике хармоника „ФИСИТАЛИА“.

Тренутно је друга година Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву - смер хармоника у класи проф. Данијеле Ракић.

5. У области медицине и бриге о здрављу: **Др МИОДРАГУ ИЛИЋУ** рођеном у Никшићу 04.06.1963. године. Основну и средњу школу завршио је у Ваљеву, а Медицински факултет Универзитета у Београду, завршио је 1989. године са просечном оценом 9,03.

По завршеном лекарском стажу и положеном приправничком испиту, започео је рад на хирушком одељењу Опште Болнице у Ваљеву. У истој болници је 1990. године започео специјализацију из опште хирургије, а специјалистички испит положио 1995.

год. на Медицинском факултету Универзитета у Београду. Субспецијализацију из васкуларне хирургије започео је 1996. године у Београду и завршио је одбраном субспецијалистичког рада 1999. године, од када ради као општи и васкуларни хирург у Ваљеву. Шеф Одсека за васкуларну хирургију постаје 2001. године, а две године касније и начелник хирушке службе. На том месту остаје до 2009. године када прелази на „ИКВБ Дедиње“ у Београду. На клиници за васкуларну хирургију „ИКВБ Дедиње“ ради до данас као општи и васкуларни хирург.

Докторске академске студије на Медицинском факултету у Крагујевцу уписао је 2008. године, а усмени докторски испит је положио 2011. године са оценом 10.

У току свог хирушког стажа више пута је био на стручном усавршавању у Енглеској, Немачкој и САД и члан је домаћих и страних стручних удружења. Као аутор и коаутор објавио је више радова из хирургије и других области медицине.

6. У области социјалне заштите и хуманитарног рада **ВЕСНИ ЛАЗИЋ** рођеној 1969. године у Ваљеву, где живи и данас, ради и ствара. По занимању је струковни васпитач-специјалиста за методику реализације припремног предшколског програма. Њен континуирани хуманитарни и креативни рад у последњих 18. година као и бројне награде и признања су најбољи пример како се знањем, упорним радом и добротом постиже хуманост на делу. Посебан допринос за хуманитарни рад и хуманост огледа се у унапређењу хуманитарног рада у односу на осетљиве групе деце и младих, те заједницу у целини. Весна Лазич, председница удружења „Анђели чувари“ је препознатљива по хуманитарним активностима у нашој заједници. Велики је хуманиста и хероина племенитости.

Изузетан је педагог. Са својом свестраношћу и узорношћу у васпитном, хуманитарном раду и културном делању, са својом васпитном установом-Креативном радионицом Пинокио и добротворним Удружењем, постала је и сама-институција. Оно што Весну Лазич посебно издваја и квалификује је посвећеност, енергија и спремност да ради у интересу деце нашег града, јер улагање у децу је најбоља инвестиција за будућност. Дугогодишњи успон и успех на пословном и личном плану препоручују Весну Лазич, нашу суграђанку којој су племенитост и хуманост део свакодневнице. Весна Лазич скоро две деценије успева да оствари своју хуманитарну мисију у удружењу „Анђели чувари“ у интересу деце нашег града преданим радом и на различите начине пружајући помоћ онима којима је то најпотребније.

Једна од последњих хуманитарних активности која се традиционално одржава већ 18. година у нашем граду је Новогодишња бајка, културно забавна манифестација за децу из угрожених социјалних

група са поделом више од 874 новогодишња пакетића. Ова манифестација представља узоран, хуман, васпитни, музички, глумачки, костимографски, сазнајни, модеран и непосредан стваралачки чин, визуелни спектакл на радост свих: деце - учесника и деце - публике, а нарочито деце са посебним потребама.

7. У области хуманост: **УДРУЖЕЊУ ПЕНЗИОНЕРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ВАЉЕВА**. Ово удружење основано је 13. фебруара 2002. године као Клуб пензионисаних радника унутрашњих послова Ваљева и представља једно од старијих и активнијих удружења. За кратко време од оснивања Клуб је успео да учлани преко 200 од 300 пензионисаних радника унутрашњих послова са подручја Колубарског округа и почне да развија живу и разноврсну активност. Масован прилив чланова био је потврда правилне оријентације и снажан подстицај да се се још више збију редови и појача рад.

Од оснивања основни задаци овог Клуба су били и остали: окупљање и што активније ангажовање пензионера са циљем да им се живот учини богатијим и занимљивијим као и да се ради на остваривању њихових заједничких циљева и интересовања. Зато се почело са упражњавањем разних видова културно-забавних, спортско-рекреативних, социјално-хуманитарних и других активности, попут организовања излета и разних облика дружења, обиласка других места, посета позоришним представама, разним приредбама, концертима, предавањима, промоцијама итд. Радило се на успостављању присне сарадње са сродним друштвима и удружењима, размени искустава, пружању помоћи чланству у остваривању својих права у области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања, на побољшању материјалног положаја и подизању животног стандарда чланова. Помагало се и у решавању стамбених питања, помоћи у запослењу чланова домаћинства, коришћењу одмаралишта, повременом радном ангажовању појединаца.

У Србији, Ваљевско удружење пензионера унутрашњих послова посебно је препознатљиво по организовању акција добровољног давања крви. Од 2012. године оно организује и по две, три акције. Прва таква акција у 2017. години организована је у оквиру обележавања 15. година постојања и рада овог Удружења. Том приликом прикупљено је преко 50. боца крви, а занимљиво је да су у њој учествовали и представници једног броја гостујућих удружења. Друга акција у тој години организована је на иницијативу Одељења за трансфузију крви Опште Болнице Ваљева и Општинске организације Црвеног крста Ваљева како би се обезбедиле потребне количине крви за Новогодишње и Божићне празнике. У њој је прикупљено преко 30. боца крви. Захваљујући тим акцијама ваљевска болница па и неке здравствене установе у Београду

више не оскудевају у потребним количинама крви па се операције редовно одржавају.

Чланови овог удружења су веома ангажовани и разним другим пољима у својој средини. Поједини чланови се бирају или именовани и на неке одговорне дужности у органима локалне самоуправе.

8. У области уметности и културе: **ВЕСЕЉКУ БЕЛУШЕВИЋУ**, руководиоцу техничке службе Центра за културу Ваљево, извршном директору Тешњарских вечери и Ваљевског цез фестивала. Рођен 10.11.1963.године у Ваљеву, где је завршио основну и средњу школу и стекао звање Стручни радник у култури и јавном информисању. По завршетку школовања запослио се у предузећу „Крушик“ а после пет година, 1990. прелази у Омладински центар Ваљево на место техничког реализатора програма. С обзиром да се ради о специфичном послу који се не може радити на рутински начин и није везан искључиво за простор саме установе врло брзо је показао да се креативним приступом и сналажљивошћу може битно побољшати и квалитет и обим програма. Од првих дана, такође успоставио је успешну сарадњу са скоро свим установама културе у граду (Дом културе, Абрашевић, Народни музеј, Градска библиотека, Културно - просветна заједница, Модерна галерија, основне (сеоске - градске) и средње школе, културно - уметничка друштва, предшколска установа). Будући да је тада Омладински центар био један од носилаца програма Тешњарских вечери одмах је постао технички а потом и извршни директор Фестивала, по општој оцени тај посао обавља изузетно квалитетно и ефикасно. Поред тога, пуне две деценије учествује у доста сложеној организацији Цез фестивала, а последњу деценију је и извршни директор. Ожењен је Горданом, отац Василија и Валерије.

Оснивањем Центра за културу Ваљево (2009.) постао је руководиоца извршно - техничке службе са којом је током прошле 2017. године успешно организовао и реализовао мноштво програма. Поред редовног посла које је током 2017. године обављао на највишем нивоу, био је незаменљив у организацији и осталих бројних манифестација у граду.

Посебно треба напоменути, да је током, више, од четврт века рада у култури развио изузетну комуникацију и сарадњу са многобројним уметницима и ствараоцима у култури, институцијама, медијима, Градском управом, НВО сектором, неформалним уметничким групама као и Српском православном црквом од које је за несебичан допринос у раду у августу 2017, добио Архипастирску Грамату.

9. У области чување и неговање традиције ваљевског краја **ДРАГАНУ ЖИВАНОВИЋУ** из Златарића, села надомак Ваљева. Драган Живановић

је воденичар у надалеко познатој Ђединој воденици на реци Обници која заједно са реком Јабланицом чини реку Колубару. Воденица је по предању подигнута давне 1850.године, мењала је власнике а по последњем власнику носи надимак „Ђедина воденица“. Вероватно би ова воденица доживела судбину многих других воденица и спомињала се у писаним траговима као део историје ваљевског краја да није било људи попут Драгана Живановића који својим радом наставља причу о воденици и која захваљујући њему доживљава своју другу младост.

Драган Живановић је рођен 16. августа 1950. године у Златарићу. Завршио је Техничку школу, смер алатничар, био је запослен у Термоводу а затим као металоглодач у Крушику. Пријатељи га познају и по презимену Далипагић како се и сам понекад представља по свом пријатељу Дражену Далипагићу јер је спорт а посебно кошарка за њега била и остала страст. Посао воденичара је започео 1988. године на позив старог воденичара Ђеде из радозналости а наставио да га ради а и данас то чини, из љубави. Као и све што је радио у животу, и овом послу се предао целим својим бићем, одричући се много чега. И успео је, успео је да се о воденици, о занимању воденичара, о Драгану Воденичару прича не само у Ваљеву и Србији већ је ова лепа прича изашла и ван граница наше земље представљајући Ваљево и Србију у најлепшем светлу. Много је новинских текстова и телевизијских прилога, извештаја и емисија посвећено овом великом човеку а објављена је и књига „Живот и поверење само се једном губе“ која у свом називу у тих неколико речи говори много о њему. У предговору ове књиге Љубица Лаушевић наглашава да је књига настала као резултат жеље да се кроз личност једног човека, домаћој и иностраној јавности покаже једно посебно лице Србије, Србије коју много волимо и којој жарко желимо да настави путем поштења и поверења, особина које су красиле српски народ током векова. На крају се запитала: „ко је заправо Драган: песник, филозоф, мисионар..“ да би закључила „све помало, а понајвише и најважније-ЧОВЕК ВОДЕНИЧАР“.

10. У области информисање и друштвено ангажовање: **РАДОВАНУ ЛАЗАРЕВИЋУ**, уреднику дописништва РТС у Ваљеву. Рођен је 21. фебруара 1958.године у Ваљеву. Као гимназијалац активан је у Друштву истраживача „Владимир Мандић Манда“ (са посебним интересовањем за екологију) и учесник истраживачких и омладинских радних акција. Завршио је Ваљевску гимназију и Дефектолошки факултет у Београду. Новинарством почиње да се бави у листовима „Истраживач“ и „Гимназијалац“, а затим је дописник „Вечерњих новости“. У Радио Ваљеву био је новинар унутрашњо-политичке рубрике, а потом и дописник Телевизије Београд. Од 1988.године запослен је у Радио телевизији Србије и извештава из земље и иностранства. У међувремену је завршио школу новинарства ББЦ-ија и био је председник Актива

новицара Ваљева. Добитник је највиших новинарских признања за радио и телевизијско стваралаштво. (Прва награда за Дневник на Фестивалу Удружених радио станица Србије, Гран при „Пресс витез“, Гран при „Златни пастир“ на Фестеф-у, Гран при публице и Гран при „Воља за животом“ на Фестивалу Златна буклија“ награда за режију „Жисел“, награда на „Интерфер-у“ идр.).Члан је Удружења ликовних уметника СПЕКТАР Уб, чији је оснивач и председник био сликар мр Миодраг Миле Петровић, знаменити Тамнавац, човек који је открио и први подржао Лазаревићев сликарски таленат, радујући се свакој новој слици, а посебно изложбама и заједничком учешћу на ликовним колонијама.На његовим сликама су најчешће неке од необјављених телевизијских прича. Протекле године, у свом препознатљивом стилу, наставио је серију објективних извештаја о најзначајнијим догађајима у ваљевском крају, занимљиве репортаже, актуелне разговоре и директна јављања са терена.У дневницима и другим информативним емисијама РТС-а његови прилози су често били ударни, увек са мером, без сензационализма, остављајући снажан утисак у јавности.У првом плану су увек интереси града и грађана.Оштар је кад треба и мора. Искусан да одвоји добро од лошег, препозна битно од споредног, спреман да гледаоцима покаже лепоте и знаменитости нашег краја. Међу уваженим је новинарима РТС-а и један од најдоследнијих поштовалаца новинарског кодекса, изузетан професионалац и како рекоше његове колеге:мајстор новинарског заната.

11. У области спорта : **ЉУКАНУ ЉУКАНОВИЋУ**, кошаркашу КК „Металац“ из Ваљева. Рођен 31.октобра 1992.године у Ваљеву. Студент је 4.године Факултета за менаџмент у спорту у Београду.

Каријеру је започео у КК „Металац“ из Ваљева 2001.године у пионирској екипи.Потом је наступао за кадетски и јуниорски тим КК „Металац“ у којима је био најбољи играч.На свим турнирима на којима је клуб учествовао проглашаван је за најбољег играча или најбољег стрелца турнира.

Од 2006. године постао је првотимац КК „Металац“ и то најмлађи првотимац у историји клуба.

Био је члан екипе КК „Металац“ која је 2008. године под вођством тренера Драгана Симеуновића, изборила, трећи пут у својој историји, пласман у Прву Лигу Србије - КЛС у којој се клуб и данас такмичи.

Од 2011. године је капитен екипе и са истом је освојио два Лигашка купа Србије и још три пута играо у финалним утакмицама тог такмичења.Био је члан екипе у четири суперлигашке сезоне и наступао са запаженим успехом.

Наступао је са успехом и за иностране прволигашке клубове у Чешкој и Словенији .

У сезони 2016/2017 освојио је титулу најбољег одбрамбеног играча КЛС у категорији украдених лопти и у истој сезони је био званично најбољи плејмејкер КЛС са просеком од 18 индексних поена по утакмици а у укупном пласману био је 7.најбољи кошаркаш КЛС.

У текућој сезони 2017/2018, је далеко најбољи кошаркаш КК „Металац“ из Ваљева, тренутно најбољи играч читаве КЛС са просеком индексних поена од 26 по утакмици,највише украдених лопти, други стрелац целог шампионата са више од 18 поена просечно по утакмици, у самом врху скакача и ако игра на позицији плејмејкера.

Селектиран за најбољу репрезентацију КЛС и изабран да буде капитен репрезентације КЛС на традиционалној утакмици која је играна против Републике Српске крајем 2017.године.

Апсолутни рекордер по броју одиграних прволигашких и суперлигашких утакмица за КК „Металац“ из Ваљева у историји клуба (преко 260 утакмица).

II. СПЕЦИЈАЛНЕ НАГРАДЕ

1. **ЉУБОМИРУ РАНКОВИЋУ**, протођакону, за животно дело. Рођен 16.новембра 1952.године у селу Доње Лесковице, код Ваљева. Основну школу је завршио у месту рођења, од 1958-1966. године. Петоразредну Богословију је похађао и завршио у манастиру Крка од 1966. до 1971. године. На Богословском факултету Српске православне цркве у Београду дипломирао 1983.године. Магистрирао на Богословском факултету 2008.године, из области Пастирског богословља на тему „Жена у Цркви са освртом на питање феминизма“

У чин ђакон рукоположен је 21. марта 1975.године, а чином протођакон одликован 1982.године. Од 1975. до 1989. ђакон је и секретар епископа шабачковаљевског, блаженопочившег Јована Велимировића и секретар Црквеног суда Епархије шабачковаљевске у Шапцу. Од 1985.године, покренуо је часопис ГЛАС ЦРКВЕ, који је крајем осамдесетих излазио у тиражу од 150.000 примерака. До данас је главни и одговорни уредник издавачке куће „Глас Цркве“.

По пројекту арх. Проф. Др Предрага Ристића, подигао је монументално здање ГЛАСА ЦРКВЕ у Ваљеву. Током шеснаест година боравка у Ваљеву, од 1990 до 2006, у репрезентативном дворишном простору организовао велики број промоција, изложби, књижевних и духовних вечери на којима је учествовао велики број љубитеља духовности и културе ваљева и шире околине. На трибини ГЛАСА ЦРКВЕ, говориле су најугледније личности српске културе и духовности: академици, писци, песници, епископи, свештеници, монаси...

У Ваљеву 1997. године је основао и покренуо први црквени радио у словенском православном свету од Цетиња до Владивостока.Покривао је скоро целу

Србију и био један од најслушанијих радија на просторима Србије и Републике Српске.

Као ученик Богословије писао је чланке и репортаже у црквеним листовима: Православље, Мисионар и Гласник. Сарадњу са овим листовима је наставио и као студент и као ђакон. Највећи број текстова написао је за часопис „Глас Цркве“ који уређује преко тридесет година. У издавачкој кући „Глас Цркве“ објавио је као аутор 21 књигу, теолошког, историјског, научног и мисионарског карактера.

Поред писаних текстова урадио је велики број емисија у току десет година уређивања радија „Глас Цркве“. Учествовао је у бројним емисијама државне телевизије и радија, као и на локалним радио и телевизијским станицама широм Србије.

Као уредник издавачке куће Глас Цркве, уз помоћ Епископа Лаврентија, приредио је Сабрана дела Светог Владике Николаја у 25 књига, и велики број других појединачних књига штампаних у неколико стотина хиљада примерака. По мишљењу многих Глас Цркве је највише допринео да се Владика на велика врата врати у нашу културу и духовност. То је допринело да се створи атмосфера за повратак његових светих моштију из Америке у Србију. Поводом преноса Владичиних моштију написао је једну књижицу под насловом „Свети Владика Николај у служби Богу и роду“ која је штампана у 200.000 примерака и дељена поводом поменуте свечаности. Када је 2003. године Владика званично канонизован, написао је опширни фељтон у дневном листу „Вечерње новости“, који је излазио у 32 наставка на целој страни овог изузетно тиражног листа. Организовао је бројне промоције, духовне академије, трибине и књижевне вечери, највише у Ваљеву, Шапцу, затим у земљи и иностранству на којима је осветљена личност овог великог светила наше Цркве, који је данас заједно са Светим Савом најомиљенији српски светитељ.

2. ОСТОЈА ПРОДАНОВИЋУ, за афирмацију града. Остоја Продановић је рођен у Црвенки (Бачка) 1951. године. Гимназију је завршио у Сомбору, а Филолошки факултет (општа књижевност са теоријом књижевности) у Београду. У Ваљеву живи од 1976. године.

Радио је у Југословенским сусретима аматера „Абрашевић“, Дому културе Ваљево и ОКССРН Ваљево. У Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ Ваљево је од 1982, где је радио као организатор културних програма, радник у Завичајном одељењу и као директор (1983 – 2001). За све то време интензивно је учествовао у организовању и реализацији културних програма највишег ранга у Библиотеци. У библиотекарству поседује стручно звање виши библиотекар и Сobbiss лиценцу за рад у републичком пројекту узајамне каталогизације у коме учествује преко сто шездесет библиотека Србије. За резултате и заслуге у библиотечкој делатности добио је 1997. године

награду „Милорад Панић Суреп“, највише признање за унапређење и развој ове делатности у Републици Србији, а 2017. награда „Ђура Даничић“ као највише признање за животно дело у области библиотекарства и културе Републике Србије.

У културном животу Ваљева учествовао је интензивно и из различитих позиција. Крајем 1976. основао је и водио Књижевну омладину Ваљева и у њој је организовао многе програме и акције, као и у манифестацији међународног карактера Песници словенских језика Десанки у част од 1984 -2004. године. Током радног века организовао је и реализовао преко хиљаду различитих програма, акција, пројеката и подухвата у Ваљеву и околини, као што је чувена манифестација „Песници словенских језика Десанки у част“, или оних које још постоје и делују, као летња књижевна манифестација „Двориште“. Водио је бројне креативне клубове, радионице и школе и основао и уређивао неколико ваљевских листова за културу, као што су „Ков“ (1978), „Ваљевска књижевна радионица“ (1994), „Новине ваљевског читалишта“ (1998), „Ваљевски хоризонти“ (2000) и часопис „Љубини дани“ (2016). Деведесетих година прошлог века био је председник Удружења за креативни развој деце, омладине и одраслих „Хоризонти“ са истоименим омладинским часописом, неколико хиљада полазника, стотинак ментора, кампова и различитих облика рада.

Још као гимназијалац писао је и објављивао приче, а почев од 1973. у гласилима републичког и регионалног ранга публиковао је преко триста радова из области књижевне критике, есејистике, књижевних студија, књижевне историје, теорије и културологије у листовима Књижевна реч, Књижевне новине, Младост, Омладинске новине, Књижевни лист, Напред, Ревља Колубара, Ваљевска реч, Панчевачко читалиште и другим. Објавио је мноштво чланака, поговора и предговора за књиге и прилога у листовима, часописима, зборницима и алманасима. Уредник је, приређивач и коаутор обимне монографије о ваљевској Матичној библиотеци, 2008. године под називом *Ваљевска библиотека 1868 – 2008 – 140 година одрастања*, књиге *У власти црне даме - смрт у поезији Десанке Максимовић*, 2013, *Наследници Глишићевог блага: ваљевска приповетка у 19. и 20. веку*, као и књиге *Од Глишића до Белог Марковића и даље – антологија ваљевске приповетке 19. и 20. века са студијом*, 2017, а дуже радове и студије објавио је о делима Десанке Максимовић, Стевана Раичковића, Миодрага Павловића, Милована Данојлића, Матије Бећковића, Данила Киша, Мирослава Јосића Вишњића, Радована Белог Марковића, Љубомира Ненадовића и других, као и неколико дужих радова о књижевности у ваљевској периодици деветнаестог и двадесетог века и културном животу Ваљева крајем прошлог века. Учествовао је на великом броју научних скупова и округлих столова о опусима познатих наших старијих и савремених

аутора и важи за једног од најквалитетнијих аутора студија и есеја о њиховим књижевним опусима. Учествовао је у скоро свим важнијим културним акцијама и стратегијама Ваљева и оставио писани траг о његовој књижевној историји, што се и даље остварује кроз објављена и најављена дела. Уредио је и приредио мноштво књига и зборника о различитим писцима. Организовао је мноштво културолошких изложби и истраживања, као што су „Ваљевски роман“ „Ваљевска приповетка“ и други и написао сценарија за биографско-поетичке филмове о десетак савремених српских писаца међу којима су Мирослав Максимовић, Рајко Петров Ного, Мирјана Стефановић, Славен Радовановић и други.

Осамдесетих година прошлог века при Матичној библиотеци установио је највећу и најбољу мрежу сеоских библиотека у Србији, која је бројала 51 књижницу и сваке године била награђивана републичким наградама за изузетне резултате. Године 1992. издајствовао је за Библиотеку зграду бившег СИЗ стамбених делатности и грађевинског земљишта, где се она и сада налази, а исте године остварио је у целој Србији запажен пројекат „Дечја библиотека центар за духовну радозналост“, који се још одвија и који је финансирало Министарство културе Републике Србије као најбољу културну идеју у тој години. Његов допринос идеји и реализацији пројеката Музеј завичајних писаца и „Љубини дани“ на нивоу манифестације и истоименог часописа, чији је уредник, више је него значајан.

Члан 2

Добитнику Награде града Ваљева уручује се диплома и новчани износ награде.

Члан 3.

Ову Одлуку објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:011-50 /2018-03

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

63. На основу члана 20. став 1. тачка 1), члана 32. став 1. тачка 4) и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07), члана 17. став 1. тачка 1) и члана 35. став 1. тачка 4 Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године донела је

ОДЛУКУ
о усвајању Локалног акционог плана
запошљавања

града Ваљева за 2018. годину

Члан 1.

Доноси се Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2018. годину.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке чини Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2018. годину

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:101-21/2018-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН **ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2018.** **ГОДИНУ**

I УВОД

Локални акциони план запошљавања Град Ваљево за 2018. годину (у даљем тексту: ЛАПЗ) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања у 2018. години. У складу са Законом запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“, БР. 36/09 и 88/10) њиме се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања у 2018. години и утврђују програми и мере који ће се реализовати у 2018. години на територији Града Ваљева, како би се достигли циљеви и постигло одрживо повећање запослености.

Национални акциони план запошљавања за 2018. годину (у даљем тексту: НАПЗ), представља основни инструмент за спровођење активне политике запошљавања, којим се дефинишу циљеви и приоритети и утврђују програми и мере политике запошљавања који ће се реализовати у току 2018. године, тј., операционализацију НАПЗ-а за период 2011-2020. године („Службени гласник РС“, број 37/11), а у изради овог документа и дефинисању циљева и приоритета политике запошљавања учествовале су социјални партнери, релевантне институције и остале заинтересоване стране.

Правни основ за доношење ЛАПЗ-а садржан је у члану 20. став 1. тачка 1., члану 32. став 1. тачка 4. и члану 17. став 1. тачка 1. и члану 35. став 1. тачка 4. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08).

Чланом 20. став 1. тачка 1. Закона о локалној самоуправи прописано је да општина доноси програме развоја.

Чланом 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи прописано је да Скупштина општине, у складу са законом доноси програм развоја општине, у складу са законом доноси програм развоја општине и појединих делатности.

Чланом 66. став 3. истог закона прописано је да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују на градску скупштину.

Чланом 17. став 1. тачка 1. Статута града Ваљева прописано је да град доноси програме развоја.

Чланом 35. став 1. тачка 4. Статута града Ваљева прописано је да Скупштина града у складу са законом доноси програм развоја града и појединих делатности.

Општи циљ ЛАПЗ-а је повећање запослености и то кроз:

1. Стручну праксу – ради стицања практичних знања и вештина за самосталан рад у струци без заснивања радног односа и то за лица са најмање средњим образовањем, без обзира на године живота.
2. Јавне радове – за радно ангажовање незапослених лица са евиденције Националне службе за запошљавање - филијале Ваљево и подразумева спровођење активности које предузима послодавац - извођач јавног рада, а које имају за циљ остварење одређеног друштвеног интереса.

Осим мера и активности наведених у овом акционом плану у 2018. години ће бити реализоване и друге мере и активности за подстицање запошљавања које спроводе Национална служба за запошљавање- Филијала Ваљево, у складу са својим програмом рада и расположивим финансијским средствима.

II МАКРОЕКОНОМСКИ ТРЕНДОВИ

(Извор: НАПЗ за 2018. годину)

Према подацима Републичког завода за статистику (РЗС) у другом кварталу 2017. године остварен је реалан раст привредне активности од 1,3%. Посматрано са производне стране, раст БДП у другом кварталу вођен је сектором услуга који доприноси са 1,2 процентних поена (п.п.). Прерађивачка индустрија, уз опоравак електро-енергетског сектора, дала је допринос од 0,6 п.п. Пад пољопривредне производње био је већи од очекиваног и негативно утицао са 0,6 п.п. Негативан допринос забележен је и код грађевинске активности (други квартал за редом).

Раст укупне индустрије од 3,1% међугодишње (мг) остварен у другом кварталу 2017. године доминантно је детерминисан позитивним кретањима у прерађивачкој индустрији која је са повећањем од 5,1% дала допринос од 4,2 п.п. Производња електричне енергије имала је негативан утицај од 1,4 п.п.

Током првих седам месеци 2017. године извезено је робе у вредности 8,7 млрд евра, док је увезено робе у вредности од 11,2 млрд евра (што је раст од 13,2% и 13,1% мг), док је спољнотрговински дефицит увећан за 12,7% у односу на исти период претходне године.

Укупан спољни дуг на крају првог квартала 2017. године износио је 26,2 млрд евра, и у поређењу са крајем претходне године смањен је за 374,2 мил.евра.

Инфлација се у августу 2017. године на међугодишњем нивоу кретала у границама дозвољеног одступања од циља Народне банке Србије ($3\% \pm 1,5\text{п.п.}$). У овом периоду инфлација је износила 2,5%, што је било условљено, пре свега, повећањем цена нафтних деривата, дувана, услуга мобилне телефоније и туристичких аранжмана.

Просечна нето зарада у периоду јануар-јул 2017. године повећана је за 0,9% реално, м.г. Смањене су разлике између просечних зарада јавног и приватног сектора, превасходно као резултат бржег раста зарада у приватном сектору.

Повећање броја запослених регистровано је у свим производним секторима, док су најзначајнија побољшања остварена у секторима услуга и индустрије.

Раст броја запослених регистрован је и у сегменту формалне и у сегменту неформалне запослености. Повећању формалне запослености, као квалитетном делу укупне запослености, поред оствареног привредног раста, додатно је допринело и ефикасније ангажовање инспекцијских служби у циљу сузбијања сиве економије. Раст запослености забележен је у прерађивачкој индустрији, рударству, трговини и др, што је у складу са повољним економским кретањима у овим секторима. Раст неформалне запослености у другом кварталу 2017. године, највећим делом је резултат већег ангажовања сезонских радника у пољопривредној производњи услед добре пољопривредне године. Раст запослености, али и подстицање неактивних лица, унапређењем и проширењем обухвата мера активне политике запошљавања, уз додатну мотивисаност растом реалних зарада, допринело је повећању стопе активности. Од посебног значаја за продуктивно запошљавање у наредном периоду јесте усаглашавање политика запошљавања, образовања и научно-технолошког развоја ради прилагођавања нивоа знања и вештина и запошљавања према потребама тржишта рада. С тим у вези, у наредном средњорочном периоду, очекује се наставак реформи у области тржишта рада и образовања (увођење система дуалног образовања, којим ће се обезбедити повезаност квалификоване радне снаге са стварним потребама тржишта рада).

У наредном периоду очекује се и да ће раст реалних нето зарада у приватном сектору пратити раст продуктивности у привреди. Спорији раст реалних нето зарада од раста реалног БДП, као и раст зарада у складу са растом продуктивности утицаће на смањивање јединичних трошкова рада и на побољшање конкурентске позиције земље. Реалном расту зарада допринеће и повећање минималне цене рада од 1. јануара 2018. године са 130 на 143 динара по радном часу, што ће се позитивно одразити на

агрегатну тражњу, а имаће и позитиван фискални ефекат.

1. Оквир макроекономске политике и структурних реформи¹

Фокус економске и фискалне политике у наредном средњорочном периоду усмерен је на остварење следећих циљева:

- 1) одржавање макроекономске стабилности уз даље смањење јавног дуга и његово враћање у одрживе оквире;
- 2) наставак примене структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа, као и подизање ефикасности јавног сектора.

Влада ће активним мерама у наредном трогодишњем периоду наставити са унапређивањем пословног амбијента. Успостављен је модел раста који се заснива на повећању инвестиција и извоза, а посебне подстицајне мере биће реализоване и од стране Министарства привреде са циљем даљег развоја привреде и равномерног регионалног развоја. Дугорочну одрживост раста треба додатно да подрже комплексни и свеобухватни реформски процеси, које ће Влада наставити да спроводи, како би се отклониле постојеће баријере и ризици. Тиме се стимулише приватна иницијатива, буди предузетништво и иновативност и афирмише развој заснован на знању и технолошком напретку, што ће у крајњој линији допринети отварању нових радних места и смањењу незапослености.

Реализација постављених циљева Владе допринеће повећању животног стандарда становништва и успостављању одрживог, паметног и инклузивног раста, који подразумева подстицање конкурентности и ефикаснију употребу ресурса, развој економије заснован на знању и иновацијама уз бољу партиципацију на тржишту рада, смањење сиромаштва и социјалну кохезију.

2. Трендови на тржишту рада

На основу података Републичког завода за статистику (РЗС) из Анкете о радној снази (АРС), прате се кретања и врши процена укупне радне снаге у Републици Србији.

Анкета о радној снази објављује се квартално, а последњи објављени подаци односе се на трећи квартал 2017. године. Такође, РЗС сваке године објављује АРС - годишњи билтен са просечним подацима за претходну годину.

У трећем кварталу 2017. године забележен је највећи број запослених (2.881.900) у периоду 2014–2017. године, због чега су и стопе активности (55,3%) и запослености (48,2%) највише.

¹ Фискална стратегија за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину

Табела 1. Трендови на тржишту рада, за становништво старости 15 и више година

Година	Становништво старости 15+			
	Укупно	Активно	Запослено	Незапослено
2016. (просек)	6.017.600	3.208.800	2.719.400	489.400
I квартал 2017.	5.995.300	3.105.000	2.652.200	452.800
II квартал 2017.	5.988.200	3.265.000	2.881.000	384.100
III квартал 2017.	5.881.200	3.310.100	2.881.900	428.200

Извор: APC, РЗС

У трећем кварталу 2017. године је, у поређењу са претходним кварталом, забележено смањење броја неактивних лица (за 52.100 лица) у корист пораста броја незапослених за око 44.100 лица. У поређењу са трећим кварталом 2016. године, дошло је до смањења броја незапослених за 21.900 лица и истовремено је порастао број запослених за око 67.900 лица.

Стопа активности за становништво старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 55,3%, и у односу на други квартал 2017. године (54,5%), повећана је за 0,8 процентних поена (п.п.). У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа активности је повећана за 1,1 п.п.

Стопа запослености за становништво старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 48,2% и, у поређењу са другим кварталом 2017. године (48,1%), повећана је за 0,1 п.п. У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа запослености је повећана за 1,4 п.п.

Стопа незапослености за становништво старости 15 и више година износи 12,9% и у поређењу са другим кварталом 2017. године (11,8%), повећана је за 1,1 п.п. У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа незапослености је смањена за 0,9 п.п. Позитивни трендови присутни су и у категорији лица радног узраста (15-64).

3. Регионални аспект индикатора тржишта рада

У структури становништва према радном статусу, региони имају сличну расподелу. У трећем кварталу 2017. године стопе активности и запослености за становништво 15 и више година су нешто веће у Београдском региону (56,7% и 49,0%, респективно) и у Региону Шумадије и Западне Србије (57,0% и 49,7%, респективно), док су нешто ниже у Региону Војводине (54,0% и 47,7%, респективно) и у Региону Јужне и Источне Србије (53,4% и 45,9%, респективно).

Табела 2. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

Старосна категорија 15+	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион КиМ
I квартал 2017. године					
Стопа активности	53,7%	50,3%	53,6%	49,1%	...
Стопа запослености	46,6%	43,5%	45,7%	40,7%	...
Стопа незапослености	13,2%	13,6%	14,7%	17,2%	...
Стопа неактивности	46,3%	49,7%	46,4%	50,9%	...
II квартал 2017. године					
Стопа активности	56,4%	52,8%	55,7%	53,1%	...
Стопа запослености	49,6%	47,5%	49,1%	46,0%	...
Стопа незапослености	12,1%	10,2%	11,8%	13,3%	...
Стопа неактивности	43,6%	47,2%	44,3%	46,9%	...
III квартал 2017. године					
Стопа активности	56,7%	54,0%	57,0%	53,4%	...
Стопа запослености	49,0%	47,7%	49,7%	45,9%	...
Стопа незапослености	13,6%	11,7%	12,7%	14,1%	...
Стопа неактивности	43,3%	46,0%	43,0%	46,6%	...

Извор: APC, РЗС

У односу на претходни квартал, стопа запослености повећана је Региону Шумадије и Западне Србије (0,6 п. п.) и Региону Војводине (0,2 п. п.), док стопа

незапослености највећу вредност има у Региону Јужне и Источне Србије (14,1%), а најнижу у Региону Војводине (11,7%).

4. Положај жена на тржишту рада

И поред чињенице да основни индикатори тржишта рада и у трећем кварталу 2017. године бележе

позитивне трендове, неравноправан положај полова на тржишту рада је и даље присутан.

Табела 3. Основни индикатори тржишта рада према полу, за становништво радног узраста (15-64) и становништво старије од 15 година

Период/старосна категорија	2016.		I квартал 2017.		II квартал 2017.		III квартал 2017.	
	15 +	15-64	15 +	15-64	15 +	15-64	15 +	15-64
Стопа активности								
Мушкарци	61,8%	73,1%	60,0%	71,3%	62,5%	73,8%	63,5%	75,2%
Жене	45,4%	58,1%	44,1%	56,8%	47,1%	60,3%	47,8%	61,6%
Стопа запослености								
Мушкарци	52,8%	61,9%	51,5%	60,6%	55,6%	65,2%	55,8%	65,7%
Жене	38,1%	48,4%	37,5%	48,0%	41,1%	52,3%	41,1%	52,6%
Стопа незапослености								
Мушкарци	14,6%	15,3%	14,3%	15,0%	11,0%	11,6%	12,0%	12,6%
Жене	16,1%	16,7%	15,0%	15,5%	12,7%	13,2%	14,0%	14,5%
Стопа неактивности								
Мушкарци	38,2%	26,9%	40,0%	28,7%	37,5%	26,2%	36,5%	24,8%
Жене	54,6%	41,9%	55,9%	43,2%	52,9%	39,7%	52,2%	38,4%

Извор: APC, РЗС

У трећем кварталу 2017. године **стопа активности** жена старости 15 и више година износи 47,8%, односно 61,6% за жене радног узраста (15-64).

Стопа запослености жена од 41,1% у трећем кварталу 2017. године је и даље значајно нижа од стопе запослености мушкараца (55,8%), односно разлика у стопама запослености између мушкараца и жена (старости 15 и више година) износи 14,7 п.п. Разлика у стопама запослености мушкараца и жена радног узраста (15-64) у трећем кварталу 2017. године износи 13,1 п.п.

Стопа незапослености жена старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 14,0%, а мушкараца 12,0%, што представља разлику од 2 п.п. У трећем кварталу 2017. године стопа незапослености жена радног узраста (15-64) износи 14,5%, а разлика у стопама незапослености мушкараца и жена радног узраста износи 1,9 п.п.

5. Старосна структура незапослених лица

Посматрано према годинама старости, у трећем кварталу 2017. године, око 203.500 лица припада двома најмлађим старосним групама (15-24 и 25-34).

Табела 4. Старосна структура незапослених лица, становништво радног узраста и становништво старије од 15 година

Старосна категорија	2016. година	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
15-24	80.000	77.400	62.600	70.900
25-34	161.000	147.300	130.200	132.600
35-44	117.500	105.900	92.400	100.500
45-54	84.900	79.700	59.400	76.600
55-64	44.900	41.200	37.100	44.600
Укупно 15-64	488.300	451.400	381.500	425.200
Укупно 15+	489.400	452.800	384.100	428.200

Извор: APC, РЗС

6. Положај младих (15-24) на тржишту рада

У трећем кварталу 2017. године у односу на исти период претходне године, код младих (15-24 год.), није било битних промена у броју запослених и незапослених, али је услед негативних демографских трендова, дошло до смањења

неактивног, односно укупног становништва тог узраста, што је довело до повећања стопа запослености и незапослености младих за 1,3 односно 0,4 п.п., респективно.

Стопа запослености младих у трећем кварталу 2017. године износи 23,7%, а стопа незапослености

28,8%. У односу на претходни квартал број запослених младих (15–24 год.) је већи за 20.800, а

стопа запослености младих је већа за 2,9 п. п.

Табела 5. Индикатори тржишта рада за младе (15-24)

Становништво старости 15-24	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа активности %	30,3	28,0	29,2	33,3
Стопа запослености %	19,7	17,6	20,8	23,7
Стопа незапослености %	35,0	37,1	28,9	28,8
Стопа неактивности %	69,7	72,0	70,8	66,7

Извор: АРС, РЗС

Удео младих који нити раде нити су у било каквом систему образовања и обуке у укупној популацији младих између 15 и 24 године старости (тзв. НЕЕТ стопа), износи 17,1% и у односу на исти период претходне године мањи је за 1,1 п.п.

7. Положај старијих (55-64) на тржишту рада

Стопа активности лица старости 55-64 година, у трећем кварталу 2017. године износи 51,4%, и, у односу на претходни квартал, већа је за 0,5 п.п.

Табела 6. Основни индикатори тржишта рада старијих 55-64 година

Старосна категорија 55-64	2016. година	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа активности %	46,9	46,8	50,9	51,4
Стопа запослености %	42,7	42,9	47,4	47,2
Стопа незапослености %	9,0	8,3	6,9	8,3
Стопа неактивности %	53,1	53,2	49,1	48,6

Извор: Израчунато на основу података из АРС, РЗС

Стопа запослености ове старосне групе у трећем кварталу 2017. године износи 47,2%, а стопа незапослености старијих износи 8,3%.

трећем кварталу 2017. године стопа дугорочне незапослености износи 7,7%, што је за 0,3 п.п. више у односу на претходни квартал.

8. Дугорочна незапосленост

Стопа дугорочне незапослености представља проценат незапослених годину дана и дуже у укупном броју активних становника узраста (15+). У

Табела 7. Дугорочно незапослени, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Укупан број незапослених 15+	489.400	452.800	384.100	428.200
Учешће – удео дугорочно незапослених	65,1%	60,05%	62,6%	59,6%
Стопе дугорочне незапослености	9,9%	8,8%	7,4%	7,7%

Извор: АРС, РЗС

9. Неформална запосленост

Стопа неформалне запослености представља удео лица која раде без формалног уговора о раду у укупном броју запослених.

Табела 8. Стопа неформалне запослености, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа неформалне запослености	22%	19,0%	22,1%	21,8%
Стопа неформалне запослености, без пољопривреде	9,8%	8,5%	10,2%	10,7%

Извор: АРС, РЗС

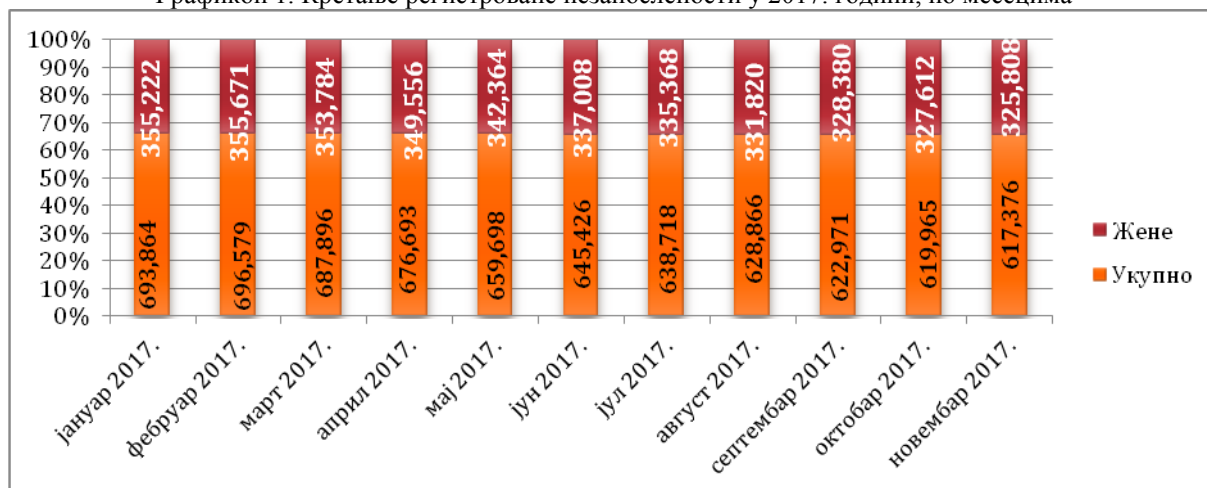
Стопа неформалне запослености у трећем кварталу 2017. године износи 21,8% и смањена је у односу на претходни квартал за 0,3 п.п.

На структуру запослених значајно утичу сезонске осцилације и неформални сезонски послови, посебно у пољопривреди.

Стопа неформалне запослености без пољопривреде износи 10,7%.

10. Регистрована незапосленост

Број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) у периоду јануар - новембар 2017. године бележи континуирано смањење. Број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање на дан 30. новембар 2017. године износи 617.376 лица и мањи је за 74.575 лица у односу на исти период претходне године (691.951).

Графикон 1. Кретање регистроване незапослености у 2017. години, по месецима

Извор: НСЗ

Посматрано према образовној структури, најзаступљенија су лица са средњим нивоом образовања (учешће у регистрованој незапослености од 52,5%), затим следе незапослени без квалификација и са ниским нивоом квалификација (32,9%), док је учешће лица са вишим и високим образовањем 14,6%.

Посматрано према старосној структури, удео младих у регистрованој незапослености износи 22,6%, док је удео старијих од 50 година 30,9%.

Учешће дугорочно незапослених лица на евиденцији Националне службе за запошљавање износи 69,6%, односно 429.448 незапослених лица посао тражи дуже од 12 месеци.

11. Циљеви и приоритети политике запошљавања у РС

Основни циљ политике запошљавања, утврђен Националном стратегијом запошљавања за период 2011-2020. године, је да се у Републици Србији до

краја 2020. године успостави ефикасан, стабилан и одржив тренд раста запослености и да се политика запошљавања као и институције тржишта рада потпуно ускладе са тековинама ЕУ.

У складу са основним циљем политике запошљавања, стратешким и реформским документима од значаја и утицаја на политику запошљавања, и уз уважавање карактеристика националног тржишта рада, утврђени су следећи приоритети политике запошљавања у 2018. години:

1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада;
2. Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања;
3. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

11.1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада

Раст запошљавања, и као стратешки циљ - одрживо повећање запослености, посебно у приватном сектору, зависи од привредног и инвестиционог амбијента и утиче на повећање не само броја, већ и квалитета радних места.

У 2018. години наставиће се са активностима у погледу даљег унапређења законодавног оквира у области рада и запошљавања, унапређења квалитета рада институција тржишта рада (НСЗ, агенције за запошљавање и локални савети за запошљавање), креирања политике запошљавања засноване на налазима евалуација утицаја мера и континуираног праћења потреба послодаваца и карактеристика незапослених лица, како би мере активне политике запошљавања биле у складу са стањем, могућностима и потребама националног и локалног тржишта рада.

Ради остваривања постављеног приоритета политике запошљавања предвиђене су следеће мере:

- **Унапредити законодавни оквир у области рада и запошљавања** - наставиће се са припремом законских решења из области рада и запошљавања којима се доприноси побољшању регулаторног оквира у овим областима (пропис о штрајку, о агенцијама за привремено запошљавање, о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима и о социјалном предузетништву).

- **Унапредити капацитете НСЗ за ефикасније пружање услуга посредовања у запошљавању, укључујући и систем каријерног вођења и саветовања** - у склопу реформе НСЗ акценат је на повећању квалитета услуга и унапређења стручног саветодавног рада са незапосленим лицима и послодавцима. То подразумева повећање броја саветника за запошљавање у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, као и наставак стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ.

- **Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ** - кроз организовање тренинга и обука за запослене у агенцијама, посебно за обављање послова професионалне оријентације и саветовања о планирању каријере, обезбеђивање заштите при запошљавању у иностранству, вођење евиденција и сл., укључујући и организовање припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.

- **Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу**

на локалном и регионалном нивоу - кроз организовање обука за планирање локалне политике запошљавања (за представнике локалних савета за запошљавање, јединица локалне самоуправе и НСЗ) која је у складу са стањем, потребама и могућностима локалног тржишта рада.

- **Унапредити методе евалуација мера активне политике запошљавања** – планира се примена ревидиране методологије за оцену утицаја реализованих мера активне политике запошљавања.

- **Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу** – планира се спровођење редовног годишњег анкетног истраживања потреба послодаваца за занимањима, квалификацијама, знањима и вештинама радне снаге, како би се обезбедила усаглашеност понуде и потражње на тржишту рада.

а. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Политика запошљавања представља интегрални део система развоја људских ресурса и креира се на основу анализе података о основним и пројектованим кретањима на тржишту рада, односно на основу сагледавања и праћења тенденција, стања и будућих потреба послодаваца на националном и регионалном нивоу ради прилагођавања мера активне политике запошљавања потребама тржишта рада.

Са циљем унапређења квалитета понуде и конкурентности радне снаге промовисаће се услуге каријерног вођења и саветовања, концепт целоживотног учења и тиме утицати на смањење неусаглашености понуде и потражње тржишту рада. Ради остваривања постављеног приоритета политике запошљавања предвиђене су следеће мере:

- **Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање**- Министарство просвете, науке и технолошког развоја, као носилац ове мере, успоставиће методологију праћења спровођења програма каријерног вођења и саветовања заснованих на стандардима услуга, формирати тимове за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим и високошколским установама и тиме у сарадњи са другим институцијама и НСЗ обезбедити услове за ученике, односно незапослена лица за управљање каријером, односно за планирање и управљање променама у области учења и рада.

- **Даље развијати национални систем класификације занимања** - наставиће се, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, са активностима на изради усаглашене класификације занимања.

- **Даље развијати национални оквир квалификација** - Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставиће са активностима на успостављању законског и институционалног оквира за имплементацију националног оквира квалификација.

- **Промовисати концепт целоживотног учења** - подстицаће се континуирано усвајање додатних знања и вештина ради конкурентнијег иступања на тржишту рада, а истовремено ће се радити на подизању квалитета обука кроз акредитацију јавно признатих организатора активности образовања одраслих.

- **Наставак реформе стручног образовања** - Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставиће са активностима на развоју политике формалног образовања у циљу бољег одговора на потребе тржишта рада.

III МИКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР

ГРАД ВАЉЕВО

1. ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ

1. Град Ваљево припада, од 2014. године, првој групи развијености градова и општина у

Србији. Ваљевску привреду карактерише значајно учешће индустрије, у оквиру које је посебно заступљена металопрерада, прехранбена индустрија са значајним пољопривредним потенцијалима, затим текстилна индустрија, графичка делатност, прерада дрвета, грађевинарство и производња неметала и туризам. Од осталих грана доминантна је трговина са финансијским услугама.

2. Економски раст захтева инвестиције, слободну конкуренцију и отворено тржиште. Град Ваљево кроз транспарентан и инвестиционо "пријатељски" оквир тежи да створи такве привредне услове у којима будући инвеститор може да сагледа све могућности за доношење средњорочних и дугорочних инвестиционих одлука. Значај малих и средњих предузећа огледа се у томе што у доба кризе најлакше опстају, јер се најбрже

прилагођавају новонасталим условима. Подизање свести о предузетништву и унапређење управљачких способности садашњих и потенцијалних предузетника захтева промовисање предузетништва кроз: одговарајућу обуку о могућностима коришћења фондова за започињање посла, најповољнијем правном облику предузетништва, поступку регистрације, пореским и другим финансијским обавезама, начину израде бизнис планова, као и о самом препознавању предузетничке склоности и пословних идеја. Посебно треба развијати предузетништво у специфичним секторима који су најважнији за економски развој, као што су пољопривреда и производња хране, информационо-технолошки сектору и туризам.

Развој предузетништва на територији града Ваљево и нова запошљавања подстицала је и Национална служба за запошљавање - Филијала Ваљево и то не

само финансијском, већ и нефинансијском подршком. Водећу улогу за нефинансијску подршку одиграо је Пословни центар, кроз тродневне семинаре, првенствено лицима која намеравају да започну сопствени посао, "Пут до успешног

предузетника". Похађање обуке је уједно био и један од услова за добијање средстава за samozapošljavanje. Проценат успешности, на овај начин подстицаја предузетништва је међу највишим у Србији и износи око 40%.

Табела 1. Основни подаци о граду и округу (површина и становништво), по попису из 2011. године

	Површина (км ²)	Удео у укупној површини (%)			Број становника*	Удео у укупном броју становника (%)			Густина насе- љености (бр. станов./ км ²)
		Град	Округ	Србија		Град	Округ	Србија	
Урбана зона	323	35,69	13,06	0,37	59.073	65,41	33,85	0,82	183
Рурална зона	582	64,31	23,52	0,66	31.239	34,59	17,90	0,43	53,67
Град	905	100	36,58	1,02	90.312	100	51,75	1,25	99,79
Округ	2,474	/	100	2,80	174.513	/	100	2,42	70,53
Србија	88,361	/	/	100	7.186.862	/	/	100	81,33

Табела 2. Радно способно становништво по попису из 2011 .године

Радно способно становништво (од 15-64 године)			
Град Ваљево	Укупан број	Мушкарци	Жене
	62.435	31.063	31.372
		49,75 %	50,25 %

2. КРЕТАЊЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊА У ВАЉЕВУ

Позитивни трендови опоравка привредне активности, започети током 2016. године, интензивирани су у првом кварталу 2017. године, кроз наставак смањивања унутрашњих и спољних неравнотежа и раст привреде на здравим основама. Спроведене реформе у области грађевинарства и радног законодавства, уз фискално прилагођавање, повољно су утицале на инвестициони амбијент. Настављено је са опоравком домаће тражње (потрошње домаћинстава и инвестиција), на шта указују индикатори инвестиционе активности (производња опреме, издате грађевинске дозволе, раст новоодобрених кредита привреди, јавни инфраструктурни радови итд.).

Незапослена лица

У Филијали Ваљево која покрива подрује Колубарског округа током 2017. године тржиште рада је имало следеће карактеристике: смањен је број незапослених лица у односу на 2016. годину на нивоу Округа, и у осталим општинама мањи је број незапослености сем општина Лајковац где је незапосленост благо повећана. Због присутног нестабилног амбијента за привређивање и повећаног ризика у већој мери је изражена флукуација радне снаге а недостатак већих нових инвестиција условио

је минимални раст запошљавања са евиденције незапослених лица. За наставак тренда раста потребно је више инвеститора и отварања значајнијих производних капацитета, без којих се не може рачунати на озбиљне дугорочне резултате. И даље је неповољна квалификациона и старосна структура незапослених, због прилива старијих радника који у процесу реструктурирања и приватизације остају без посла, као и смањеног запошљавања са евиденције млађих лица. Дугорочна незапосленост је и даље изражена и то је проблем који се наслеђује годинама. Филијала Националне службе за запошљавање у Ваљево и њене испоставе у пет општина у Округу су и у току 2017. године реализовали велики број мера финансијске и нефинансијске подршке за подизање конкурентности радне снаге на тржишту рада и за директно подстицање запошљавања и развој предузетништва као што су: субвенције за samozapošljavanje и за отварање нових радних места за незапослена лица и запошљавање вишкова радника; запошљавање приправника-стручна пракса, организовани су курсеви за нове вештине и знања ради веће запошљивости незапослених; успешно ради клуб за тражење посла; систематски се врши обука незапослених како да активно траже посао; организовани су сајмови запошљавања као начин и место непосредног сусретања послодаваца и незапослених и метод бржег задовољавања потреба послодаваца и незапослених; преко пословног центра

Филијале незапослени су кроз обуке за стицање знања из предузетништва подстицани на предузетничко размишљање и понашања и брже укључивање у свет рада кроз развијање сопственог бизниса.

Број незапослених лица која активно траже запослење у Ваљеву на дан 31.12.2017. године је 6.022 лица. У 2017. години је број незапослених мањи за 1.146 (15,99%) у односу на исти месец 2016. Удео жена у незапослености у граду Ваљеву је 55,56%. На нивоу Округа учешће жена у незапослености је 55,96% у 2017. години.

Дугорочно незапослених (на евиденцији дуже од 12 месеци).

Број дугорочно незапослених лица у граду Ваљево је 68% од укупног броја незапослених и њих чине већином жене. Најбројнија су лица која чекају на запослење 5-8 године 15,44% а потом лица са трајањем незапослености од 1 - 2 година 13,58%.

Незапослена лица према годинама старости

Незапослених лица која су млађа од 30 година у Ваљеву их је 20,66%. Број незапослених лица која

су старија од 50 година има тенденцију незнатног раста. У Ваљеву их је 36,27%.

Незапослена лица према образовној структури

Структура незапослених у Округу и општинама према степену стручне спреме се није битније променила. У Ваљеву је међу незапосленим лицима 33,14% нестручних радника (I-II степен, односно четворогодишње и осмогодишње основно образовање). Са средњом стручном спремом (III, IV и V степен) у Ваљеву их је 51,51%. Са вишом школском спремом (VI-1 VI-2 степен) у Ваљеву 6,18%. Незапослених са академским образовањем у граду Ваљеву је 8,34% што чини око 75 % од свих незапослених са универзитетским образовањем у Округу. Учешће жена по степенима стручне спреме расте у вишим степенима образовања.

По групама занимања најбројније групације незапослених су у областима: машинство и обрада метала (11,35%); трговина, угоститељство и туризам (11,32%); економија, право и администрација (13,57%); пољопривреда и шумарство (9,33%), итд.

3. БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ И ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ

Број незапослених на територији града Ваљева је у континуираном паду током претходних месеци 2017. године.

Табела 3. Број и структура запослених март-септембар 2017. година просек

	Град Ваљево	Структура запослених у Граду (%)	Структура запослених у Округу (%)	Структура запослених у Србији (%)
Запослени-укупно	26.118	100	100	100
Жене	11.679	44.72	43.51	47.01
Мушкарци	14.439	55.28	56.49	52.99

Извор: РЗС, Регистрована запосленост у РС, годишњи просек

Табела 4. Запослени према области делатности децембар 2017. година - просек

ДЕЛАТНОСТ	Број запослених
Пољопривреда, шумарство и рибарство	441
Рударство	42
Прерађивачка индустрија	8.234
Снабдевање електр.енергијом и гасом	260
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	609
Грађевинарство	1.304
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	3.397
Саобраћај и складиштење	982
Услуге смештаја и исхране	718
Информисање и комуникације	275
Финансијске делатности-осигурање	275
Пословање некретнинама	41
Стручне, научне иновационе и техничке делатности	601
Административне и помоћне услужне делатности	447
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1.647

Образовање	1.796
Здравствена и социјална заштита	1.724
Уметност, забава и рекреација	201
Остале услужне делатности	573
Регистровани индивидуални пољопривредници	2.545
Запослени у правним лицима	19.037
Предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	4.535
УКУПНО У СВИМ СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ	26.118
ПРЕДУЗЕТНИЦИ И ЗАПОСЛЕНИ КОД ЊИХ И ЛИЦА КОЈА САМОСТАЛНО ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ И ЗАПОСЛЕНИ У ПРАВНИМ ЛИЦИМА	23.572
УКУПАН БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	26.118

Извор: РЗС, Регистрована запосленост у РС, годишњи просек

4. ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ У ГРАДУ ВАЉЕВУ

Табела 5. Упоредни преглед просечних зарада по запосленом по годинама.

	2008 (€)*	2009 (€)*	2010 (€)*	2011 (€)*	2012 (€)*	2013 (€)*	2014 (€)*	2015 (€)*	2016 (€)*	2017 (€)*
Просечна бруто зарада у Граду	437	250	430	438	469	454	459	435	443	467**
Просечна бруто зарада у округу	459	262	446	493	445	450	472	452	453	474
Просечна бруто зарада у Србији	547	312	518	545	521	527	523	506	515	537
Просечна нето зарада у Граду	315	175	311	290	342	330	333	314	322	337
Просечна нето зарада у округу	330	183	322	340	332	401	341	326	329	343
Просечна нето зарада у Србији	392	218	373	392	375	376	380	382	374	390

* по просечном средњем курсу НБС за сваку годину

** Просечна нето зарада у граду Ваљеву у 2017. години је 337 €, закључно са октобром месецом. Подаци за РС су закључно са III кварталом 2017. године

5. ПОДСТИЦАЈИ ЗАПОШЉАВАЊА И МЕРЕ ГРАДА ВАЉЕВА 2007/17. ГОДИНЕ

Табела 6: Извор: Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове

ГОДИНА	МЕР: НОА РМ	МЕРА: САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	МЕРА: СТРУЧНА ПРАКСА	МЕРА: ЈАВНИ РАДОВИ	УКУПНО СВЕ МЕРЕ У ГОДИНИ БР. ЛИЦА	УКУПНО ИЗДВОЈЕНА СРЕДСТВА ЛС
2007.	50				50	5.000.000,00
2008.	88				88	8.750.000,00
2009.	72				72	5.800.000,00
2010.	65		21		86	8.000.000,00

2011.	20	26	34		80	10.000.000,00
2012.	24	27	25	15	91	12.000.000,00
2013.	40	20	20	46	126	18.777.000,00
2014.	37	30	20		87	15.000.000,00
2015.	10	10	30	81	131	15.000.000,00
2016.	10	10	30	69	119	15.000.000,00
2017.			42	83	125	15.000.000,00
УКУПНО:	416	123	222	294	1055	128.327.000,00

6. ПРИВРЕДА ГРАДА ВАЉЕВА

Ваљевску привреду карактерише пољопривредно-прехрамбена производња, грађевинарство и графички сектор. Традиционално, на територији града Ваљева, развијен је приватни сектор, који се састоји од малих и средњих предузећа и самосталних занатских и трговинских радњи. У привредном сектору послује око 1.300 предузећа од којих су 4 велика, 11 средњих и остало су мала. У овим предузећима је запослено преко 13.000 радника. У граду има око 3.700 предузетника, од чега је највећи број у области трговине 24.16% и прерађивачке производње 20.56%. У привредној структури, доминантно место има прерађивачки сектор (339), затим следи трговина (325), грађевинарство (80) и стручне, научне, иновационе и техничке делатности (72).

Основни локационо-развојни потенцијали за размештај сектора на подручју града су: традиционално развијен привредни сектор, већ изграђени производни и инфраструктурни капацитети, природне погодности за развој пољопривредне производње као сировинске основе за развој прехрамбене производње, мрежа саобраћајница (путеви, железница), утврђене резерве неметала - кречњака, песка, каолина, техничког камена, итд.

Значајно је учешће производње, у оквиру које посебно место заузимају металопрерађивачки сектор, прехрамбена производња и прерада, са развијеном пољопривредом и значајним пољопривредним потенцијалима, затим текстилна производња, графичка делатност, прерада дрвета, грађевинарство и производња неметала. Од осталих грана доминантни су саобраћај и складиштење. Поред наведених, постоје и позитивни примери приватизованих и новоотворених страних и домаћих фирми, које годинама утичу на позитивну привредну "крвну" слику града Ваљева.

7. СТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА, ЗАПОШЉАВАЊЕ, СЛОБОДНА РАДНА МЕСТА И СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ

У периоду од 2008. до 2017. године, остварена је макроекономска стабилност и повољнија микроекономска ситуација. То је утицало на појаву позитивних трендова на тржишту рада, али проблеми у области запошљавања, као што су недостатак послова, недовољне привредне активности и ниска запосленост у формалној економији и даље су присутни.

Опште карактеристике тржишта рада остају непромењене у односу на претходни период: неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, велико учешће дугорочно незапослених, неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, висока стопа незапослености младих и ниска мобилност радне снаге, као и велики број ангажованих у сивој економији (које најновије мере Владе РС треба да преведу у легалне запослене).

8. ЗАПОШЉАВАЊЕ

Према прописима из области запошљавања, послодавци немају обавезу да пријављују нова радна места Националној служби за запошљавање тако да није могуће пратити овај индикатор. Оно што се може пратити је број слободних радних места која послодавци пријављују НСЗ онда када траже посредовање, као и запошљавање према административним подацима. Приметан је пораст броја слободних радних места које послодавци пријављују у 2016/17. години.

Табела 7. Запошљавање 2013 - 2017. година

	Град 2013.	Град 2014.	Град 2015.	Град 2016.	Град 2017.
Слободна радна места - укупно	1.321	1.180	1.382	1.603	1.322
На неодређено време	283	172	147	176	168
	21,42%	14,58%	10,64%	10,98%	12,71%
На одређено време	1.038	1.008	1.235	1.427	1.154
	78,58%	85,42%	89,36%	89,02%	87,29%

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Највише запослених у 2017. години је било у следећим привредним гранама: пољопривреда, производња и прерада хране, геологија, рударство и металургија, шумарство и обрада дрвета, машинство и обрада метала.

попуњавања слободних радних места. Према новим прописима из области запошљавања, послодавци немају обавезу да пријављују слободна радна места Националној служби за запошљавање, тако да није могуће пратити овај индикатор. Оно што се може пратити је број слободних радних места која послодавци пријављују НСЗ онда када траже посредовање као и запошљавање према административним подацима.

9. СЛОБОДНА РАДНА МЕСТА

Један од показатеља на тржишту рада је и број слободних радних места, односно стопа

Табела: 8. Слободна радна места по месецима у 2017. години

Месец 2017.	Укупно пријављене потребе	Пријављене потребе за које је потребно радно искуство	I	II	III	IV	V	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII
I	15	2	2	1	11			1				
II	32	12		15	2	10				5		
III	38	11	1	9	22	6						
IV	25	9		10	5							
V	224	30		31	78	25			5	17		
VI	68	1	5	15	18	30						
VII	54	3	16	5	18	15						
VIII	52	4		13	35	4						
IX	46	1		17	15	9	1		1	3		
X	28	8		1	9	10		1	2	5		
XI	100	15	2	36	6	41	2	3	6	4		
XII	15	6		4	9				2			
УКУПНО	697	102	26	157	228	150	3	5	16	34		

Извор: НСЗ-Филијала Ваљево

10. СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ**Табела: 9.** Број незапослених по месецима од 2015. – 2017. године

	Град 2015.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2016.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2017.	Удео у укупном броју незапослених (%)
УКУПНО						
I	8.487	59,21%	8.039	58,50%	7.054	57,60%
II	8.573	59,21%	8.181	58,84%	7.116	57,34%
III	8.643	58,75%	8.188	58,66%	6.928	56,92%
IV	8.865	59,41%	7.796	57,88%	6.663	56,55%
V	8.634	59,01%	7.486	57,57%	6.522	56,89%
VI	8.303	58,78%	7.282	58,16%	6.410	57,16%
VII	8.083	59,05%	7.212	58,68%	6.211	56,38%
VIII	8.088	59,08%	7.011	58,14%	6.116	55,74%
IX	8.171	59,70%	6.979	58,19%	6.199	56,58%
X	7.879	59,03%	6.994	58,08%	6.151	56,37%
XI	7.786	58,91%	7.007	58,62%	6.052	56,23%
XII	7.800	58,10%	7.168	58,32%	6.022	55,97%

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево**Табела 10.** Незапослени према дужини чекања на посао, 2016. – 2017. година

	Град 2016.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2017.	Удео у укупном броју незапослених (%)
УКУПНО	7.168	100	6.022	100
До 3 месеца	1.047	14,60%	817	13,56
Од 3 до 6 месеци	593	8,27%	504	8,37
Од 6 до 9 месеци	417	5,82%	340	5,65
Од 9 до 12 месеци	403	5,62%	286	4,75
Од 1 до 2 године	1.055	14,72%	818	13,58
Од 2 до 3 године	638	8,90%	526	8,73
Од 3 до 5 година	984	13,73%	722	12,00
Од 5 до 8 година	1.027	14,33%	930	15,44
Од 8 до 10 година	346	4,83%	421	6,99
Преко 10 година	658	9,18%	658	10,93

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Због рецесије и мањег запошљавања повећава се дужина чекања на евиденцији незапослених, што за последицу има неповољну старосну и квалификациону структуру незапослених, високу стопу незапослености младих и ниску мобилност радне снаге. Велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама као и велики број ангажованих у сивој економији су извршили највећи утицај да су најбројнији незапослени који чекају запослење 5-8 године (што је мање него у истом периоду 2016. године).

11. СТАРОСНА И КВАЛИФИКАЦИОНА

СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ

Старосна структура незапослених лица, посматрана у периоду децембар 2016. године показује да највеће учешће у структури незапослених, према годинама старости, имају незапослена лица 50-54 године, а затим лица 55-59 године. У 2017. години највеће учешће у структури незапослених имају незапослена лица 54-59 година, затим лица од 50-54 године. Неповољну старосну структуру незапослених, потврђује чињеница да је учешће млађих до 30 година знатно мање у укупној незапослености (2017. године 20,65%) у односу на учешће старијих од 50 година (2017. године 36,27%).

Табела: 11 . Старосна структура незапослених

Број година незапосленог лица	Град 2016.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2017.	Удео у укупном броју незапослених (%)
УКУПНО	7.168	100	6.022	100
15-19 година	204	2,85%	108	1,79%
20-24 године	697	9,72%	484	8,04%
25-29 година	885	12,35%	652	10,83%
30-34 године	728	10,16%	634	10,53%
35-39 година	736	10,27%	618	10,26%
40-44 године	728	10,16%	662	10,99%
45-49 година	842	11,75%	680	11,29%
50-54 године	952	13,28%	779	12,94%
55-59 година	928	12,95	910	15,11%
60-64 године	468	6,53%	495	8,22%

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Табела: 12. Квалификациона структура незапослених

Квалификацион а структура незапослених лица	Град 2016.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2017. (30.06.201)	Удео у укупном броју незапослених (%)
--	---------------	---	------------------------------	---

УКУПНО	7.168	100	6.410	100
Неквалификовани	1.766	24,64	1.681	26,22
Нижа стручна спрема и полуквалификовани	486	6,78	427	6,66
Квалификовани	1.634	22,79	1.405	21,91
Средња стручна спрема	2.143	29,89	1.933	30,15
Висококвалификовани	58	0,80	52	0,81
Виша стручна спрема	264	3,68	233	3,63
Висока стручна спрема	817	11,39	679	10,59

Извор: АПР

Незапослених лица са средњом стручном спремом и неквалификованих лица и даље је преко 50% учешћа у укупно незапосленим лицима у граду Ваљево. Удео незапослених са високом и вишом стручном спремом је у благом смањењу, што је позитиван тренд.

Незапосленост жена

Незапосленост жена у Граду Ваљево израженија је од незапослености мушкараца. Од укупног броја незапослених на дан 31.12.2017. године, жене чине 55,55% од укупног броја незапослених лица.

Табела 13. Структура незапослених према полу, пресек на дан 31.12.2017. године

		Град Ваљево	Незапосленост у Колубарском округу
Незапослени - укупно		6.022	10.760
Незапослени - жене	број	3.345	6.021
	%	55,55	55,96
Незапослени - мушкарци	број	2.677	4.739
	%	44,45	44,04

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Положај Рома на тржишту рада

Посебно осетљива група на тржишту рада и велики изазов у запошљавању представљају незапослена лица ромске националности. Висока стопа незапослености и ниска стопа партиципације и запослености карактеришу положај Рома на тржишту рада, који је знатно лошији у односу на укупну популацију. Посебан проблем је дугорочни карактер незапослености.

Незапосленост лица са инвалидитетом

Проблем запошљавања лица са инвалидитетом Влада Републике Србије, поред финансијских подстицаја, покушава да реши и законским прописима којима би обавезала послодавце да интензивније запошљавају наведена лица. У том смислу је и усвојен Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом (Службени гласник РС, бр. 36/09). Удео наведених лица у укупном броју незапослених у Граду Ваљево је 2,51%.

Табела 14. Незапослени са инвалидитетом (стање 31.12.2017.)

Категорија		
	Укупно	Жене
Ратни војни инвалиди	23	0
Војни мирнодопски инвалиди	1	0
Инвалиди рада	4	4
Категорисана лица	1	5
Процењена радна способност	148	69
Укупан број лица са инвалидитетом	177	78

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Вишкови запослених и корисници новчане надокнаде

Посебан проблем на тржишту рада Града Ваљево и даље представља велики број вишка запослених. Равноправни статус и запошљавање ове категорије незапослених, решавао се на различите начине и применом различитих мера активне политике запошљавања. Улагањем отпремнина у ново запошљавање или самозапошљавање била је једна од мера која је примењивана у протеклом периоду. Такође, држава је финансијски помагала у решавању вишка запослених у предузећима која су започела процес рационализације и реструктурирања као припрему за приватизацију. Број корисника новчане накнаде којима је исплаћена накнада у 2016. године износио је 1.266, од чега је жена 729 (57,58%).

Сива економија

Рад у сивој економији повезује се са ниским зарадама и ниском продуктивношћу, ниским нивоом заштите на раду, лошим радним условима, а врло често су у питању и послови без плаћеног основног здравственог и социјалног осигурања. Могућност остајања без посла међу неформално запосленима много је већа него међу формално запосленим радницима. Односно, поред свих очекивања да ће у време кризе неформална запосленост да расте, потврђује се тврдња да је могућност остајања без посла већа у неформалном у односу на формални сектор.

Град Ваљево је за 2018. годину предвидео реализацију циљева активне политике запошљавања који су усмерени на:

1. повећање запослености,
2. улагање у људски капитал

Повећање запослености

Раст запошљавања, и као стратешки циљ, одрживо повећање запослености, посебно у приватном сектору, зависи од повећања не само броја, већ и

квалитета радних места, односно од повећања такозваних «добрих послова». У том смислу акценат треба ставити на развој привреде, привлачење страних директних инвестиција, допринос унапређењу система образовања и система социјалне заштите, као и напредовања у процесима децентрализације и регионалног развоја.

Улагање у људски капитал

У основи економског раста и развоја иновативне и конкурентне привреде, са више послова и са бољим пословима, налази се улагање у људски капитал и квалитет система образовања. Одговарајуће знање и његова примена, препознато је као основни развојни фактор који Град Ваљево, с обзиром на остале расположиве факторе и ресурсе, мора у пуној мери да искористи. Имајући у виду да се наше друштво определило да постане «друштво које учи», што је у складу са смерницама европске стратегије 2020, посебно је важно допринети спровођењу реформе система образовања, што је дугорочан процес чији ће резултати бити видљиви не само у систему образовања него и у запошљавању.

Превазилажење постојеће ситуације у првом реду подразумева реформу система средњег стручног образовања и успостављање система образовања одраслих, система кратких обука на тржишту рада. Ове мере би допринеле решавању једног од водећих проблема, а то је слаба мобилности радне снаге.

Планирање образовне политике треба да буде у складу са потребама тржишта рада, кроз унапређење квалитета образовања, реализацију обука (нарочито у делу који се односи на кратке обуке) и практичну наставу, јер су управо практична знања и стечене вештине од великог значаја за запошљавање и укључивање у свет рада. Остали елементи су: успостављање и развој каријерног вођења и саветовања, развој образовања одраслих, функционално основно образовање, стандардизација програма образовања и обука, акредитација образовних установа, сертификација знања, вештина и компетенција незапослених лица, развој националног оквира класификација као и

успостављање новог система класификације занимања.

12. ПРИОРИТЕТИ ЗАПОШЉАВАЊА

Приоритети политике запошљавања су:

1. Усклађивање понуде и тражње на тржишту рада кроз повећање стручности и компетентности радне снаге;
2. Доношење програма за нове облике запошљавања и унапређење социјалног дијалога;

1.УСКЛАЂИВАЊЕ ПОНУДЕ И ТРАЖЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА КРОЗ ПОВЕЋАЊЕ СТРУЧНОСТИ И КОМПЕТЕНТНОСТИ РАДНЕ СНАГЕ

Успостављање и развој каријерног вођења и саветовања, развој образовања одраслих и функционалног основног образовања, стандардизација програма образовања и обука, акредитација образовних установа, сертификација знања, вештина и компетенција незапослених лица, развој националног оквира класификација као и успостављање новог система класификација занимања, допринеће усклађивању понуде и тражње на тржишту рада.

Смањење јаза између понуде и тражње на тржишту рада, је један од приоритета ЛАПЗ-а за 2018. годину. Анализа и сагледавање стања и потреба тржишта рада и прогнозе потреба послодаваца, су предуслов за дефинисање мера и активности у циљу усклађивања понуде и тражње.

Имајући у виду да савремени рад захтева квалификовану радну снагу и високе компетенције и чињеницу да је на тржишту рада у Ваљеву велики број, посебно дугорочно незапослених, који поседује застарела знања и неадекватне компетенције, НАПЗ ће интервенисати на страни понуде и тражње, и то:

- промовисањем концепта доживотног учења,
- додатним образовањем и обукама,
- индивидуалним приступом и каријерним вођењем на бази индивидуалних планова запошљавања,

- мотивисањем незапослених лица.

2. ДОНОШЕЊЕ ПРОГРАМА ЗА НОВЕ ОБЛИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНОГ ДИЈАЛОГА

Доношењем Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, 2003. године, створена је могућност да се формирају Локални савети за запошљавање (у даљем тексту: ЛСЗ), који би са укључивањем социјалних партнера утицали да се кроз програме активне политике запошљавања смањи незапосленост на локалном нивоу.

ЛСЗ је предузео низ активности за смањење незапослености у Граду Ваљево, а то се превасходно односи на доношење Програма активне политике запошљавања, односно, Локалног акционог плана запошљавања од 2011. године када је почело његово формирање.

IV ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2018. ГОДИНУ

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени овим акционим планом, које ће током 2018. године спроводити НСЗ, реализују се у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и прописима о државној помоћи а критеријуми, начин и друга питања од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања уређују се општим актом НСЗ.

1. **Стручна пракса** - ради стицања практичних знања и вештина за самосталан рад у струци без заснивања радног односа и то за лица са најмање средњим образовањем
2. **Јавни радови** - за радно ангажовање незапослених лица са евиденције Националне службе за запошљавање - Филијале Ваљево и подразумева спровођење активности које предузима послодавац - извођач јавног рада, а које имају за циљ остварење одређеног друштвеног интереса

1. СТРУЧНА ПРАКСА

НАМЕНА:

Програм стручне праксе намењен је незапосленим лицима која се први пут стручно оспособљавају за занимање за која су стекла одређену врсту и степен стручне спреме или која су се стручно оспособљавала краће од времена потребног за полагање приправничког/стручног испита, а ради оспособљавања за самосталан рад и полагање приправничког, односно стручног испита, у складу са законом или општим актом послодавца, **без обавезе заснивања радног односа.**

Програм стручне праксе траје у складу са законом, а најдуже 12 месеци, и то:

- до 6 месеци за приправнике са средњим образовањем,
- до 9 месеци за приправнике са вишим или високим трогодишњим образовањем,
- до 12 месеци за приправнике са најмање четворогодишњим високим образовањем.

Током трајања стручне праксе Национална служба за запошљавање:

1. ангажованим лицима исплаћује новчану помоћ у месечном износу од:
 - 16.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем,
 - 14.000,00 динара за лица са вишим или високим трогодишњим образовањем и
 - 12.000,00 динара за лица са средњим образовањем;
2. врши обрачун и уплату доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести, у складу са Законом.

ЦИЉЕВИ:

Да приправници стекну стручну праксу и тиме испуне један од важних захтева за будуће запошљавање и/или добију Потврду о обављеном стручном стажу за степен стручне спреме у којој су је обавили.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ:

Незапослена лица са високом, вишом и средњом стручном спремом.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УКЉУЧИВАЊЕ У ПРОГРАМ:

- Исказане потребе послодавца за запосленима са високом, вишом и средњом стручном спремом;
- Да уредно измирује обавезе по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање;
- Да је законом или актом о организацији и систематизацији послова код послодавца као услов за рад на одређеним пословима прописана обавеза обављања приправничког стажа;
- Да је измирио раније уговорне обавезе према Националној служби, осим за обавезе чија је реализација у току;
- Да има најмање једно запослено лице;
- Да има кадровске и друге капацитете за стручно оспособљавање лица;
- Да ангажује незапослено лице које:
 - има средње, више или високо образовање
 - нема радног искуства у струци или нема радног искуства у својству приправника, довољног (мање од прописаног за одређени степен

стручне спреме) за стицање услова за полагање приправничког, односно стручног испита.

КАРАКТЕРИСТИКЕ:

Средства Града Ваљева којима се финансира **стручна пракса** улажу се у оспособљавање незапослених лица са високом, вишом и средњом стручном спремом за самосталан рад у струци са могућношћу полагања приправничког или стручног испита.

Послодавац који има до 10 запослених има право да у програм укључи до два незапослена лица, а послодавац који има преко 10 запослених има право да у програм укључи незапослена лица чији број не може бити већи од 20% укупног броја запослених.

НАЧИН И ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА:

Програми ангажовања приправника реализују се подношењем захтева послодаваца, под условима и роковима који буду прописани конкурсом, објављеним том приликом.

СПЕЦИФИКАЦИЈА ТРОШКОВА ЗА ЛИЦА СА ВИСОКОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ:

Новчана помоћ (**16.000,00 дин.**) + допринос за случај повреде на раду и професионалне болести у складу са законом = 1.500,00 дин. месечно по полазнику.

Укупно потребна средства за 1 лице 17.500,00 X 12 месеци = 210.000,00 дин.

Планиран број лица: **40**

Укупно потребна средства за лица са високом стручном спремом (210.000,00 X 40) = 8.400.000,00 динара.

СПЕЦИФИКАЦИЈА ТРОШКОВА ЗА ЛИЦА СА ВИШОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ:

Новчана помоћ (**14.000,00 дин.**) + допринос за случај повреде на раду и професионалне болести у складу са законом = 1.500,00 дин. месечно по полазнику.

Укупно потребна средства за 1 лице 15.500,00 X 9 месеци = 139.500,00 дин.

Планиран број лица: **10**

Укупно потребна средства за лица са вишом стручном спремом (139.500,00 X 10) = 1.395.000,00 дин.

СПЕЦИФИКАЦИЈА ТРОШКОВА ЗА ЛИЦА СА СРЕДЊОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ:

Новчана помоћ (**12.000,00 дин.**) + допринос за случај повреде на раду и професионалне болести у складу са законом = 1.500,00 дин. месечно по полазнику.

Укупно потребна средства за 1 лице 13.500,00 X 6 месеци = 81.000,00 дин.

Планиран број лица: **15**

Укупно потребна средства за лица са средњом стручном спремом (81.000,00 X 15) = 1.215.000,00 дин.

УКУПАН БРОЈ ЛИЦА КОЈА ЋЕ БИТИ ОБУХВАЋЕНА ПРОГРАМОМ ----- 65 ЛИЦА

ОЧЕКИВАЊЕ ОД ПРОГРАМА:

Да се лица оспособе за самосталан рад у струци и да се створе услови за запошљавање незапослених лица и задржавања у радном односу на неодређено време.

ИНДИКАТОРИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА:

Оспособљеност за самосталан рад у струци и добијање потврде о обављеном приправничком стажу и могућност запошљавања, односно продужење радног односа по истеку приправничког стажа за 30 лица.

ИЗВОЂАЧИ:

Послодавци и приправници

1. Средња стручна спрема..	1.215.000,00
2. Виша стручна спрема.....	1.395.000,00
3. Висока стручна спрема..	8.400.000,00

УКУПНО: 11.010.000,00

Послодавац је у обавези да:

- стручно оспособљава незапослено лице у дужини трајања уговорне обавезе;
- оспособи незапослено лице за самосталан рад у струци, у складу са законом;
- доставља Националној служби извештаје о присутности лица на стручној пракси, у складу са уговором;
- достави Националној служби извештај о обављеној стручној пракси, у складу са уговором;
- организује незапосленом полагање стручног или приправничког испита за самосталан рад, односно обезбеди доказе о оспособљавању неопходне за полагање испита пред надлежним органом;
- изда потврду о обављеној стручној пракси, односно положеном стручном или приправничком испиту;
- омогући Националној служби контролу реализације уговорних обавеза и
- обавести Националну службу о свим променама које су од значаја за реализацију уговора у року од 8 дана од дана настанка промене.

2. ЈАВНИ РАДОВИ

НАМЕНА:

Јавни радови су мера активне политике запошљавања која предвиђа одобравање средстава за радно ангажовање незапослених лица са евиденције Националне службе за запошљавање - Филијале Ваљево и подразумева спровођење активности које предузима послодавац - извођач јавног рада, а које имају за циљ остварење одређеног друштвеног интереса (нпр. превенција и помоћ старима, санација дивљих депонија, уређење и изградња путева и др.). Јавни радови доприносе очувању и унапређењу радних способности незапослених.

ЦИЉЕВИ:

Јавни радови су мера активне политике запошљавања, у циљу радног ангажовања, очувања и унапређења радних способности незапослених, као и ради остваривања одређеног друштвеног интереса.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ:

Незапослена лица са евиденције Националне службе за запошљавање - Филијале Ваљево, лица у стању социјалне потребе и корисника материјалног обезбеђења, нестручна лица и лица са средњом стручном спремом.

ОБЛАСТИ СПРОВОЂЕЊА:

Јавни радови се могу организовати и спроводити у областима:

- **социјалних, хуманитарних, културних и других делатности:**

здравствено васпитне активности—превенција и помоћ старима, социјално угроженим лицима, особама са инвалидитетом, заштита и очување културног наслеђа и археолошких налазишта, послови у позоришној, музејској, библиотечкој и туристичкој делатности, послови ажурирања база података и други послови;

- **одржавања и обнављања јавне инфраструктуре:**

уређење и изградња путева и путних појасева, насипа, канала, пруга, мостова, реконструкција канализационе и водоводне мреже и других објеката од општег интереса, уређење месних заједница, уређење ромских

насеља – побољшање услова становања и други послови;

- **одржавања и заштите животне средине и природе:**

санација дивљих депонија, чишћење и одржавање обала река, језера, канала, одвода, јавних површина, пошумљавање, развој еколошких поседа, чување и заштита шума, река и језера, развој сеоског подручја, монтажа и одржавање опреме у парковима и јавним дечијим игралиштима, помоћ за успостављање нових депонија – локација за сакупљање и одвођење отпада и други послови.

НАЧИН И ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА:

Програм јавних радова реализује се подношењем захтева под условима и роковима који буду прописани конкурсом објављеним том приликом. Право учествовања у поступку спровођења јавних радова имају: јавна предузећа и установе, привредна друштва, предузетници, задруге, друштвене организације, удружења грађана и органи локалне самоуправе.

Средства намењена за организовање јавних радова користе се за зараде лица укључених у јавне радове и за накнаду трошкова доласка и одласка са рада (18.000,00 динара, нето + 2.000,00 трошкови превоза). Приоритет при одобравању за спровођење јавних радова имаће послодавци који обезбеђују радно ангажовање незапосленим лицима. Са лицима се закључује уговор о привремено повременим пословима.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА: Дужина трајања јавног рада биће одређена Јавним позивом, максимално 3 месеца.

V РЕАЛИЗАЦИЈА

Предвиђене мере активне политике запошљавања усклађене су са НАПЗ-а и потребама тржишта рада. Приоритети политике запошљавања дефинисани Локалним акционим планом за запошљавање су управо усмерени на повећање стручности и компетентности радне снаге, подстицаје запошљавања незапослених лица.

1. У 2017. и 2018. години НСЗ Филијала Ваљево реализује програме стручне праксе само за приватни сектор и секторе из области здравствене, социјалне заштите, правосуђа и просвете. Из тог разлога одлучено је да се пружи прилика за 65 незапослених лица, од IV до VII степена

стручне спреме, која нису у могућности да стручну праксу/приправнички стаж обаве у приватном и наведеним секторима, да то ураде и у секторима, корисника буџетских средстава (ЈЛС, ЈП и ЈКП и установама).

2. Јавни радови су једна од најпопуларнијих мера активне политике запошљавања зато што је намењена незапосленим лицима који учешћем у овој мери добијају могућност да, краткорочно, остваре редовна примања, али

и да очувају и унапреде своје радне способности. Посебно је важно напоменути да за меру јавни радови постоји већа потреба за ангажовањем незапослених лица на уређењу зелених површина, инфраструктуре, уређењу путних појасева и других објеката од општег интереса. Из напред наведених разлога се ова мера активне политике запошљавања поново налази у ЛАПЗ-а.

1. ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ТРОШКОВА И ОБУХВАТ ЛИЦА

Табела: 15. План мера реализације ЛАПЗ-а за 2018. годину са бројем лица и износима

Редни број	НАЗИВ ПРОГРАМА	БРОЈ ЛИЦА	УКУПАН ИЗНОС
1.	Стручна пракса – ради стицања практичних знања и вештина за самосталан рад у струци	65	11.010.000,00
2.	Јавни радови	140	13.990.000,00
УКУПНО:		205	25.000.000,00

2. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА

Укупан износ за финансирање програма и мера активне политике запошљавања за 2018. годину, које се спроводе кроз ЛАПЗ, износи **25.000.000,00** динара.

Средства су обезбеђена у Одлуци о буџету града Ваљева за 2018. годину, Програм: 3, функција: 490, програмска активност/пројекат: 1501-0002.

3. НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ

За расписивање Јавног позива за предвиђене мере ЛАПЗ-а задужена је Градска управа града Ваљева - Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове у сарадњи са Националном службом за запошљавање - Филијала Ваљево.

За пријем, обраду захтева и давање предлога за одлучивање задужена је Национална служба за запошљавање-Филијала Ваљево. За предлоге за доношење одлука, по примљеним захтевима, задужен је Савет за запошљавање. Закључивање уговора на основу предлога Савета врши Градоначелник и директор Националне службе за запошљавање-Филијала Ваљево.

Административно стручну подршку, праћење, реализацију, контролу, евалуацију и извештавање, врши Национална служба за запошљавање – Филијала Ваљево. Извештај се доставља Одељењу за локални развој, привреду и комуналне послове.

Одељење доставља Градском већу на усвајање извештај о реализацији ЛАПЗ за текућу годину.

64. На основу члана 61. став 7. и члана 64. став 3. Закона о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", број 104/16), члана 1. став 2. Правилника о критеријумима за утврђивање минималног износа који одређује јединица локалне самоуправе за плаћање трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграде ("Службени гласник РС", број 101/17), члана 32. став 1. тачка 6. и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07, 83/14-други закон и 101/16-други закон) и члана 35. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

ОДЛУКУ О МИНИМАЛНОЈ ВИСИНИ ИЗНОСА ЗА ИНВЕСТИЦИОНО И ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДА И ИЗНОСА НАКНАДЕ ЗА ПРИНУДНО ПОСТАВЉЕНОГ УПРАВНИКА

Члан 1.

Овом одлуком утврђује се минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграде, минимална висина износа за текуће

одржавање зграда и висина износа накнаде коју плаћају власници посебних делова у случају принудно постављеног професионалног управника у стамбеним и стамбено-пословним зградама на територији града Ваљева.

Члан 2.

Инвестиционо одржавање, у смислу одредаба ове одлуке, јесте извођење грађевинско-занатских, односно других радова у зависности од врсте објеката у циљу побољшавања услова коришћења зграде у току експлоатације.

Текуће одржавање, у смислу одредаба ове одлуке, је извођење радова који се предузимају ради спречавања оштећења која настају употребом зграде или ради отклањања тих оштећења, а састоји се од прегледа, поправки и предузимања превентивних и заштитних мера, односно свих радова којима се

обезбеђује одржавање зграде на задовољавајућем нивоу употребљивости.

Под принудном управом, у смислу одредаба ове одлуке, подразумева се поверавање послова професионалном управнику од стране Градске управе града Ваљева, у случају да стамбена заједница није поднела пријаву за упис у регистар и уколико нема изабраног управника.

Члан 3.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграде представља месечни износ утврђен у апсолутном износу у динарима по квадратном метру површине посебног, односно самосталног дела зграде, и то:

1) За стан или пословни простор

Старост зграде	до 10 година	од 10 до 20 година	од 20 до 30 година	преко 30 година
Лифт	2,76	4,14	5,52	6,90
Без лифта	2,12	3,19	4,25	5,31

2) За гаражу, гаражни бокс или гаражно место

Старост зграде	до 10 година	од 10 до 20 година	од 20 до 30 година	преко 30 година
Гаража	1,27	1,91	2,55	3,19
Гаражни бокс и гаражно место у заједничкој гаражи	0,85	1,27	1,7	2,12

Члан 4.

Минимална висина износа за текуће одржавање зграда представља месечни износ утврђен у апсолутном износу у динарима за сваки посебан део

зграде а трошкови за одржавање земљишта укључени су у износ одржавања зграде, и то:

1) За стан и пословни простор

Са лифтом	318,64
Без лифта	245,11

2) За гаражу, гаражни бокс или гаражно место

Гаража	147,06
Гаражни бокс и гаражно место у заједничкој гаражи	98,04

Члан 5.

Висина износа накнаде коју плаћају власници посебних делова у случају принудно постављеног

професионалног управника представља месечни износ утврђен у апсолутном износу у динарима за сваки посебан део зграде и то:

1) За стан и пословни простор

До 8 посебних делова зграде	163,00
Од 8 до 30 посебних делова зграде	196,00
Преко 30 посебних делова зграде	229,00

2) За гаражу, гаражни бокс или гаражно место

Гаража и гаражни бокс	33,00
Гаражно место у заједничкој гаражи	65,00

Члан 6.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева

Број:011-47/18-01/1

Председник

Скупштине града Ваљева

Милорад Илић,с.р.

65.На основу члана 92. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17) и члану 35. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 1/17-пречишћен текст) и сагласности Државне ревизорске институције број: 400-916/2018-04 од 20.02.2018.године, Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 16. марта 2018. године, донела је

ОДЛУКУ

**О АНГАЖОВАЊУ РЕВИЗОРА ЗА ОБАВЉАЊЕ
ЕКСТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ
ЗАВРШНОГ РАЧУНА БУЏЕТА ГРАДА
ВАЉЕВА ЗА 2017.ГОДИНУ**

Члан 1.

Овом одлуком регулише се ангажовање ревизора за обављање екстерне ревизије финансијских извештаја који чине садржај завршног рачуна буџета града Ваљева за 2017.годину.

Члан 2.

Екстерну ревизију завршног рачуна буџета града Ваљева за 2017.годину, обавиће лице које испуњава услове за обављање послова ревизије финансијских извештаја прописане законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Члан 3.

Плаћање услуга екстерне ревизије вршиће се из средстава опредељених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018.годину.

Члан 4.

За спровођење ове одлуке задужује се Градска управа града Ваљева-Одељење за финансије.

Члан 5.

Ову одлуку објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева

Број:400-5/2018-01/2

Председник

Скупштине града Ваљева

Милорад Илић,с.р.

66.На основу члана 20 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС број 129/07 и 83/14- други закон и 101/16-други закон) члана 35. став 1.тач.6 Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр. 1/2017-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној на дан 16. март 2018.године донела је

ОДЛУКУ

**О
ПОВЕРАВАЊУ ПОСЛОВА УПРАВЉАЊА И
ОДРЖАВАЊА СЕОСКОГ ВОДОВОДА
ЖАБАРИ**

Члан 1.

Послови управљања и одржавања сеоског водовода Жабари у Жабарима поверавају се Јавном комуналном предузећу „Водовод-Ваљево“(у даљем тексту ЈКП “Водовод-Ваљево“.)

Члан 2.

Послови из члана 1. ове Одлуке поверавају се ЈКП“Водовод-Ваљево“на период од 2 године.

Члан 3.

Послови управљања и одржавања сеоског водовода Жабари обухватају:

- санацију објеката и мреже
- контролу утрошка воде
- наплату утрошене воде
- расподелу расположиве количине воде у условима несташнице

- редовну(органолептичку, хемијску и бактериолошку)контролу воде
- друге послове који су у функцији управљања овим сеоским водоводом

Члан 4.

Уговором који ће закључити ЈКП“Водовод-Ваљево“ и корисници сеоског водовода Жабари биће регулисана међусобна права и обавезе који се односе на коришћење, висину накнаде за утрошену воду, контролу и наплату утрошене воде, расподелу расположиве количине воде и др.

Члан 5.

Средства за обављање послова из члана 3.ове Одлуке обезбеђују се из:

- буџета града Ваљева
- цене за утрошену воду
- од наменских средстава корисника водовода
- других извора у складу са законом

Члан 6.

Послови из члана 3. ове Одлуке обављају се на основу годишњег програма пословања ЈКП“Водовод-Ваљево“ и посебног Програма управљања и одржавања сеоских водовода.

Члан 7.

ЈКП „Водовод-Ваљево“ је дужно да годишњи Извештај о извршењу послова из члана 3. ове Одлуке поднесе Скупштини града.

Члан 8.

Надзор над извршењем послова из члана 3.ове Одлуке врши Одељење за инспекцијске послове Градске управе града Ваљева.

Члан 9.

Обавезује се ЈКП „Водовод-Ваљево“да у року од три месеца од дана ступања на снагу ове Одлуке изради Извештај о техничко-технолошком стању овог сеоског водовода, исти достави Градској управи града Ваљева - Одељењу за инспекцијске послове и Одељењу за грађевинско земљиште и инфраструктуру.

Извештај из става 1. Овог члана садржи:

- опис затеченог стања сеоског водовода у Жабарима који обухвата дужину и техничко стање мреже, број и стање објеката водовода на мрежи, број корисника и стање њихових водоводних прикључака и друге податке значајне за правилно управљање повереним водоводом,

- податке о физичком и хемијском саставу воде која се дистрибуира водоводом,
- предлог мера за отклањање уочених недостатака на повереном водоводу са проценом висине неопходних улагања и
- калкулацију цене за испоручени кубик воде крајњим корисницима.

Члан 10.

Сагласност на извештај из члана 9. ове одлуке даје Скупштина града Ваљева.

Обавезује се ЈКП "Водовод-Ваљево" да у року од 30 дана од дана добијања сагласности из става1 овог члана, Програм пословања и друге акте усклади са одредбама ове одлуке.

Након добијања сагласности из става 1. овог члана ЈКП "Водовод-Ваљево" и овлашћени представници Месне заједнице Жабари који су до ступања на снагу ове Одлуке управљали сеоским водоводом закључиће писани акт о преузимању наведеног водовода.

Члан 11.

Одлуку објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број: 011- 51/18-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

67.На основу члана 20. став 1. тачка 39) и члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07, 83/14-др.закон и 101/16-други закон) и члана 35. став 1. тачка 6) и 26) Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 1/17-пречишћен текст),Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018.године донела је

ОДЛУКУ
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О
ПОСТУПКУ И НАЧИНУ РЕШАВАЊА
ЗАХТЕВА ГРАЂАНА
ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ НАСТАЛЕ УСЛЕД
УЈЕДА ПАСА ЛУТАЛИЦА

Члан 1.

У Одлуци о поступку и начину решавања захтева грађана за накнаду штете настале услед уједа паса луталица ("Службени гласник града Ваљева", број 18/16) члан 3. мења се и гласи:

"Оштећени подноси писану пријаву о насталом уједу (у даљем тексту: штетни догађај) најкасније у року од 24 сата након уједа или напада од стране пса луталице одељењу надлежном за инспекцијске послове – комуналној инспекцији, на Обрасцу број 1. који је саставни део ове одлуке."

Члан 2.

У члану 4. став 2. мења се и гласи:

"Ради утврђивања даљих чињеница везаних за штетни догађај оштећени заједно са комуналним инспектором излази на место штетног догађаја."

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

"Комунални инспектор фотографише пса луталицу и повређене, односно усмрћене домаће животиње, као и простор у коме се десио штетни догађај (тор, штала, пашњак и сл.) уколико је исто могуће."

Члан 3.

У члану 9. после речи: "односно усмрћене домаће животиње" додају се речи: "фотографије простора у коме се десио штетни догађај (тор, штала, пашњак и сл.)."

Члан 4.

У члану 10. у ставу 1. у тачки 5. после речи: "домаћих животиња" додају се речи: "фотографије простора у коме се десио штетни догађај: тор, штала, пашњак".

Члан 5.

У члану 11. став 1. алинеја 5. мења се и гласи:

„- један представник Градске управе града Ваљева.“

Члан 6.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:011-49/2018-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

68.На основу члана 69.став 1.тачка 3. Закона о јавним предузећима («Сл. гласник РС» број 15/2016) и члана 28. Закона о комуналним делатностима («Сл. гласник РС» број 88/2011 и 104/2016), Скупштина града Ваљева дана 16. марта 2018. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на Одлуку о цени воде за
Горњу Грабовицу

- 1. ДАЈЕ СЕ** сагласност на Одлуку о цени воде за Горњу Грабовицу коју је усвојио Надзорни одбор ЈКП «Водовод - Ваљево» Ваљево под бројем 01-1011/1-18 дана 14.02.2018. године.
- 2.** Цена из тачке 1. овог Решења примењиваће се од 01.04.2018.године.
- 3.** Ово Решење доставити ЈКП «Водовод-Ваљево» Ваљево.
- 4.** Решење објавити у «Службеном гласнику града Ваљева».

Скупштина града Ваљева
Број:38-4/18-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

69.На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службеном гласнику РС", бр.10/2013,142/14; 103/15 и 101/16), и члана 35. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр. 1/2017-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 16. марта 2018. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

- 1. УСВАЈА СЕ** Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево, за 2018. годину.
- 2. Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево за 2018.годину објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.**

Скупштина града Ваљева
Број: 320 – 11/2018 - 02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И

ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД ВАЉЕВО

I ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА Анализа постојећег стања

Својим географским и климатским карактеристикама рурално подручје града Ваљева пружа значајан потенцијал за развој различитих пољопривредних и непољопривредних делатности. Земљишне површине, уз повољне климатске услове и квалитетну примену агротехничких мера, пружају добре претпоставке за разноврснију и квалитетнију воћарску, сточарску, ратарску, па и шумарску производњу. У ратарској производњи и даље доминирају житарице. У сточарском фонду још увек је велики број говеда, оваца, свиња, коња и нарочито живине. Код воћарске производње најобимнија је производња шљива и малина, али се доста гаје и крушке, јабуке, вишње, ораси и купине. Последњих година интензивира се органска производња за коју постоје скоро идеалне предуслови (очувана природна средина и велики удео екстензивних засада лакше адаптивних на органски начин производње), а едукацијом пољопривредника, од стране стручних служби града Ваљева, овај вид пољопривредне производње се све више развија.

Око 65% укупне територије града Ваљева чини пољопривредно земљиште (58.521 ха), које се одликује релативно малом просечном заступљеношћу ораничних површина (53.5%) упоређујући са просеком Србије. Велики је проценат заступљеношћу воћњака и винограда (8.9%), ливада (10.6%) и пашњака (11.1%). На територији града Ваљева послује 8.815 пољопривредних газдинстава.

Примарна пољопривредна производња омогућава развој прехранбеног сектора: сектор замрзнутог воћа и поврћа, производња сокова, производња меса и млека, производња кондиторских производа.

У извозу доминирају воће и производи од воћа (51%), жива стока (20%), млеко и млечни производи (15%), пића (7%), и то тржиште ЕУ апсорбује 51%, тржиште ЦЕФТА 39% и остала тржишта 10% у укупном извозу од преко 110 милиона \$.

Скромно заступљена плодна земљишта (I и II бонитетна класа) лоцирана су у равничарско-долински атарима, у комплексимас урбанизованим

деловима простора, па су стога и угрожена стихијским ширењем насеља.

Апсолутна већина пољопривредних површина има већи број озбиљних ограничења за интензивну обраду, тако да је њихово еколошки одрживо и економски рационално коришћење условљено развојем сточарства, посебно млечно-месног говедарства и овчарства на целој територији општине.

У целини гледано, структура коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде града Ваљева усклађена је са природним погодностима и ограничењима.

У складу са изузетним агроколошким погодностима, брезуљкасто-брдовити терени, који се простиру у висинском појасу 250-500м. н.в. традиционално су усмерене на производњу шљиве, малине и других врста јагодастог воћа посебног квалитета.

Захваљујући специфичним микрорељефним и хидролошким утицајима, брдско-планински предели су, такође, погодни за рентабилну производњу квалитетног воћа, напореда са коришћењем бујне вегетације пространих природних травњака за развој говедарства и овчарства, уз искоришћавање природних предиспозиција за примену биолошких/еколошких метода производње хране.

Међутим, несумњиво еколошке предности наслеђене производне оријентације угрожене су већ дуже време бројним утицајима, који се могу сажети у следеће групе проблема:

- Главни тржишни вишкови ваљевске пољопривреде (месо, млеко, јаја и воће) спадају у ред скупљих намерница, које наилазе на баријеру куповно способне тражње на домаћем тржишту, а од половине прошлог века на све већа ограничења у извозу, која кулминирају током кризних година, када је дошло до потпуног одсецања од светских трговинских токова и колапса прехранбене индустрије, чему је одолео само извоз свеже и замзнуте малине;
- Исувише уситњен земљишни посед недозвољава успостављање повољних релација, посебно земљишта према радној снази и механичкој опреми, којима се обезбеђује остваривање задовољајућег

нивоа пољопривредног дохотка, с једне, и ценовна конкурентност пољопривредних производа, с друге стране, што представља један од главних узрока друштвене, производне и економске пасивизације пољопривредних домаћинстава и старења пољопривредне популације.

Пољопривреда града Ваљева се данас доминантно ослања на допунски рад запослених у неаграрним делатностима.

- Слаб квалитет и низак ниво опремљености пољопривреде одговарајућим врстама машина и уређаја, нарочито ако се ради о машинама за осавремењивање производње, транспорта и складиштења пољопривредних производа, опреми стајског смештаја у складу са савременим хигијенским стандардима, специјализованим машинама за негу и експлоатацију воћних засада, што представља битно ограничење за искоришћавање природних компаративних предности града Ваљева;
- Успорена дифузија научно – техничког прогреса, савремених еколошких стандарда, економског знања и тржишних информација у пољопривредну праксу, не само због ниског нивоа општег и стручног образовања претежног дела пољопривредних произвођача, већ пре свега због непостојања одговарајуће инфраструктуре развоја, контроле примене и атестирања средстава за заштиту биљака од болести и штеточина, санитације сеоских насеља и сл.
- Слаба инфраструктурна опремљеност села, као последица вишедеценијског запостављања развојних проблема пољопривреде и руралних подручја у политици укупног економског, а посебно регионалног развоја.

Заштићена природна добра

На територији града Ваљево заштићена природна добра чине 5,1 % територије града Ваљева.

До сада су под заштиту стављена следећа природна добра:

- Предео изузетних одлика „Клисура реке Градац“ (Ваљево), површине од око 1.268 ха.
- Строги природни резерват „Црна река“ (Ваљево), површине од око 60 ха.

Клисура реке Градац - Клисура реке Градац, предео изузетних одлика који обухвата клисуру реке Градац, са Дегурићком, Краљевом, Високом, Градском и Баћином пећином, површине 1269 ха. Овде припада и споменик културе од великог значаја – манастир Ћелије. Мало је река у Србији са тако интересантним хидрографским обележјима свога водотока, хидрогеолошким особеностима сливног подручја и непосредним, животним значајем за становништво у својој околини, као што је река градац. Река Градац, водом најбогатија саставница Колубаре, усекла је генералним правцем југ-север клисурасто-кањонску долину дужине 22,7 км. Од саставака Буковске реке и Забаве (364 мнв), где уствари настаје, до ушћа у Колубару (183 мнв), ова река, мерено речним коритом, има дужину око 28 км и укупни пад од 187 м. Просечан пад од свега 7 промила сведочи о доста уравнотеженом уздужном профилу. Површина топографског слива реке Градац је 168 км² а средњи вишегодишњи протицај на ВМС Дегурић износи 3.028 л/с. Површина овог заштићеног природног добра је 1.268 ха. Обухвата насеља Дегурић, Белић, Богатић, Лелић, Бачевци, Ковачице и Бранговић. Дегурићка пећина се налази се на клисури реке Градац, лако доступна посетиоцима, непосредно иза хидроцентрале у Дегурићу (200 м узводно) и представља највећи спелеолошки објект у ваљевском крају и спада у најбоље истражене пећине у рељефу Србије. Спада у пећине изворског типа и једина је са сталним подземним током у целом сливу реке Градац. Врело из пећине има средњи проток од 121 л/с и улива се у реку Градац. Под заштитом као споменик природе и у оквиру ЗПД »Клисура реке Градац« деценијама је објект истраживања стручњака разних профила (биолога, спелеолога...). Станиште је ретко велике и богате популације слепих мишева и по томе реткост на Балкану.

Црна река, строги природни резерват површине 60,16 ха у катастарској општини Дивчибаре, на планинском масиву Маљен са мешовитим шумским састојинама, које чине: бели и црни бор, бреза, буква, нешто јеле, храста китњака, јаребике и других врста. Установљен је режим заштите II степена, којим су забрањене све активности, осим активности на заштити биодиверзитета. Дивчибаре

су планинско поље које се пружа од Црног врха, Палбе, Голупца до Великог брда. На Дивчибарама постоје четири строга резервата природе: Црна река, Чалачки поток, Забалац и Вражји вир.

Поред тога, Завод за заштиту природе је обрадио неопходну документацију за проглашење следећих природних добара, али заштита још није у функцији, јер није било одговора на ову иницијативу:

Споменик природе „**Таорска врела**“ (Ваљево), предлог за заштиту добра на површини од око 54 ха упућен је локалној самоуправи маја 2002. године;

Споменик природе „**Петничка пећина**“ (Ваљево), предлог за заштиту добра на површини од око 8 ха упућен је локалној самоуправи марта 2007. године;

Таорска врела обухватају површину од 54 ха. Таорска врела су предложена за заштиту од стране Завода за заштиту природе Србије као споменик природе - значајно природно добро III категорије од локалног, општинског значаја. Предлогом је обухваћен природни амфитеатар изворишта Таорског врела од корита Скрапежа до заравни изнад врела, укључујући и просторну челенку леве периодске притоке врела. Специфичност овог подручја, поред његове лепоте, је удаљеност од градског подручја. Оно се налази на самом ободу територије града и од Ваљева је заклоњено ланцем ваљевских планина. Његов положај и забаченост је отежавајућа околност за реализовање послова заштите и то је тражило озбиљна финансијска средства.

Петничка пећина, споменик природе површине 8,10 ха, налази се на 7,5 км југоисточно од Ваљева. На месту где се равница Колубаре, преко благих таласа изграђених од језерских седимената, сучељава са стрмим, шумовитим падинама, изграђеним од тријаског кречњака, види се улаз у Петничку пећину. Отвор има облик равностраног троугла. Налази се на северној падини, делимично литици, брда Осој. На тој страни брда налазе се два улаза у пећину - нижи који је приметан из даљине и виши који је скривен у шуми. Повучен величином улаза народ их је звао Велика и Мала пећина, иако је прва пре поткапина, која се читава види са улаза, док је друга представљена дугачком и разгранатом мрежом пећинских канала. Присутни су подземни крашки облици са специфичним и ретким хидролошким својствима и станиште различитих врста слепих мишева.

Ваљевске планине су пространи планински гробен који оријентационо захвата територију између масива Медведника на западу и Сувобора и Рајца на истоку. Овај простор обухвата делове територије града Ваљева и општина Љиг, Мионица, Горњи Милановац, Пожега и Косјерић и има површину од око 100.000 ха, а границе подручја оријентационо су утврђене Регионалним просторним планом. Завод за заштиту природе је такође у неколико наврата предузео додатна истраживања Ваљевских планина у циљу испитивања објективних могућности за интегралну заштиту овог планинског масива. Истраживања су показала да због претходних активности на заштити и других разлога (Клисуре реке Градац фрагментира цео планински масив и не би био обухваћен новом заштитом, дислоцираност терена и већи број дозвола за експлоатацију минералних сировина у зони Букова - јужно од Клисуре реке Градац итд.) нову заштиту треба раздвојити по следећим масивима: Медведник, Велики и Мали Повлен, Маљен (са или без Дивчибара) и Сувороб-Рајац.

У оквиру активности на успостављању ЕМЕРАЛД мреже, Завод је прикупио неопходне податке за укључење зоне Сувобора у ову мрежу. Такође, на основу посебних истраживања већи део масива Ваљевских планина од Медведника, Повлена, Маљена до Сувобора је дефинисан као ИБА подручје, односно подручје значајно за заштиту станишта ретких и угрожених врста птица. Масиви Повлена и Сувобора, као засебне целине су добиле статус одабраних подручја за дневне лептире (ПБА). Већи број доступних информација у до сада завршеном поступку истраживања указује да ће део Ваљевских планина имати статус ИПА подручја.

Орахова стабла стављена су под заштиту као угрожена биљна врста на подручју града. Забрањена је сеча и оштећења која могу да проузрокују уништење сваког појединог ораховог стабла, док се болесна стабла и стабла намењена за коришћење у научне сврхе могу сећи само на основу општинског акта.

У ваљевском крају се одржава велики број манифестација: књижевне, спортске, музичке и привредне. Оне привлаче велики број посетилаца који су углавном становници Ваљева и околине или су то специфичне манифестације које привлаче људе сличних интересовања и из окружења. Издајамо манифестације: Дани малине, Дани купине, Дани гљива, Лековитим стазама ваљевских планина,

Златни опанак, Светосавска трка, Сабор на Повлену, Туцијада у Оглађеновцу, Фестивал ваљевског изазова, Повлен рели, Петровдански дани, Фестивал дуван чварака.

Географске и административне карактеристике

Град Ваљево је важан и динамичан, саобраћајни, туристички и културни центар западног дела Србије. Ваљево је град у ком се стичу и користе знања и нове технологије, то је град предузетништва, чистих технологија и сигурног живљења. Своје програме развоја планира у складу са принципима људских и мањинских права, здравља и заштите животне средине.

Ваљево се налази у западној Србији и административни је и привредни центар Колубарског округа који обухвата и општине Мионица, Осечина, Уб, Лајковац и Љиг. Према попису из 2011. године, Ваљево има 90.312 становника, на површини од 905 км². Од укупног броја становника, 59.073 је градско, а 31.239 сеоско становништво. Ваљево представља природну географску целину и економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију између 78 насељених места са Ваљевом као урбаним насељем.

Основно поређење града и окружења (површина и становништво), 2011.

	Површина (км ²)	Удео у укупној површини (%)			Број становни ка*	Удео у укупном броју становника (%)			Густина насељености(бр. Стан./ км ²)
		Града	Области	Србије		Града	Области	Србије	
Урбана зона	323	35,69	13,06	0,37	59.073	65,4	33,85	0,8	182,9
Рурална зона	582	64,31	23,52	0,66	31.239	34,6	17,9	0,4	53,7
Град	905	100	36,58	1,02	90.312	100	/	1,26	99,8
Колубарска Област	2.474	/	100	2,80	174.513	/	100	2,4	70,5

*Извор: РЗС

Географски положај је веома повољан (Удаљеност од Београда 100км, Новог Сада 141км, Ибарске магистрале – 30км, 92км од ауто пута Београд – Загреб, 90км Београд-Ниш, 80км од границе са БиХ, Хрватском 145км, мађарском 254км и 352км железницом од Луке Бар.

Подручје града се састоји од 78 насеља. Осим специфичности самог града Ваљева, могу се уочити три главна типа урбанизације и структуре насеља. У долини Колубаре насеља су гушћа и пружају се дуж северних обала реке и доминантних саобраћајница које се ту налазе (пут и пруга). Насеља су збијена са тенденцијом даљег уситњавања поседа и интензивније изградње нових стамбених и економских објеката. У северној зони побрђа, насеља су махом лоцирана у увалама и мањим котлинама, али и на блажим превојима. Мање су збијена и уз окупину се налазе пољопривредне површине мање или средње величине (Ваљевска Каменица, Бранковина итд.). На простору Ваљевске подгорине и обода планинског венца насеља су

најчешће разбијена, домаћинства су раширена на већој површини, а стамбени и економски објекти се граде на блажим падинама, проширеним долинама водотокова и на, од ветра, заклоњенијим местима (Дивчибаре, Лесковице, Поћута). Највећи број насеља (59) се налази у висинском појасу од 200-500 м.н.в., мање у појасу преко 500 м.н.в. (14) и до 200 м.н.в. (5). Изнад 800 м.н.в. налазе се делови 6 катастарских општина (Дивчибаре, Мијачи, Ребељ, Суводање, Таор и Вујиновача). Просечна међусобна удаљеност сеоских насеља креће се између 3 и 4 км.

Природни услови и животна средина

Рељеф

Подручје града Ваљева има низијске и брдско-планинске карактеристике, с тим да преовлађују терени између 200 и 600 мнв (око 70% укупне територије). Најнижа тачка је у котлинском делу реке Колубаре око 130 мнв, а највиша је врх Мали Повлен на планини Повлен са 1347 мнв. Природне

целине обухватају морфолошке и сливне површине града. Морфолошке целине чине планинско подручје (обухвата северни део масива Ваљевских планина и покрива око 228 км² или 25,2% укупне територије), подгорина (обухвата дно и ниже делове Ваљевске котлине и покрива око 490 км² или 54,1% укупне територије) и долињско подручје (обухвата средњи ток Колубаре и Уба, а простира се на око 186 км² или 20,6% територије града). Велика рашчлањеност, нарочито у планинском делу, условила је сложену структуру површина према нагибу терена. Терени са нагибом до 5% захватају велики део (око 45%) града. Терени са нагибима од 5% до 10% заузимају око 24% подручја града и простиру се у западном делу и у планинском подручју на Дивчибарама, у околини насеља Бачевци, Горње и Доње Лесковице, Стубо и сл. нагиби терена преко 30% имају најмање учешће. Преовлађују јужне експозиције у односу на северне, а најзаступљеније су западне и источне експозиције. Неутралне експозиције преовлађују у северном делу града, док је у јужном делу града већа заступљеност северних и јужних експозиција.

Орографске и хидрографске карактеристике

Највећи део територије града Ваљева богат је површинским и подземним водама. Густина речне мреже је доминантно везана за слив Колубаре и Саве, док се врло мали део јужног обода града одводњава према Западној Морави и према Дрини. Карактеристично за овај простор је постојање крашких зона без или са минималним појавама површинских вода, као и распрострањене појаве подземних термалних вода у и по ободу долине Колубаре.

Подземне воде: У оквиру тријаских кречњака формиране су карстне издани које се одводњавају преко већег броја мањих или већих карстних врела. Нека од ових врела каптирана су за потребе водоснабдевања града (Пакље). Дубина ових издани на просторима карстних површи отежава експлоатацију воде и чини ове површине безводним и сувим. У долини Колубаре, испод неогених седимената а унутар зоне тријаских кречњака констатовано је присуство термалних вода нижих температуре (до 30°C) од којих се на територији града Ваљева, експлоатише само вода у Петници са дубине до око 600м.

Површинске воде: Највећи део територије Ваљева одликује густа и развијена речна мрежа. Ваљево као

град лежи на четири реке: Јабланици, Обници, Колубари која настаје спајањем ове две у самом граду и реци Градац. У јужној, планинској зони, захваљујући доминантним кречњачким површинским формацијама, већина водотока је у свом горњем али и средњем току усецала дубоке речне долине клисурастог и кањонског типа. Протицај је релативно стабилан током читаве године са израженим растом водостаја током кишног периода у пролеће и у касну јесен. Бујичне појаве су честе и поред релативно великог броја антиерозивних објеката у горњем и средњем току једног броја водотока. У крашким зонама неколико површинских токова је попримило периодични ток (Суваја, Сушица), док је регистровано и неколико правих понорница. Део речног корита Колубаре на потезу од настанка до изласка из градске зоне Ваљева, је уређено и обале стабилизване. Вештачке хидроакумулације су малобројне (два мања језера) и углавном у функцији заштите од поплава и бујица. На реци Јабланици око 15 км узводно од Ваљева, изграђена је брана „Стубо-Ровни“ којом ће се формирати акумулација „Стубо-Ровни“ запремине око 50 мил.м³, која ће се користити за: снабдевање водом градова Ваљево, Лазаревац, општина Лајковац, Уб и Мионица, обезбеђење биолошког минимума у Јабланици низводно од бране, обезбеђење протока на захвату на реци Колубари за ТЕ-ТО „Колубара“, ублажавање поплавног таласа и производњу енергије.

Клима

Планинско залеђе на западу, југозападу, југу и југоистоку и отворена долина Колубаре према северу, североистоку и истоку, с обзиром на одређени степен континенталности, условљавају умерено-континентално поднебље с извесним специфичностима које се манифестују као елементи субхумидне и микротермалне климе. Прелазна годишња доба одликују се променљивошћу времена, са топлијом јесени од пролећа, док је лети услед померања субтропског појаса високог притиска према северу, подручје Ваљева често под утицајем тзв. азорског антициклона, са доста стабилним временским приликама и повременим краћим пљусковима локалног карактера. Зими су временске прилике под утицајем циклонске активности са Атлантског океана и Средоземног мора, као и зимског тзв. сибирског антициклона. Клима овог подручја је пријатна за човека, јер нема већих колебања ни једног климатског елемента. На опште

географско-климатске услове ваљевског краја утичу близина просторног Панонског басена и прелазак из равничарских ка брдско-планинским подручјима, са

одређеним степеном континенталности. Клима ваљевског краја може се окарактерисати као умерено-континентална.

Климатски показатељи

ТЕМПЕРАТУРА	
Просечна температура ваздуха – јануар (°Ц)	-0,2
Просечна температура ваздуха – јул (°Ц)	21,4
Просечна температура ваздуха – годишња (°Ц)	11
Средњи број мразних дана – годишње	87,8
Средњи број тропских дана – годишње	26,2
ВЛАЖНОСТ ВАЗДУХА	
Просечна влажност ваздуха – годишња (%)	74,6
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА	
Просечан број ведрих дана – годишње	64,4
Просечан број облачних дана – годишње	184
ПАДАВИНЕ	
Просечна количина падавина – годишње (мм)	785,7
ПОЈАВЕ	
Просечан број дана са снегом – годишње	30,9
Просечан број дана са снежним покривачем – годишње	40
Просечан број дана са маглом – годишње	23,0
Просечан број дана са градом – годишње	1,5

Средњи ваздушни притисак у Ваљеву износи око 998 мбара. Промене ваздушног притиска су знатно веће у зимском, него у летњем периоду. Средња годишња температура је 11 °Ц. Најхладнији је месец јануар, а најтоплији јул и август. У подручју Ваљева средња годишња сума осунчавање је 198,9 часова, са најсунчанијим месецом, јулом (281,8 часова) и најоблачнијим, децембром (68,6 часова).

Падавине у Ваљевском крају имају обележје средњеевропског, подунавског режима годишње расподеле. Средња годишња висина падавина у Ваљеву износи 785,7 мм; најкишовитији месец је јун, са 100,1 мм, а најсувљи фебруар, са 45,9 мм.

Снега у Ваљевском крају просечно има 30,9 дана. У великом делу колубарског и тамнавског слива је средња годишња учестаност дана са снежним покривачем до 40 дана. Просечан први дан са снежним покривачем у Ваљеву је 1. децембар. Просечан последњи дан са снежним покривачем у Ваљеву је 16. март, а на највишим теренима после 1. маја.

Биодиверзитет

Шуме на територији града Ваљево припадају Подрињско – Колубарском шумском подручју.

Укупна површина шума и шумског земљишта износи 27.240,33 ха. Степен шумовитости је 30% у односу на оптималан од 35% утврђен просторним планом Републике Србије. Остварено је око 0,3 ха површине шума по становнику. Површина шума и шумског земљишта у државном власништву на територији града Ваљева износи 7.885,33 ха. Од тога шуме и шумско земљиште заузимају 7.566,54 ха или 95,96%, а остало земљиште заузимају 335,34 ха или 4,04%. Шуме заузимају површину од 7.185,66 ха, а шумске културе (вештачки подигнуте састојине старости до 20 год,) заузимају површину од 197,75 ха, односно укупно обрасла површина у државном власништву износи 7.383,41 ха. Укупна необрасла површина у државном власништву износи 518,47 ха. Од тога 183,13 ха је шумско земљиште које треба превести у шумске културе (пошумити), а 335,34 ха представља остало земљиште (земљиште за остале сврхе, неплодно земљиште, заузеће).

Површина шума у приватном власништву на територији града Ваљева износи 19.355 ха. У дрвном фонду доминирају лишћари са учешћем у укупној запремини од око 86% и учешћем у укупном запреминском прирасту од око 82%. Од врста дрвећа најзаступљенија је буква, која у укупној запремини учествује са 70% и запреминском прирасту са 67%.

Подручје Ваљева обилује разним биљним врстама. На 38 км југоисточно од Ваљева налази се Дивчибаре, познато планинско туристичко место друге категорије. Дивчибаре су познате по ливадама са меком травом. Четинарске шуме су од највећег значаја, те се најчешће јављају бели, црни бор, јеле, смрча, клека и планинарски бор. Од листопадног дрвећа су најзначајнији: буква и бреза, бели јасен, храст, цер и др. Дивчибаре су 7 км дугачка, 3 км широка висораван, препуна благих и заталасаних брежуљака и висова и изузетне питомине. Налази се на планини Маљен, са просечном надморском висином од 1.000 м. Подручје Дивчибара обилује речицама, изворима и потоцима који припадају сливовима Колубаре и Западне Мораве. Између осталих то су: Буковска река, Црна река, Козлица, Крчмарска река, Црна Каменица. Најинтересантнија је река Манастирица која прави водопад висок око 20 м, којег мештани зову Скакало.

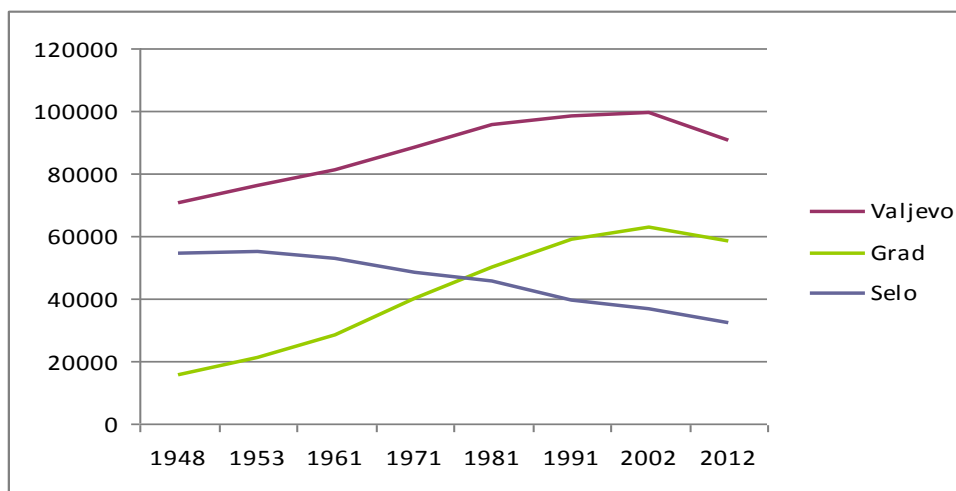
Вегетација и животињски свет Осим вештачких биљних култура (воћњаци, повртњаци, жита и вештачке ливаде), територија општине Ваљево садржи значајне површине под аутохтоним ливадама и шумама. У долинама река карактеристичне су заједнице врбе и тополе (*Populeto-Salicetum*). Од шумских заједница на висинама изнад 300 метара доминирају заједнице храста (храст и бели граб – *Quercetum confertae cerris*) и на већим висинама по ободу и гребену планинског била буква у типичној асоцијацији *Fagetum montanum serbicum* и *Fagetum moesiaca herbogum*. Четинара има на мањим површинама и углавном су вештачког порекла као резултат својевремених акција пошумљавања голети. Овде доминира црни и бели бор, јела и смрча. У смислу аутохтоног биодиверзитета, значајне су површине под старим буковим шумама на Повлену, Буковима и, нарочито, Медведнику, као мешовите заједнице храста и букве на ширем простору Повлена и падинама Маљена. Значајна је појава распрострањења божиковине (*Plex aquifolium*). На падинама Повлена описане су ретке појаве заједница медвеђе леске (*Corylis colurna*), црног грабића (*Ostrya carpinifolia*) и црног јасена (*Fraxinus ornus*). Брдске ливаде и пашњаци су карактеристичне на масивима Маљена, Повлена и

Јабланика. Доминирају асоцијације типа *Agrostis vulgaris*, *Festuca valesiaca*, *Cynosurus cristati*, *Koelerietum montane* и сл. Животињски свет на овим просторима је углавном типичан за шире просторе северозападне Србије. Од крупне дивљачи присутна је срна, лисица, јазавац и неколико врста куна, као и видра која је у већини других крајева Србије постала реткост. Појаве вукова су ретке а изузетно ретко се дешава да медвед напусти масив Таре и пређе на територију Ваљевских планина. Гнездишта белоглавог супа и орлова у сливу Дрине омогућавају појаву ових птица и на планинама Ваљева. Крупне птице мочварице се редовно уочавају на рекама и малим језерима и махом су везане за редовне миграције. Ситни сисари, водоземци и гмизавци су такође типични и заступљене су махом све врсте регистроване за шири простор СЗ Србије. Најређе врсте, укључујући и регионалне и локалне ендемите везане су за фауну која насељава пећине и јаме у карстним пределима Ваљева. На жалост, у Ваљеву ни до данас не постоји обједињен регистар ретких и заштићених биљних и животињских врста.

СТАЊЕ И ТЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈУ

Демографске карактеристике и трендови

Број становника у руралном подручју Ваљева се смањивао у последњих 60 година. Према званичним подацима пописа из 2012. године број становника у руралном подручју Ваљева је 31.296 што је за око 4.500 људи мање у односу на попис из 2002. године. За разлику од претходног периода до 2002. године где се број становника у граду константно повећавао у последњих десет година дошло је до смањења броја становника како у граду тако и у селу.

Кретање броја становника у руралном и урбаном подручју Ваљева.

Извор: Завод за статистику Републике Србије

Према квалитативним подацима један од основних разлога одлива становника из руралног подручја је доживљај живота у граду као атрактивнијег у односу на село. Становници села живот у граду доживљавају као атрактивнији јер им омогућава већу удобност и већи број различитих стимулација какав немају у селима.

У руралном подручју Ваљева живи 53,8% становништва мушког пола и 46,2% женског пола. Структура становништва према полу показује највећу разлику између мушкараца и жена у старосној групи од 19 до 29 година. У овој старосној

групи се налази 61% мушког становништва и 39% женског становништва. Према мишљењима становника анкетираних села један од разлога овакве структуре јесте одлив женске популације која села напушта раније и чешће од мушкараца из различитих разлога социолошко - психолошке природе. Основна хипотеза је да су мушкарци као будући носиоци пољопривредних газдинстава интензивније стимулирани од стране родитеља и других ауторитативних фигура да остану у селима док су жене стимулисане да заснују брачне и друге партнерске заједнице у урбаном подручју.

Структура становништва по полу и старости у руралном подручју Ваљева.

		Тотал	Старост (%)					
			до 18	19 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 64	65+
Пол		2000	217	257	218	310	538	460
Мушки		53.8	50	61	55	55	52	53
Женски		46.2	50	39	45	45	48	47

Диверзификација руралне економије

Главни економски потенцијал села Ваљевског краја представља пољопривреда - акценат је на воћарству и сточарству и на преради воћа и млечних производа. Такође предузетништво је у мањој мери заступљено код појединих становника. Виша прерада прехранбених производа, сеоски туризам, ручна радиност, традиционална текстилна производња и израда сувенира су само неке од активности које су потенцијал, али је потребно још

доста системског рада, улагања и подршке да постану самоодрживи. У последње време, учљиво је интензивно раслојавање пољопривредних домаћинстава где се издвајају домаћинства која почињу да се преоријентишу на интензивну и специјализовану производњу (воћарство: малина, купина, јабука, шљива; сточарство: фарме јунади и свиња; живинарство и постепени раст производње рибе у рибањацима мале и средње величине).

Број предузећа по делатностима и величини у граду Ваљеву, 2014. година

	Број предузећа				Удео у укупном броју предузећа (%)			
	велика	средња	мала	укупно	велика	средња	мала	укупно
Пољопривреда, шумарство и рибарство	0	0	39	39	0,00	0,00	3,64	3,64
Прерађивачка индустрија	3	5	331	339	0,28	0,47	30,93	31,68

У сектору пољопривреде, шумарства и рибарства послује 39 предузећа са 200 запослених. У 2012. години извезено је живих животиња у вредности од 9 милиона \$.

Број радника у предузећима по делатности и величини предузећа, град Ваљево, 2014. година

	Број радника у предузећима				Удео у укупном броју радника у предузећима (%)			
	велика	средња	мала	укупно	велика	средња	мала	укупно
Пољопривреда, шумарство и рибарство	0	0	200	200	0,00	0,00	1,64	1,64
Прерађивачка индустрија	4.661	564	2.335	7.560	38,33	4,64	19,20	62,18

Структура предузетничких радњи по делатностима, 2014. година

	Број предузетничких радњи	Удео у укупном броју предузетничких радњи (%)
Пољопривреда, лов и шумарство	18	0,60
Рибарство	0	0,00
Прерађивачка индустрија	616	20,56

У граду Ваљеву постоје бројни мали капацитети за прераду воћа и поврћа, производњу и прераду меса и млека, алкохолних пића и минералне воде, сточне хране, чајева и прераду дувана. Прехрамбени сектор Ваљево у 2012. години извезао је воћа у вредности 10,4 милиона \$.

Могућности диверзификације руралне економије

Ваљевски крај обилује бројним, изузетно атрактивним елементима туристичке понуде. Релативно повољан географски положај на важним

магистралним путним правцима и близина потенцијалних тичких емитивних тржишта, богатство културног наслеђа на релативно малом простору, уклопљеност културног богатства у туристички атрактивна природна подручја са више заштићених природних области (класура Градца, Јабланице, ваљевске планине), већи број манастира и мошти два свеца, велики број знаменитих личности пониклих са овог подручја, догађаји везани за националну историју омогућили су да се Ваљево издвоји као аутентична туристичка

дестинација. Као посебне целине, поред градског језгра, издвајају се:

- Дивчибаре, планинско-туристичко место
- Бранковина, културно-историјски комплекс
- Петница, спортско-рекреативни центар
- Манастири

Географски положај, природни фактори, културно-историјско наслеђе, јасно говоре да ово подручје може, поред планинског туризма на туристичкој дестинацији Дивчибаре, да развија следећа туристичка кретања: екскурзиони туризам (ђаци, студенти, пензионери...), верски (Љелић, Ћелије, Пустиња, Јовања, Грачаница...), образовни (едукативне радионице), спортски (планинарење, бициклизам, слободно пењање...), манифестациони

(Џез фест, Тешњарске вечери, Дан малине, Дани купине, Дани гљива, Лековитим стазама ваљевских планина, фестивал Дуван чварци...) и сеоски туризам.

Рурална инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Мрежу саобраћајница на територији града Ваљева чине некатегорисани и локални путеви, као и делови регионалних и магистралних путева који прелазе преко територије Града.

Трасом некатегорисаних путева које се пружају преко једне катастарске општине (села), остварује се веза са локалним путевима који повезују више села, и коначно локалним путевима се остварује веза са деловима регионалних и магистралних путева који прелазе преко територије Града.

Дужина путева, 2014. година

	ГРАД (км)	Удео савременог коловоза - асфалта у укупној дужини путева (%)
Дужина путева - укупно	498,3	100
Савремени коловоз - асфалт	411,1	82,5
Државни путеви	90,2	100
Првог реда	90,2	100
Путеви другог реда	172	100
Општински путеви	236,1	100
Општински путеви	169,7	71,9

* Извор: Просторни план града Ваљева, на основу података Републичке дирекције за путеве

Присутни су државни путеви првог реда (раније магистрални путеви), М-4 и М-21 дужине 90,2 км, државни путеви другог реда (раније регионалним путевима), дужине 172 км и општински путеви (раније локалним путевима) у дужини од 236,1 км. Не тако давно, извршено је измештање деонице државног пута Другог реда Р-211 изградњом нове трасе у дужини од 11 км око акумулације “Стубо Ровни”. Осим локалних (општинских путева) на територији града Ваљева има 250 км некатегорисаних путева и око 200 км улица.

Према истраживањима, преко 80% становника ваљевских села користи локални аутобуски саобраћај. Ово омогућује и околност да у 65% села постоје редовне аутобуске линије. Проблем је путна мрежа, углавном лошег квалитета због неодржавања, проблемима са клизиштем и последицама поплава, аутобуси су повремени – нарочито празницима пренатрпани, технички често

неисправни што угрожава безбедност путника. Железнички саобраћај користи приближно 10% становништва чија су насеља на правцу пруге Београд-Бар.

На смањење броја путника и пад рентабилности готово свих приградских линија протеклих година, имали су директног утицаја пад привредних активности и последично смањење мобилности становништва, као и кретање показатеља степена моторизације тако што се на нашем подручју посматрано у периоду 2000-2009.г.:

- број путничких аутомобила увећавао у просеку за 1.069 аутомобила годишње, што за 9 година износи 9.621 аутомобила, док раст изражен у процентима износи 36,3 %,

- у истом периоду број аутобуса бележи благ али сталан пад, па је тако број аутобуса у 2000.г. износио

248, а у 2009.г. 227, што представља пад за 8,5 %, првенствено због укидања седам путних приградских линија из разлога рентабилности.

Поред обуставе саобраћаја на појединим путним правцима, у циљу ублажавања негативног ефекта смањења броја путника, превозници су увели у саобраћај аутобусе мањих капацитета – минибус.

Електро мрежа

Према оријентационим подацима око 40% укупне електромереже у руралном подручју Ваљева захтева реконструкцију. У редовном програму изградње и реконструкције нисконапонске мреже јавног предузећа Електро Србија Краљево д.о.о. (огранак електродистрибуција Ваљево) биће реконструисана комплетна мрежа. Имајући у виду да локална управа има ограничен утицај на спровођење програма републичких јавних предузећа највећи низ акција је ће бити усмерен на обезбеђивање додатних средстава из различитих спољашњих финансијских извора како би се овај процес убрзао.

Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациона структура у последњим годинама постиже значајан напредак у развоју фиксне телефоније и приступа интернету.

Обезбеђеном и у функцији АДСЛ опремом, сва села (осим Бабине Луке) западно, северено и источно од Ваљева имају квалитет саобраћаја и доступност телекомуникационим услугама на истом нивоу као и

у граду Ваљеву – фиксна телефонија без двојника, мобилна телефонија, интернет, IPTV. Квалитетном, подземном присупном мрежом је покривено преко 85% домаћинстава овог дела града. Јужни део руралне територије града Ваљева (од Совча и Вујиноваче на западу до Горњих и Доњих Лесковица на југу), заједно са Клинцима и Паунама, немају изграђену квалитетну кабловску приступну мрежу и већина претплатника је решена бежичном фиксном телефонијом (уместо кабла се користи бежични пренос, са тарифом и нумерацијом фиксне телефоније). Коришћење интернета је код њих могуће, али мањим брзинама. Мањи део претплатника на наведеној територији има фиксне телефоне разведене кабловима по стубовима, што ће се у наредном периоду напустити и потпуно прећи на бежичну телефонију (ради се брдовитом и ретко насељеном подручју).

Мобилном телефонијом је покривено преко 95% домаћинстава општине, а у даљем периоду ће се радити на унапређењу постојећих базних станица 4Г сигналом (брз интернет преко мобилне телефоније) и изградња нових, које треба да подигну квалитет покривања корисника (са више базних станица се покрива једна територија).

Телекомуникациона инфраструктура

ГРАД ВАЉЕВО	ВАЉЕВО 2008. год.	ВАЉЕВО 2009. год.	ВАЉЕВО 2010. год.	ВАЉЕВО 2011. год.	ВАЉЕВО 2012. год.	ВАЉЕВО 2013. год.
Број телефонских претплатника	38.477	40.479	39.964	38.915	38.798	37.325
Број АДСЛ претплатника	810	3.459	5.476	6.851	7.384	7.827
Број ИПТВ претплатника	0	224	938	1.380	2.298	3.456

ПЈ поштанског саобраћаја

ВАЉЕВО	ГРАД ВАЉЕВО 2008. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2009. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2010. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2011. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2012. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2013. год.
Број пошта	7	7	7	6	6	6

КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	КО 2008. год.	КО 2009. год.	КО 2010. год.	КО 2011. год.	КО 2012. год.	КО 2013. год.
Број пошта	36	36	36	35	34	34

* Извор: ЈП "Пошта Србије" ПЈ поштанског саобраћаја "Ваљево"

Управљање чврстим комуналним отпадом

Системом прикупљања комуналног отпада покривено је 95% становништва у Ваљеву, 100% у Дивчибарама, 64% у Дивцима, 27% у Ваљевској Каменици и 16% у Бранковини. У осталим насељима нема организованог прикупљања комуналног отпада, нити су дефинисане локације за њихово одлагање.

Организованим сакупљањем отпада покривена су и насеља: Белошевац, Попучке, Лукавац, Рађево село и Лелић. Остала насеља за сада нису обухваћена системом сакупљања отпада.

Превоз отпада обавља се друмским транспортом. Железница и водни транспорт не користе се за превоз отпада.

Производња комуналног отпада износи око 1.3кг/ст/дан, а структура отпада је следећа: пепео-4%, храна-21%, стакло-4%, папир-3.5%, пластика-17%, остало-49.5%. Отпад се одлаже на градску депонију која већ има ограничене могућности и може се одлагати само комунални отпад. У Ваљеву су решени проблеми са управљањем опасним хемијским и медицинским отпадом, али није решен проблем са отпадом из кланичне индустрије.

Здравствени центар Ваљево произведе годишње око 1850м³ медицинског отпада. Није решено ни управљање од удеса са опасним материјама. У кругу Крушика складишти се око 2.5 тона/год. опасног отпада као и експлозивног материјала.

Одлагање комуналног отпада врши се на градској депонији на локацији у месној заједници Горић, која се налази у продужетку ранијег одлагалишта. Садашња површина депоније износи око 7 ха. Лоцирана је на 200 м од насеља, око 150 м од водотока реке Колубаре и око 2,5 км од центра града. Постојећа депонија је званично одлагалиште отпада за град Ваљево и о њој се стара Јавно комунално предузеће "Видрак". Добијена је сагласност за отварање још једне ћелије градске депоније, како би се премостило време до изградње регионалне депоније. На сметлишту у Ваљеву дозвољено је искључиво одлагање само оних врста

отпада који не производе штетне ефекте на животну средину и који не представљају извор опасности по здравље запослених. Овај отпад обухвата следеће:

- комунални отпад;
- отпад са јавних површина;
- отпад из предузећа неиндустријског карактера;
- отпад из трговина, административних објеката и сл.;
- инертни индустријски отпад;
- пепео од ложења;
- пољопривредни отпад.

Посебан проблем у граду Ваљеву је постојање дивљих сметлишта на којима становници доносе отпад самостално већ дужи низ година нарочито на руралном подручју, а која нису у надлежности града нити се о њима стара Јавно комунално предузеће.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Пољопривредно Земљиште

Пољопривредно земљиште (58.369 ха) обухвата око 64% територије Града. Брежуљкасто-брдовити предели, који се простиру у висинском појасу 250 – 500 мнв, имају добре агроколошке погодности/потенцијале за производњу квалитетног воћа, меса и млека. Највредније агроколошке локације обухватају:

- Оранице равничарско-долинских терена и брежуљкастих атара насеља које су највише угрожене стихијским ширењем насеља и другим видовима изградње.
- Воћњаке на целој територији Града Ваљево где је потребно обнављање и преуређење слабих и старих воћњака.

Захваљујући специфичним микрорелефним и хидролошким утицајима, брдско-планински предели су, такође, погодни за рентабилну производњу квалитетног воћа. Упоредо са коришћењем бујне вегетације и пространих природних травњака, ови

простори погодни су за развој говедарства и овчарства. Природне предиспозиције краја погодне

су за примену биолошких/еколошких метода производње хране.

Структура пописаних земљишних површина, 2012.

	Град (км ²)	Удео у укупној површини града (%)	Удео града у површини истог типа у округу (%)	Округ (км ²)	Удео округа у површини истог типа у Србији (%)	Србија (км ²)
Укупна површина	905	100	36,58	2474	2,80	88361
Пољопривредна површина	580	64,09	33,98	1707	3,35	50963
Коришћене пољопривредне површине*	399	44,09	31,84	1253	3,65	34374
Обрасла шумска површина	267	29,50	43,41	615	3,12	19714

* податак из 2012. године – попис пољопривреде

Највећи део површине града Ваљева чине земљишта I-IV бонитетне класе (70,2%), тако да преовлађује обрадиво земљиште. Земљиште I и II бонитетне класе заузима ниско котлинско подручје Колубаре и њених левих притока (Рабас и Буковица), малих нагиба, на коме су се формирала највећа насеља. Земљиште III бонитетне класе јавља се у мањим издвојеним површинама на подручју Рабаса, Буковице, Поћуте и Петнице. Земљиште IV класе простире се подручјем Подгорине, Лелићког и Бачевачког краса, северно и јужно од Колубаре, до око 600 мнв са нагибима до 10%. Земљишта V-VIII бонитетне класе обухватају око 30% укупних површина и простиру се на теренима с већим нагибима у планинском подручју града Ваљева, које је дисецирано бројним речним долинама клисурастог и кањонског карактера.

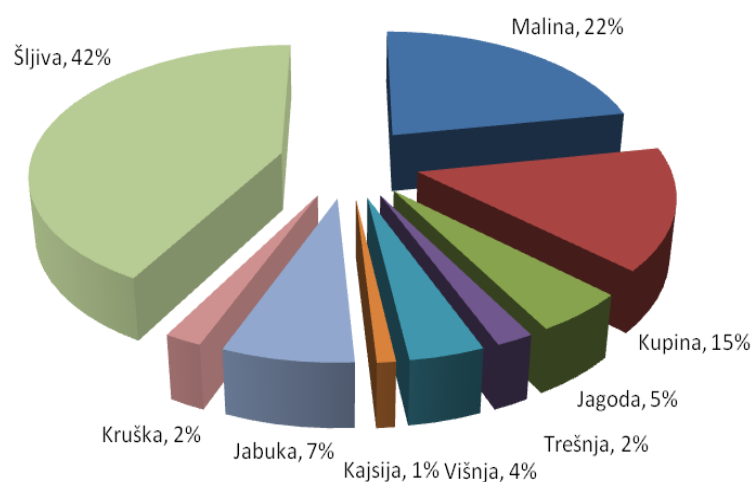
Загађивање земљишта на територији града није присутно у већем обиму, већ само на појединим локалитетима, као што су: градска депонија и дивља сметлишта, гробља, фреквентније саобраћајнице и слично. Са садашњом структуром и обимом пољопривредне производње, употреба вештачких ђубрива и пестицида нису узроци већег загађивања земљишта. Према Просторном плану, основне категорије коришћења земљишта су:

- пољопривредно земљиште;
- шумског земљиште;
- водно земљиште;
- грађевинско земљиште.

Плодно земљиште заузима 64% укупне територије града, док је под неплодним земљиштем 1% укупне територије града. Учешће шумског земљишта у граду је 30%, саобраћајна инфраструктура (путеви и пруга) заузима 1,2 %, док грађевинско земљиште заузима 3,8 %.

Вишегодишњи засади

Гајење воћа на подручју Града Ваљева има дугу традицију. Изузетно повољни земљишни и климатски услови омогућавају гајење свих континенталних врста воћа, као и винове лозе. Благо побрђе и припланински део надморске висине од 200 до 800 м пружају могућност вертикалног распореда воћних врста уз избор најповољнијег положаја и експозиције за сваку воћну врсту, а у оквиру ње и сорту. Количина падавина која се у просеку креће 750 мм воденог талога даје могућност да се воћарска производња одвија и у условима „сувог воћарења“, нарочито у вишим пределима где је и сума падавина нешто већа.

Шљива, као доминантна врста, заузима највеће површине под засадима (4006 ха). Сорта шљиве Пожегача била је најзаступљенија до пре 20 година када је замењена сортом Стенлеј и сортама створеним у Институту за воћарство и

виноградарство у Чачку, због све присутнијег и деструктивнијег вируса шарке шљиве. Сува шљива и производња ракије су главни производи од плода шљиве, а у последње време доста се производи и стона шљива сорте Чачанска лепотица.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Површине под воћним врстама

	ПГ	Воћне врсте, ха						
		шљиве	ораси	лешници	остало воће	малине	купине	остало бобичасто воће
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	295.203	77.948	4.786	2.239	5.531	11.040	2.977	414
Регион Шумадије и Западне Србије	160.104	53.306	2.432	670	2.164	10.513	2.705	224
Колубарска област	18.204	9.536	351	93	250	1.189	1.044	40
Ваљево	6.625	4.006	146	34	109	458	432	9

Ваљевско малиногорје простире се на око 460 ха и представља важан производни рејон Западне Србије. У сортименту најзаступљенија је сорта Виламет, која се одлично адаптирала на услове ваљевског краја испољавајући своје пуне биолошке, технолошке и производне особине.

У последњих двадесетак година купина је доживела праву експанзију у свом ширењу захваљујући новоствореној сорти Чачанска бестрна, која се показала као врло приносна, али не и толико квалитетна, што је условљавало цикличне промене у површинама под купином, као и варирање цене свежег плода.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Површине под воћним врстама

	ПГ	Воћне врсте, ха					
		укупно	јабукe	крушке	брескве	кајсије	вишње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	295.203	163.310	23.736	7.342	8.012	5.290	13.989
Регион Шумадије и Западне Србије	160.104	90.456	9.662	3.557	972	1.284	2.961
Колубарска област	18.204	13.685	594	318	40	72	152
Ваљево	6.625	5.656	236	121	18	23	60

Гајење винове лозе у последњих десетак година је нешто интензивније, што је и довело до отварања три винарије на подручју града Ваљева и означавања Ваљева у пројекту "Путеви вина Србије".

Остале воћне врсте су мање заступљене и њихова производња задовољава потребе углавном потребе локалног тржишта.

Сточни фонд

Сточарство представља основу за успешност целокупне пољопривредне производње. Предиспозиције у погледу расположивих површина

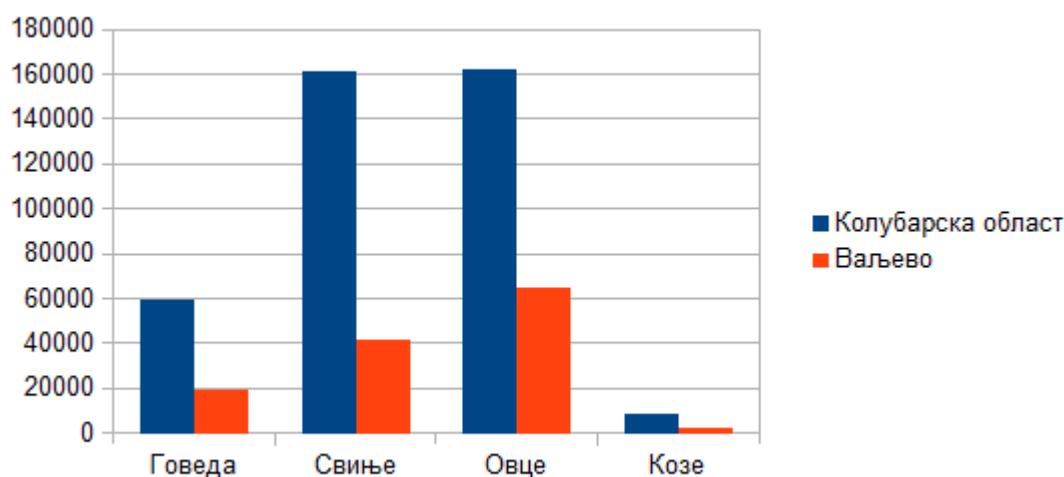
Област <i>Град– општина</i>	Говеда	Свиње	Овце	Козе
Колубарска област	59387	161198	161945	9002
Ваљево	19655	41900	64730	2608

Сточни фонд (Попис пољопривреде 2012)

Говедарство је најразвијенија грана сточарства у селима Ваљева. Број грла говеда је у паду последње деценије и сада се креће на нивоу 19655 крава и јуница (од тога је 4000 јуница) претежно сименталске расе или домаће шарено у типу сименталца. До значајног смањења броја крава, дошло је код малих и средњих газдинстава која нису у могућности да се даље развијају за тржишну

за производњу хране за животиње и у погледу дуге и стабилне традиције сточарства, указују на позитивне могућности овог краја. Са друге стране, успешно сточарство захтева предвидиву и дугорочну националну политику што није случај у овој области. Овакав однос довео је до низа структуралних проблема и кризе у свим гранама сточарства. Веома важан разлог кризе у сточарству је и сталан пораст цена инпута (семе, вешт. ђубриво, гориво, трошкови лечења), док цене примарних производа сточарства - млеко, месо, јаја...нису пратиле овај тренд.

производњу млека. Носиоци говедарске производње остају фармери који имају већи број грла, јер су једноставно везани постојањем објеката, механизације и кредитним аранжманима за млекаре. Дугорочније гледано, у производњи млека бележи се сталан пад броја произвођача уз лагани раст откупљених количина млека.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и бр. говеда према величини стада

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19	
		ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	177.252	88.457	134.321	70.977	330.513	12.121	157.655
Регион Шумадије и Западне Србије	96.336	49.199	74.293	39.059	181.373	6.025	77.553
Колубарска област	11.620	5.279	8.129	5.202	24.661	811	10.236
Ваљево	3.956	1.697	2.658	1.865	8.744	271	3.348

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и бр. говеда према величини стада

	ПГ	20-29		30-49		50-99		100 грла и више	
		ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	177.252	2.914	68.543	1.701	62.757	810	52.848	272	101.465
Регион Шумадије и Западне Србије	96.336	1.181	27.600	570	20.839	239	15.310	63	16.791
Колубарска област	11.620	160	3.773	111	4.220	49	3.162	8	5.206
Ваљево	3.956	48	1.118	51	1.977	21	1.369	3	441

- Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Важно је знати да је млеко сектор који доноси највишу вредност примарне производње а да се знатна количина млека не предаје млекарима, већ се прерађује у традиционалне млечне производе. Ова чињеница је битна јер у њој лежи могућност за пласман производа од стране мањих пољопривредних газдинстава, али под условом подизања нивоа хигијенско-санитарних мера и услова производње традиционалних млечних производа, као и обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Производња меса је такође суочена са структурним проблемима, без јасне и предвидљиве националне политике подршке према овом сектору. Парадокс је да овај сектор има једну од највећих шанси у даљем поступку приближавања ЕУ, али ће истовремено бити изложен додатним притисцима и захтевима. Тов јунади се одвија у организацији правних лица при чему се прва фаза това одвија на газдинствима коопераната. Понуде меса из организоване производње индивидуалних произвођача нема, иако

постоје солидни капацитети за тов у индивидуалном сектору. Ова чињеница се мора искористити ако се зна да се говеђе месо користи као животна намирница, као сировина за прерађивачку индустрију и као роба у међународној трговини.

Говедари ваљевског краја су одгајивачи сименталског говечета, при чему грла у матичном запату дају добре репродуктивне и производне резултате. Одгајивачи су укључени у Удружења одгајивача сименталца.

Овчарство је грана сточарства која је такође у структурним проблемима, без обзира на изузетан потенцијал овог краја за производњу јагњећег меса. Расна структура оваца је добро позната - сјеничка оплемењена и виртемберг. Простор који постоји за даље унапређење ове гране је обједињавање наступа индивидуалних произвођача у понуди јагњећег меса, тим пре што постоје упити за ову робу а технологија гајења је једноставна без високих захтева за улагањем.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и број оваца према величини стада

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19		20-49	
		ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	154.972	12.750	22.673	82.461	468.937	42.264	535.495	14.346	387.722
Регион Шумадије и Западне Србије	96.967	5.544	10.076	50.188	293.412	30.466	387.544	9.489	251.587
Колубарска област	13.798	416	749	6.061	37.349	5.498	70.496	1.695	44.262
Ваљево	5.023	102	178	1.906	11.858	2.180	28.105	772	20.067

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и број оваца према величини стада

	ПГ	50-99		100-199		200-499		500 грла и више	
		ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	154.972	2.159	138.321	729	93.556	230	61.211	33	28.525
Регион Шумадије и Западне Србије	96.967	1.018	63.934	213	26.541	47	11.605	2	2.629
Колубарска област	13.798	112	6.799	14	1.739	2	551	-	-
Ваљево	5.023	56	3.360	5	611	2	551	-	-

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Свињарство као грана сточарства није карактеристична за територију Ваљева што не значи да нема успешних и савремених одгајивача. Ова

производња је изразито цикличног карактера, без обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Капацитети примарне пољопривредне производње-Број газдинстава и број свиња према величини стада

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19		20-49	
		ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	355.052	131.805	211.251	141.344	662.624	56.012	743.615	21.170	590.564
Регион Шумадије и Западне Србије	144.089	56.298	89.054	50.280	244.388	25.793	342.914	9.944	275.471
Колубарска област	17.787	4.723	7.600	6.882	35.560	4.434	59.491	1.581	43.262
Ваљево	5.382	1.741	2.793	2.028	10.167	1.215	16.242	369	9.903

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Капацитети примарне пољопривредне производње-Број газдинстава и број свиња према величини стада

	ПГ	50-99		100-199		200-399		400 грла и више	
		ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	355.052	3.064	201.336	1.092	142.477	336	89.407	229	766.044
Регион Шумадије и Западне Србије	144.089	1.260	82.104	352	45.875	121	31.704	41	39.881
Колубарска област	17.787	130	8.339	28	3.712	6	1.592	3	1.642
Ваљево	5.382	20	1.300	7	941	2	554	-	-

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Живинарство је од некада веома развијене гране сточарства у ваљевском крају, која је била ослоњена на јаке привредне субјекте из ове области, сведено

на индивидуалне произвођаче. И ова производња је изразито цикличног карактера, без обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Капацитети примарне пољопривредне производње-бр. газдинстава и бр. живине према величини јата

	ПГ	1–49 грла		50–99		100–299		300–499	
		ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	413.792	362.990	6.306.185	42.425	2.572.003	6.178	823.718	510	175.354
Регион Шумадије и Западне Србије	173.106	158.204	2.605.931	12.437	748.890	1.692	221.732	137	46.926
Колубарска област	20.353	18.018	346.573	1.929	117.487	246	31.484	13	4.564
Ваљево	6.182	5.758	98.256	320	19.479	42	5.171	6	2.212

* Извор: Попис пољопривреде 2012. Година

Капацитети примарне пољопривредне производње-Бр. газдинстава и бр. живине према величини јата

	ПГ	500–999		1.000–2.999		3.000–4.999		5.000 грла и више	
		ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	413.792	349	216.096	581	920.046	220	794.907	539	14.902.911
Регион Шумадије и Западне Србије	173.106	95	59.814	193	309.173	88	314.318	260	4.963.799
Колубарска област	20.353	13	8.760	29	48.455	24	86.754	81	1.381.922
Ваљево	6.182	7	4.363	11	14.676	8	31.865	30	537.113

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Пчеларство је грана сточарства са високим потенцијалом али и специфичним карактеристикама: велики број одгајивача, организовани у више удружења без икаквог

обједињеног наступа са својим производима у смислу количине, квалитета и континуитета према купцима.

Капацитети примарне пољопри. производње – Број коња и живине по врстама и бр. кошница пчела

	Коњи	Кокоши	Ђурке	Патке	Гуске	Остала живина	Кошнице пчела
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	16.910	25.794.348	349.506	245.979	77.372	244.015	665.022
Регион Шумадије и Западне Србије	6.044	9.068.158	56.404	37.996	13.515	94.510	274.627
Колубарска област	687	1.971.782	5.498	5.156	1.384	42.179	25.004
Ваљево	219	709.692	838	929	268	1.408	8.886

Говорећи о било којој грани сточарства, главна одлика су мале производне јединице, низак ниво производње по производној јединици и неорганизованост, што не може осигурати конкурентност пољопривредним произвођачима. Тржиште ових производа у нашој земљи се све више отвара, што намеће јачу конкуренцију а са друге стране се намећу све виши стандарди у хигијенско-санитарно-ветеринарским захтевима према нашим произвођачима.

Основне мере којима произвођачи могу деловати на поправљање положаја свог газдинства су спровођење одгајивачких програма као и остали видови рационализације производње. Главни носиоци ових активности су саветодавна служба и основне одгајивачке организације.

Механизација, опрема и објекти

На територији града Ваљева пољопривредне површине под минералним ђубривом износе 19905 Ха а под чврстим стајњаком 10072 Ха. Што се тиче механизације број двоосовинских трактора према

попису из 2012.године, на територији града Ваљева износи 5333, берачи 263, плугови 4277, тањираче 2573, дрљаче 3465, сетво спремачи 94, ротофреze 378, растурачи минералног ђубрива 964, растурачи стајњака 186, сејалице 1549, прскалице 1669, приколице 3369 и косилице 3167.

Када су у питању помоћни објекти које поседује домаћинство, највише има сушара (20.9% домаћинства их поседује), пластеници (16.8%) и силоси (9%).

Мали број (1%) циљне популације поседује додатне стамбене објекте погодне за издавање или коришћење за сеоски туризам.

Трактори су најчешће присутна опрема у пољопривредним домаћинствима (65.8%), затим прикључне машине (косачице,сејачице, дрљача, фреze, тањираче, раоници, приколице) (57.2%). Камиони, комби, и комбајни су знатно ређе присутни у домаћинствима. Вишегенерацијска домаћинства, она која поседују преко 8 ха земљишта, као и домаћинства која живе од продаје сопствених производа поседују сву наведену опрему (осим камиона).

Радна снага

На територији града Ваљева према попису пољопривреде из 2012. године, број носилаца породичног газдинства је 8448 укупно, од тога жене чине 1132 а мушкарци 7056. Број чланова породице и рођака који обављају пољопривредну производњу на породичном газдинству износи 12300. Број стално запослених на породичном газдинству је 25, док број стално запослених на газдинству правног лица/предузетника је 176, док је број управника менаџера на газдинствима 8815. Просечна старост носилаца породичног пољопривредног газдинства је 49 година. Демографски процеси у ваљевском крају на крају XX века, нарочито негативни демографски процеси, као што су пад укупног броја становника, последњих деценија смањење наталитета и природног прираштаја, неравномеран распоред становништва, прекомерно пражњење села, пораст удела старачких домаћинстава, пораст броја домаћинстава без наследника смањују број радне снаге а тиме и смањење радне активности на пољопривредним газдинствима које резултира падом пољопривредне производње. Овакви демографски процеси резултирају и смањењем броја ђака у руралним срединама. Деца из сиромашних и

ромских породица мање завршавају основну школу и више их се осипа током школовања, посебно на прелазу у 5. разред, што указује на постојање проблема недовољног схватања важности образовања.

На територији града Ваљева има седам градских основних школа и осам сеоских. Укупан број одељења у руралном подручју је 40.

Посебан проблем са квалитетом образовања у сеоским срединама су и сами програмски садржаји, веома удаљени од карактеристика сеоских средина, нису специфични за те средине и имају мало додирних тачака са животом људи у сеоским заједницама.

Структура пољопривредних газдинстава

Основни носиоци економског развоја на селу су појединачна пољопривредна газдинства.

Преко половине газдинстава су регистрована пољопривредна газдинства (56.6%), док 43.4% није регистровано. Нешто више нерегистрованих пољопривредних газдинстава има код оних пољопривредника који имају мање земљишта у поседу (до 1.5 ха), и живе сами у домаћинству.

Број пољопривредних газдинстава на територији града Ваљева према попису из 2012. године је 8815, број годишњих радних јединица ангажоване радне снаге у пољопривреди 11963 а број условних грла 40036. Број газдинстава који имају само окућнице 3799 или 397 хектара, који имају оранице и баште 6209 или 17714 хектара, воћњаке 6625 или 5657 хектара, винограде 132 или 59 хектара и ливаде и пашњаке 7129 или 16109 хектара.

Најчешћи извор прихода пољопривредних домаћинства у Ваљевоу је приход од продаје сопствених пољопривредних производа и производа које су произвели у свом газдинству (77.5%). Свако друго домаћинство има приход од пензије пољопривредне или неке друге (49.8%), док 36.7% има приход од запослења ван пољопривреде. Сви остали извори прихода су у знатно мањем броју.

Производња пољопривредних производа

Главни економски потенцијал села Ваљевског краја представља пољопривреда - акценат је на воћарству и сточарству и на преради воћа и млечних производа. Такође предузетништво је у мањој мери

заступљено код појединих становника. Виша прерада прехранбених производа, сеоски туризам, ручна радиност, традиционална текстилна производња и израда сувенира су само неке од активности које су потенцијал, али је потребно још доста рада да постану самоодрживи.

Заступљеност појединих култура зависи од насеља – тако у селима која су на надморској висини преко 350м има значајно више оних фармера који узгајају свеже малине и купине. У селима која су ближе градском центру има значајно више оних пољопривредника који узгајају крмно биље, а значајно мање оних који узгајају свеже шљиве.

Највећи број пољопривредника производи кукуруз на 6 000 хектара – 75.5%, и свеже поврће – 72.5% и то су два најзаступљенија усева. Преко половине пољопривредника је гајило пшеницу на 3521 хектара (60.5%) и свеже шљиве на 4006 хектара (54.4%). Значајан проценат пољопривредника узгаја крмно биље на 4787 хектара (42.9%) и остале житарице (раж, јечам, овас) на 1452 хектара (37.5%). Сваки пети пољопривредник гаји свеже купине и малине (21.9% односно 20.1%), док скоро сваки шести пољопривредник гаји поврће у пластеницима (16.8%). У мање заступљене културе које узгајају пољопривредници спадају: остало свеже поврће (кромпир, лук, паприка, парадајз (5.9%), шећерна репа, сунцокрет, соја и остале индустријске културе (4.6%).

На великим пољопривредним газдинствима (8ха и више) значајно чешће се гаје пшеница, друге житарице, свеже шљиве купине и малине.

Вишечлана домаћинства (5 и више чланова у домаћинству) више него остали гаје пшеницу, поврће у пластеницима, индустријске културе.

У граду Ваљеву постоје бројни мали капацитети за прераду воћа и поврћа, производњу и прераду меса и млека, алкохолних пића и минералне воде, сточне хране, чајева и прераду дувана. Прехрамбени сектор Ваљева у 2012. години извезао је воћа у вредности 10,4 милиона \$.

Што се тиче сточарства 98% домаћинстава из циљне групе поседује стоку, живину, кошнице или рибњаке. Највише пољопривредника је у последње две године поседовало кокошке, живину – 91.6%, свиње (товне, са прасадима) – 62.6%, затим краве музаре – 62.4% пољопривредника, јаја (62.4%), овце

(60.4%). Најмање пољопривредника поседује козе – 5.5%, пчелиње кошнице (2,2%) и коње – 1.1% фармера. У 2012. години извезено је живих животиња у вредности од 9 милиона \$.

- Када посматрамо просечан број животиња – најбројнија је живина – једно домаћинство у просеку поседује 83.6 животиње ове врсте, прасићи – у просеку 13 по домаћинству, затим овце – 11.5 у просеку по домаћинству.
- Када је у питању продаја животња које је домаћинство поседовало у претходне две године, најпродаванији су: јунад 500кг и више (85.7% домаћинства које их је поседовало уједно их је и продавало), затим телад 66.3%), и јунад 300-350кг (65.4%). Најмање се продају кокошке, живина и јаја (3.8% односно 8.1%).
- Када је у питању продаја усева које су пољопривредници производили у претходне две године, најпродаваније је воће и то: свеже малине и купине (89.3% односно (85%), потом шљиве (54.4%), па остало свеже воће (38.9%). Најмање је продавано крмно биље (4.6%), друга жита (5.3%) и пшеница (6%), што значи да већина тих усева су се производили за употребу у домаћинству које их је гајило.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

Веома снажан потенцијал, који није искоришћен, лежи у удружењима односно невладиним организацијама. Ваљево има неколико асоцијација-удружења која су директно окренута руралном окружењу, његовим потенцијалима али и неговању и одрживом коришћењу ових ресурса. Карактеристика ових удружења је да је иницијатива потекла из градске средине а не директно од мештана сеоских средина иако су ова удружења својом делатношћу окренута руралном развоју. Најактивнија удружења су:

- Удружење домаћина Ваљево - сврха Удружења је унапређење живљења на селу са посебним освртом на развој руралног туризма.
- Гљиварско друштво Ваљево - сврха Удружења је едукација у вези правилног сакупљања, коришћења и заштите гљива и других шумских плодова.

- Еколошко бициклическо друштво Green bike - сврха Удружења је заштита животне средине и промоција рекреативног бициклизма и циклотуризма.
- Wild Serbia - авантуристички туризам.
- Ваљево за Вас - сврха Удружења је културни туризам и други повезани облици туризма.
- Тешњарска ризница - сврха Удружења је унапређење, афирмација, очување, заштита старих, уметничких и традиционалних заната као дела културне баштине.

Удружења која су окренута унапређењу пољопривредне производње нису заступљена у већем броју и сигурно је да треба подстрека даљем удруживању и јачању постојећих асоцијација:

- Удружење виноградара и винара "Градина" чија је сврха унапређење и афирмација виноградарства и винарства овог краја.
- Удружење овчара "Колубарски овчари" са циљем унапређења овчарства.
- Удружење одгајивача говеда сименталске расе.

У самим селима су најбројнија удружења која су окренута спортским активностима - углавном фудбалски клубови и ловачка удружења.

Удружења дају велики значај унапређењу пољопривредне производње на територији града Ваљева кроз едукације и скупове које организују.

На територији града Ваљева налази се и три задруге од којих је најактивнија Земљорадничка задруга Ваљево.

Трансфер знања и информација

Трансфер знања у области пољопривреде одвија се кроз систем формалног образовања од средњег образовања до докторских студија – факултет Сигидунум, такође путем различитих врста предавања и обука организованих од стране пољопривредне стручне службе у Ваљеву, чији рад је под мониторингом Министарства привреде и заштите животне средине. Постојећа структура и систем преноса знања нису довољно ефикасни и не успевају да адекватно задовоље потребе динамичнијег техничко - технолошког реструктурирања пољопривредног сектора. Корисници често информације прихватају са резервом и ретко се усуђују да инвестирају сопствена средства у стицање нових знања и вештина. Несигурности корисника доприноси и то што трансфер знања који се врши у сврхе промоције нових производа и технологија, путем медија и на друге начине, може бити необјективан и усмерен превасходно на профит преносиоца.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални и износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Регреси	100.1.	3.000.000,00		100%		
2.							
3.							
4.							
	УКУПНО		3.000.000,00		100%		

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални и износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Кредитна подршка	100.2.	1.500.000,00		100%	200.000,00	
2.							
3.							
4.							
	УКУПНО		1.500.000,00		100%	200.000,00	

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Инвестиције у физичку имовину средства пољопривредних газдинстава	101	13.350.000,00		30% - 50%	300.000,00	
2.	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	5.000.000,00		80%	1.000.000,00	
3.	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1.	250.000,00		100%		
4.	Одрживо коришћење шумских ресурса	201.2.	1.000.000,00		100%		
5.	Органска	201.3.	500.000,00		50%	100.000,00	

	производња						
6.	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре	301	600.000,00		100%		
7.	Економске активности у циљу подизања конкурентности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	1.000.000,00		100%		
	УКУПНО		21.700.000,00				

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутн и износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максималн и износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	401	1.500.000,00		100%		
2.	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	2.300.000,00		100%		

3.							
4.							
	УКУПНО		3.800.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални и износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.							
2.							
3.							
4.							
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	30.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	1.500.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	21.700.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	3.800.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	
Пренете обавезе	

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике

Нашим програмом ми желимо да обухватимо што већи број пољопривредних произвођача наравно у складу са финансијским могућностима и да поспешимо запошљавање анимирајући што већи број незапослених да се баве пољопривредом. Наша је жеља да кроз овај програм и његове мере

повећамо продуктивност кроз повећање броја обрадивих површина и повећање сточног фонда на територији града Ваљева.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

У просторијама Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ сваког радног дана запослени пружају информације пољопривредним произвођачима о новинама у пољопривредној производњи као и упознавање са програмом и појединим мерама из њега како би пољопривредни произвођачи на најбољи начин искористили програм и подстицаје из њега. Такође, путем медија, локалних телевизија и радија потенцијални корисници добијају информацију о мерама дефинисаних програмом.

Мониторинг и евалуација

Што се тиче мониторинга самог програма и његових сегмената Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ као носилац самог програма врши контролу спровођења самог програма и његових мера. Запослени у Привредном друштву „Агроразвој Ваљевске долине“ врше контролу и исправност самих захтева за подстицаје које подносе сами пољопривредни произвођачи.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

1. Назив мере: РЕГРЕСИ

Шифра мере: 100.1.

1.1. Образложење

Као што се из табеле 1. може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 3.000.000,00 динара, за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање), односно регресирање вештачког осемењавања регистрованим пољопривредним газдинствима која имају уматичена и неуматичена грла крава. На територији града Ваљева доминира сименталска раса говеда која са домаћим шареним говечетом у типу сименталца чини око 99 % од укупног броја говеда, а само мали проценат чини раса холштајн. Обзиром на веома повољне географске, климатске и остале услове који се односе и на велику заступљеност ливада и пашњака и дугу традицију гајења говеда и оваца сточни фонд у погледу бројности на индивидуалним пољопривредним газдинствима, осцилира. Тако да је регресирање вештачког осемењавања, препознато као мера која ће утицати на побољшање расног састава у говедарству као и повећању броја грла, а у складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју којим је дефинисано да ЈЛС могу да утврђују мере

које се односе на директна плаћања, а у оквиру њих и регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање, као и Стратегијом руралног развоја града Ваљева 2012-2022. Поред тога наведена мера, кроз побољшање расног састава говеда, доприноси и повећању производње и квалитета млека у говедарству као и повећању производње меса, а на тај начин и до повећане мотивисаности пољопривредника да сачувају грла у производном запату и да почну да повећавају њихов број. На територији града Ваљева укупна популација је око 12.000 грла крава од чега 4.000 уматичених грла а 8.000 грла припада општој популацији.

1.2. Циљеви мере

Одрживост квантитета у говедарству, унапређење генетског потенцијала тј. побољшање расног састава говеда, које ће допринети повећању квалитета и квантитета млека и меса, као и контролисане репродукције.

1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

1.4. Крајњи корисници

Индивидуални пољопривредни произвођачи са регистрованим пољопривредним газдинством.

1.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

1.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за коришћење средстава по овој мери су:

- Корисник мора да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;
- Корисник са пребивалиштем и производњом на територији Града Ваљева
- Корисник мора да има неуматичена или уматичена грла и да достави Потврду основне матичне службе о броју уматичених грла, са ХБ бројевима уматичених грла.

1.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

1.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције неће се примењивати при реализацији ове мере. Средства ће се одобравати по редоследу пријема потпуних захтева до истека Конкурса, односно до утрошка средстава предвиђених за ову намену.

1.10 Интензитет помоћи

Интензитет помоћи је 100 % по једним уматиченом грлу за трошкове вештачког осемењавања.

1.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број пољопривредних газдинстава која су остварила регрес за вештачко осемењавање крава
2.	Број нових грла која су резултат мере

1.12. Административна процедура

„Агроразвој Ваљевске долине“ расписује јавну набавку за избор најповољније Ветеринарске станице, односно станице која понуди најповољнију цену вештачког осемењавања. По избору најповољније Ветеринарске станице „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује конкурс на који се могу јавити регистрована пољопривредна газдинства заинтересована за вештачко осемењавање грла говеда и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године. Захтеви се подносе од стране корисника-пољопривредних произвођача на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине, сајту и писарници града Ваљева. Пољопривредни произвођач на писарници Привредног друштва „Агроразвоја Ваљевске долине“ подноси захтев, потврду о активном статусу пољопривредног газдинства, доказ са пребивалиштем и производњом на територији Града Ваљева(А лист), извод из матичне евиденције да поседује уматичена грла (за уматичена грла). Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ захтеве прослеђује изабраној Ветеринарској станици која ће извршити услугу осемењавања грла. Када изврши услугу осемењавања грла Ветеринарска станица подноси рачун и извештај о извршеним услугама за исплату средстава, на обрасцима који су

одштампани за ову намену. Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је захтев потпун, поднет на време, да ли су услови за одобравање захтева испуњени и да ли је приложена тражена документација: фотокопија Потврде о активном статусу у Регистру пољопривредних газдинстава у текућој години, Потврда основне матичне службе о броју уматичених грла (са ХБ бројевима уматичених грла), извештај на посебно прописаном обрасцу да је услуга вештачког осемењавања извршена као и потписана од стране извршиоца мере и власника грла, фотокопија Картона вештачког осемењавања издатог од стране ветеринарске станице или амбуланте која је извршила осемењавање на коме мора бити уписан број ушне маркице грла, уредно потписан и печатиран од стране извршиоца мере, уз достављање мини пајете после извршеног осемењавања. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева.

2. Назив мере: Кредитна подршка

Шифра мере:100.2.1

2.1. Образложење

Као што се из табеле 2. може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 1.500.000,00 динара, за суфинансирање камата регистрованом пољопривредном газдинству коме су одобрена кредитна средства од најповољније изабране банке. Изабрана банка пласира своја средства пољопривредним произвођачима, а град Ваљево суфинансира камату за пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%. Овом мером Град Ваљево у сарадњи са најповољнијом пословном банком кроз давање пољопривредних кредита жели да помогне пролећну сетву на територији града Ваљева.

2.2. Циљеви мере

Овом мером се жели помоћи регистрованим пољопривредним газдинствима и омогућити пољопривредна производња на територији града Ваљева са суфинансирањем камата за пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%.

2.3. Веза са мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

2.4. Крајњи корисници

Индивидуални пољопривредни произвођачи са регистрованим пољопривредним газдинством.

2.8. Пример прихватљивих трошкова

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се средства одобравају по редоследу пријема потпуних захтева, односно одобрених кредитних линија од стране изабране пословне банке, до утрошка средстава.

2.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

2.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за коришћење средстава по овој мери су:

- Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;
- Корисник са пребивалиштем и производњом на територији Града Ваљева
- Корисник мора доставити потврду да је измирио све своје пореске обавезе према граду Ваљеву

2.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи је финансирање 100% камате на одобрени пољопривредни кредит. Минимални износ је 100.000,00 а максимални 200.000,00 динара.

2.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број корисника кредитних линија са суфинансираном каматом
2.	Укупан износ ангажованих средстава пословне банке

2.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ шаље позиве за понуду, за избор најповољније банке, односно банке која понуди најмању каматну стопу по програмом утврђеним условима. По избору најповољније банке Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује конкурс на који се могу јавити регистрована пољопривредна газдинства заинтересована за кредитна средства. Запослени у Привредном друштву „Агроразвој Ваљевске долине“ врше примање и обраду захтева. Захтев пољопривредног газдинства прослеђују изабраној банци, која проверава кредитну способност пољопривредног газдинства и врши одобравање и пласирање кредитних средстава пољопривредном газдинству.

3. Назив мере: Инвестиције у физичку имовину средства пољопривредних газдинстава Шифра мере: 101

3.1. Образложење

Као што се из табеле 3. може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 13.350.000,00 динара, која ће се расподелити као подстицаји за инвестиције у пољопривреди за унапређење конкурентности и достизање стандарда квалитета. Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. У складу са Стратегијом руралног развоја града Ваљева 2012-2022. највећи део буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности. Мера инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

Преглед по секторима:

Сектор: Млеко

Сектором доминирају мали произвођачи и општи проблем представља низак ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Највећи број породичних газдинстава држи 1 до 2 музне краве што резултира ниским нивоом количине и квалитета млека. Већина сировог млека испорученог млекарима још не испуњава стандарде ЕУ. Већи произвођачи се суочавају са лошом технологијом у исхрани животиња, недостатком напредног генетског узгоја и лошим условима држања стоке. Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета ће побољшати расни састав у говедарству на територији града Ваљева и омогућити пољопривредним произвођачима побољшање производње млека у квалитативном и квантитативном смислу. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Такође, велики проблем представља правилан начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака.

Сектор: Месо

Сектор говедарства карактерише велики број релативно малих мешовитих домаћинстава које производе млеко и месо.

Постојеће стање у сектору указује на пад сточарске производње. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње који желе да унапреде и побољшају квалитет сточарских производа, специјализују се у производњи меса са фокусом на гајење свиња, говеда, оваца и коза као и да побољшају продуктивност и конзистентност у производњи.

Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру

ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине.

Сектор: Воће, грожђе, поврће и цвеће

Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа. Високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирању, паковању и складиштењу, примени савремених метода за наводњавање, што резултира проблемом у ланцу прераде воћа, грожђа и поврћа обзиром да фабрике не добијају довољне количине високо квалитетних производа. Суфинансирање у воћарству 50% по садници је врста подстицаја ради покретања, обнављања и унапређења пољопривредне производње у циљу подизања младих воћних засада шљиве, јабуке, крушке, вишње, трешње, јагоде, малине, винове лозе, ораха, дуње и других врста воћа. Предмет субвенције је набавка нове механизације, опреме за сетву, садњу, заштиту биља, система за наводњавање. Ова мера подршке пољопривредним газдинствима спроводи се ради финансијске помоћи пољопривредних произвођача у циљу обнављања и унапређења пољопривредне производње, подизању техничко - технолошких и других способности везаних за пољопривреду као и развој села, као и изградње система за наводњавање пољопривредних култура због учесталости последица суша које значајно смањују приносе у пољопривреди као и смањења ризика од суша у наредним годинама. Ова мера се спроводи у циљу осавремењавања технологије производње и прилагођавања стандардима и квалитету тржишта.

Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње. Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сетвена структура у последњих неколико година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до промене у правцу раста удела кукуруза на рачун смањења површина под

пшеницом у укупно засејаним површинама. Овом мером се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње.

Сектор- Пчеларство

Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Извозна цена меда је изузетно повољна, а потражња је толика да Србија не може да је задовољи, тако да је неопходно да се уведе ова мера подршке пчеларској производњи на територији Града Ваљева, с обзиром да имамо 8.886 кошница. Овом мером ће се помоћи нашим пчеларима да прошире производњу, да обезбеде врхунски квалитет меда који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за извоз значајнијих количина меда.

3.2. Циљеви мере

Општи циљ: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; унапређење техничко-технолошке опремљености; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Специфични циљеви по секторима:

Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија); Усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Унапређење производне инфраструктура и опреме.

Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говедата, овеца и крмаче/прасад); Унапређење квалитета меса говедата (систем кржава-теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринским стандардима; Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте.

Сектор: Воће, грожђе и поврће - Успостављање нових производних линија и обнављање постојеће производње; Повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору; Побољшање квалитета машина и опреме ради смањења губитака након бербе; Побољшање складишних капацитета за воће, грожђе и поврће; Повећање површина под интензивним засадима; Повећање наводњаваних површина системом кап по кап; Повећање броја произвођача који производе вино са географским пореклом.

Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) - Унапређење стања механизације на газдинствима; Побољшање складишних капацитета; Раст извоза житарица и индустријског биља; Повећање наводњаваних површина системом кап по кап;

Сектор: Пчеларство - Повећање производње пчеларских производа; Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом; Повећање степена запослености у сектору; Достицање стандарда у области заштите животне средине;

3.3. Веза са мерама Националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

3.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су индивидуални пољопривредни произвођачи, регистровани - уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју са активним статусом.

3.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

3.6. Општи критеријуми за кориснике

-Корисник мора имати регистровано активно пољопривредно газдинство на територији града Ваљева, уписано у Регистар пољопривредних газдинстава;

-Корисник мора да има земљиште (у својини или узето у закуп) на подручју града Ваљева;

-Корисник, за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја;

-У случају када корисник није власник земљишта на коме се инвестиција врши, треба да се достави уговор о закупу. Уговор између заинтересованих страна треба да покрије период од најмање десет година;

-Корисник мора доставити потврду да је измирио све своје доспеле обавезе према граду Ваљеву

-Корисник не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три година од дана исплате подстицаја и да се у том периоду предмет наменски користи;

-Корисник мора да достави доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено у периоду од 01.01.2018 године до дана подношења захтева, и то:

1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или

2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински;

3.7. Специфични критеријуми

Сектор Млеко

- Пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава;
- У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање, поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава;
- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза.
- корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор меса

- У Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња- Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних

оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу.

- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача.
- Сектор производње комзумни јаја нема специфичних критеријума прихватљивости
- Корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да:

- Имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе.

- У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ха јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ха другог воћа, 0,2-100 ха винове лозе
- Имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору

Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

- Пољопривредна газдинства која имају имају мање од 50 ха земљишта под осталим усеви.
- За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усеви.

Сектор пчеларства

- У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница.

3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

3.8.1. Сектор млеко

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3.	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4.	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5.	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.6.	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.1.7.	Опрема за третман папака
101.1.8.	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде

101.1.9.	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10.	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11.	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12.	Машине за сетву
101.1.13.	Машине за заштиту биља
101.1.14.	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15.	Машине за транспорт
101.1.17.	Машине и опрема за наводњавање усева

3.8.2. Сектор месо

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.2.1.	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.3.	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.5.	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.2.6.	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.7.	Опрема за третман папака
101.2.9.	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.2.10.	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11.	Машине за допунску обраду земљишта
101.2.12.	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13.	Машине за сетву
101.2.14.	Машине за заштиту биља
101.2.15.	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.16.	Машине за транспорт
101.2.18.	Машине и опрема за наводњавање усева

3.8.3. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.4.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2.	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3.	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у

	воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.6.	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.7.	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.8.	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)
101.4.9.	Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору
101.4.10.	Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору
101.4.11.	Набавка опреме за обогаћивање угљен-диоксидом (ткз. ђубрење угљен диоксидом при производњи у заштићеном простору)
101.4.13.	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
101.4.14.	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрање производа
101.4.15.	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа
101.4.16.	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.17.	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију
101.4.18.	Опрема/механизација за заштиту од мраза
101.4.19.	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20.	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21.	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22.	Машине за сетву
101.4.23.	Машине за садњу
101.4.24.	Машине за заштиту биља
101.4.25.	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.26.	Машине за транспорт
101.4.28.	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева

3.8.4. Сектор остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.5.1.	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2.	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3.	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4.	Машине за сетву
101.5.5.	Машине за садњу
101.5.6.	Машине за заштиту биља
101.5.7.	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8.	Машине за транспорт
101.5.10.	Машине и опрема за наводњавање усева

3.8.5. Сектор пчеларства

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.6.1.	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2.	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3.	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

Сектор	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И ДОСТИЗАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
СЕКТОР МЛЕКО	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза	40%	300.000,00
	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације	40%	50.000,00
	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)	30%	150.000,00
	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи	40%	300.000,00

	бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)		
	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња	30%	30.000,00
	Опрема за третман папака	30%	30.000,00
	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде	30%	30.000,00
	Машине за примарну обраду земљишта	30%	300.000,00
	Машине за допунску обраду земљишта	40%	200.000,00
	Машине за ђубрење земљишта	40%	200.000,00
	Машине за сетву	40%	200.000,00
	Машине за заштиту биља	40%	50.000,00
	Машине за убирање односно скидање усева	30%	300.000,00
	Машине за транспорт	30%	200.000,00
	Машине и опрема за наводњавање усева	50%	200.000,00
	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса	30%	200.000,00
	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)	30%	150.000,00

СЕКТОР МЕСО	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)	40%	300.000,00
	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња	30%	30.000,00
	Опрема за третман папака	30%	30.000,00
	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде	30%	300.000,00
	Машине за примарну обраду земљишта	30%	300.000,00
	Машине за допунску обраду земљишта	40%	200.000,00
	Машине за ђубрење земљишта	40%	200.000,00
	Машине за сетву	40%	200.000,00
	Машине за заштиту биља	40%	200.000,00
	Машине за убирање односно скидање усева	40%	200.000,00
	Машине за транспорт	30%	200.000,00
	Машине и опрема за наводњавање усева	50%	200.000,00
	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе	50% - 100%	200.000,00
	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу	50%	60.000,00
	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама	40%	200.000,00
	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору	40%	150.000,00
	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору	40%	150.000,00

**СЕКТОР ВОЋЕ,
ГРОЖЂЕ, ПОВРЋЕ
(УКЉУЧУЈУЋИ
ПЕЧУРКЕ) И
ЦВЕЋЕ**

Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)	40%	200.000,00
Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору	40%	200.000,00
Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору	40%	200.000,00
Набавка опреме за обогаћивање угљен-диоксидом (ткз. ђубрење угљен диоксидом при производњи у заштићеном простору)	40%	200.000,00
Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа	30%	200.000,00
Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрање производа	30%	200.000,00
Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа	30%	200.000,00
Набавка опреме за орезивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста	30%	200.000,00
Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију	30%	200.000,00
Опрема/механизација за заштиту од мраза	30%	200.000,00
Машине за примарну обраду земљишта	30%	300.000,00
Машине за допунску обраду земљишта	40%	200.000,00
Машине за ђубрење земљишта	40%	200.000,00
Машине за сетву	40%	200.000,00
Машине за садњу	40%	200.000,00
Машине за заштиту биља	40%	50.000,00
Машине за убирање односно скидање усева	40%	200.000,00
Машине за транспорт	30%	200.000,00
Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева	50%	200.000,00
Машине за примарну обраду земљишта	30%	300.000,00
Машине за допунску обраду земљишта		200.000,00

СЕКТОР ОСТАЛИ УСЕВИ (ЖИТАРИЦЕ, УЉАРИЦЕ, ШЕЋЕРНА РЕПА)		40%	
	Машине за ђубрење земљишта	40%	200.000,00
	Машине за сетву	40%	200.000,00
	Машине за садњу	40%	200.000,00
	Машине за заштиту биља	40%	200.000,00
	Машине за убирање односно скидање усева	40%	200.000,00
	Машине за транспорт	30%	200.000,00
	Машине и опрема за наводњавање усева	50%	200.000,00
СЕКТОР ПЧЕЛАРСТВА	Набавка нових пчелињих друштава	40%	50.000,00
	Набавка опреме за пчеларство	50%	80.000,00
	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава	40%	100.000,00

3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број газдинстава која су модернизовала производњу
2.	Површина под новим вишегодишњим засадама
3.	Број набављених грла
4.	Број новонабављене механизације
5.	Површина под заштићеним простором
6.	Број набављених кошница

3.12. Административна процедура

Конкурс за доделу средстава расписује Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати у „Агроразвоју Ваљевске долине“ на писарници и сајту града Ваљева. Корисник поред захтева доставља и доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено од 01.01.2018. године до дана подношења захтева, и то 1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или

налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или 2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински.

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и доноси решење којим се утврђује да је подносилац захтева остварио право на коришћење подстицајних средстава, износ средстава и основ (меру) коришћења. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева.

На основу решења којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава са

подносиоцем захтева директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговор са корисником подстицајних средстава којим се дефинишу сва међусобна права и обавезе.

4. Назив мере: Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

Шифра мере: 102

4.1. Образложење

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 5.000.000,00 динара, која ће се расподелити као подстицаји за оснивања и рада произвођачких група или организација које су у рангу микро, малих и средњих предузећа. Земљорадничке задруге остале су ван фокуса нових институционалних и економских реформи. Кључни разлози који су негативно утицали на развој задруга: имовинско-правни односи, неравноправан приступ тржишта капитала и сиве економије, неселективни увоз пољопривредних производа. Сви наведени фактори довели су до губљења индентитета и поверења у задружну својину. Развој сопствених прерађивачких капацитета у преради млека и меса, воћа и поврћа, индустријског биља, кондиторској индустрији и сл, је предуслов којим би се омогућило да се задруге равноправно укључе у тржиште финалних прехранбених производа.

Организовањем пољопривредних произвођача у задруге доприноси системском унапређењу квалитета живота у руралним срединама кроз равноправнију расподелу дохотка и повећање економских могућности као и њихов праведнији друштвени положај. Овај програм као приоритет има повећање конкурентности, али обухвата и аспект друштвених и социјалних промена у којима задруге могу бити значајан актер.

4.2. Циљеви мере

- Подстицај за оснивање нових задруга у срединама где оне не постоје или су у претходном периоду угашене.
- Унапређење сировинске базе за повећање производње млека, меса, воћа, поврћа и других биљних производа, а за које постоје развијени прерађивачки капацитети на подручју општине или региона.
- Иновирање складишних капацитета и техничко-технолошко обнављање и иновирање опреме.
- Подстицање међузадружне сарадње и већи утицај на шире окружење, као и брига о

људским ресурсима кроз едукативне и стручне обуке.

- Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта, која ће нудити иновативне и високовредне производе који су тржишно флексибилни кроз изградњу и опремање сушара, хладњача, млекара, месара, погона за прераду и сл.

4.3. Веза са мерама Националног програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

4.4. Крајњи корисници

1. Групе индивидуалних регистрованих пољопривредних газдинстава које желе да формирају земљорадничку задругу.
2. Постојеће земљорадничке задруге које су своје пословање ускладили са законом којим се уређују задруге и које су регистроване у Агенцији за привредне регистре, које су регулисале пореске и друге доспеле обавезе из јавних прихода за 2017. годину, над којима није покренут поступак стечаја или ликвидације.

4.5. Економска одрживост

Подносилац захтева је у обавези да образложи економску одрживост пројекта, кроз образац пријаве.

4.6. Општи критеријуми за кориснике

Право на коришћење бесповратних средстава имају задруге које испуњавају следеће услове:

1. Да су поднели попуњен пријавни формулар (Прилог 1) са потребном документацијом у складу са овим програмом и објављеним конкурсом.
2. Да за исте намене нису користили подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, буџета јединице локалне самоуправе или донаторских организација.
3. Да су измирили све обавезе по основу локалних пореза и такси.
4. Да су регистровани у Агенцији за привредне регистре са седиштем на територији града Ваљева.

5. Да им у року од једне године пре подношења пријаве није изречена правоснажна мера забране обављања делатности.
6. Да рачун подносиоца пријаве није у блокади у периоду од 1. јануара 2018. године.
7. Да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације.
8. Да има запослено минимум једно лице годину дана пре објављивања конкурса (за задруге регистриване пре 1. јануара 2018. године).
9. Да запосле минимум једно стручно лице из области пољопривреде на две године (за задруге регистриване пре 1. јануара 2018. године)
10. Да поднесу предрачунае за предмет инвестиције.
11. Место и реализација инвестиције мора бити на територији града Ваљева.
12. Наменски користи и не отуђи, нити дати другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта;
13. Спровођење прихватљивих активности не сме започети пре подношења захтева за подршку.

4.7. Специфични критеријуми

Специфични критеријуми у зависности од сектора улагања

Сектор Млеко

- Пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава;
- У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање, поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава;
- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза.

- корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор меса

- У Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња- Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу.
- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача.
- Сектор производње комзумни јаја нема специфичних критеријума прихватљивости
- Корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да:

- Имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе.
- У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ха јагодистих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ха другог воћа, 0,2-100 ха винове лозе
- Имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору.

Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

- Пољопривредна газдинства која имају имају мање од 50 ха земљишта под осталим усеви.

- За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усејима.

Сектор пчеларства

- У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница.

- У домену прераде и маркетинга производа анималног порекла, прихватљиви корисници треба да буду у складу са Правилником о малим количинама примарних производа које служе за снабдевање потрошача, подручју за обављање тих делатности и одступањима која се односе на мале субјекте у пословању храном животињског порекла, уколико се ради о преради млека и меса

4.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

4.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

4.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи износи до 80% укупних прихватљивих трошкова:

Шифра инвестиције	ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	80%	1.000.000,00

4.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број одобрених пројеката
2.	Укупан број задруга са територије града Ваљева, који су започели реализацију пројекта у области пољопривредне производње.

4.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће након усвајања овог програма припремити и објавити „Конкурс за средства за формирање и суфинансирање задруга на територији града Ваљева у 2018. години“ Конкурс ће бити објављен у листу „Напред“, на сајту „Агроразвој Ваљевске долине“ и сајту града Ваљева. Конкурс остаје отворен до утрошка планираних средстава, а најкасније до 01. новембра 2018. године. Конкурс ће садржати

следеће информације: прихватљиви корисници, услове за учешће на конкурс, укупан износ средстава и износ средстава по кориснику, рокове за подношење захтева, образац захтева, списак неопходне пратеће докуменације, начин подношења захтева.

Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране Привредног друштва

„Агроразвој Ваљевске долине у смислу комплетности и административне усаглашености. Испуњеност услова проверава „Комисија за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју“ која ће бити формирана од стране директора Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“. Комисија може извршити додатну проверу поднете документације и тражити додатне информације (нпр. провера тржишних цена опреме која се набавља), али само за подносиоце пријава који су испунили формалне услове из програма и конкурса. Средства ће се додељивати по пристиглим пријавама – до утрошка средстава предвиђених за ову намену. Директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ на основу предлога Комисије, доноси Решење о расподели средстава које се доставља свим подносиоцима пријава и објављује на интернет презентацији.

Директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговоре о додели средстава са подносиоцима пријава. Задруге којима су средства одобрена, а нису потписале уговор, сматраће се да су одустале од додељених средстава. Активност за коју су одобрена средства, као и сва плаћања у вези са њеном реализацијом, мора бити започета након потписивања уговора и завршена најкасније до 1. децембра 2018. године. Међусобна права, обавезе и одговорности у вези са коришћењем бесповратних средстава уређују се уговором. Уговор нарочито садржи новчани износ који се додељује задрузи, намене за које се средства додељују, начин преноса бесповратних средстава и обавезу задруге да уколико средства не искористи наменски, мора та средства да врати у складу са уговором. Задруга је у обавези да приликом потписивања уговора приложи: бланко соло меницу и менично овлашћење као и изјаву да предмет субвенције неће отуђити у року од 5 година. Документација коју ће задруга доставити након реализације пројекта биће такође дефинисана уговором. Након потписивања уговора врши се исплата уговорених средстава, а најкасније до 28. децембра 2018. године.

Документација која се обавезно доставља приликом подношења захтева:

1. Правилно попуњен пријавни формулар, печатан и потписан - Образац пријаве.
2. Извод из Агенције за привредне регистре.
3. Потписана и оверена изјава директора задруге да за исте намене нису користили подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, донаторских организација.
4. Оснивачки акт задруге (оригинал или оверена фотокопија).
5. Годишњи финансијски извештаји за 2016. и 2017. годину (биланс стања, биланс успеха и статистички анекс) оверени од стране књиговође и законског заступника привредног субјекта.
6. Пописна листа основних средстава на дан 31. децембра 2017. године.
7. Оригинал потврде надлежног органа локалне самоуправе да је задруга измирила све обавезе према локалној самоуправи закључно са датумом објављивања јавног позива.
8. Оригинал потврде надлежног органа да привредном субјекту у последњој години пре објављивања јавног позива није изречена правоснажна мера забране обављања делатности – издата након објављивања конкурса.
9. Потврда да рачун задруге није у блокади од 01. јануара 2018. године – издата након објављивања конкурса.
10. Потврда Агенције за привредне регистре или надлежног суда да над задругом није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације, издата након објављивања конкурса.
11. Број Текући рачун задруге код пословне банке са картоном депонованог потписа.
12. Предрачунае за предмет инвестиције из пријаве.
13. Списак запослених са копијама М-образаца овереним потписом директора и печатом задруге

Праћење реализације активности

У року од најкасније 60 дана по истеку рока за испуњење уговорних обавеза, Комисија ће спровести контролу свих пројектних активности. Корисник средстава је том приликом у обавези да члановима Комисије стави на увид сва документа која су у вези са реализацијом пројекта. Уколико се у поступку контроле посумња у постојање било каквих неправилности у вези са набавком опреме и другим пројектним активностима, Комисија ће предложити директору „Агроразвоја – ваљевске долине“ да о томе обавести Пореску управу, Министарство унутрашњих послова и друге надлежне органе. Са циљем доказивања неправилности у вези са набавком и вредношћу опреме, изведеним грађевинским радовима и сл, директор може ангажовати и судске вештаке.

Уколико се докаже да је било злоупотреба, трошкови вештачења падају на терет задруге. У том случају, задруга је у обавези да изврши поврат добијених средстава. Задруга је дужна да Комисији, у циљу праћења коришћења средстава, омогући надзор, тако што ће у сваком моменту бити омогућена контрола реализације пројекта и увид у финансијску документацију.

5. Назив мере: Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

Шифра мере: 201.1.

5.1. Образложење

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 250.000,00 динара, која ће се расподелити као **подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса**. Управљање земљиштем може бити дефинисано као процес управљања коришћења и развоја земљишних ресурса на принципима одрживог развоја. Земљишни ресурси се користе у различите сврхе које су често у међусобној зависности. Због тога је пожељно интегрално планирање и управљање коришћења земљишта. Одрживо управљање земљишним ресурсима се заснива на очувању земљишног ресурса и планирању производње која ће имати позитивне ефекте. Физичка и хемијска структура и биолошка активност земљишта одређују његову плодност и значајне су за одржавање земљишне продуктивности. Одржавање и повећање плодности земљишта се, између осталог, постиже минимизирањем губитка земљишних честица и хранљивих материја путем ерозије, отицања и њихове инфилтрације у подземне воде. Такви губици представљају неефикасно и неодрживо управљање земљиштем као природним ресурсом. Одржива пољопривредна производња тежи повећању биолошке активности земљишта и заштити околне флоре и фауне.

Ова мера **Одрживо коришћење пољопривредног земљишта** која се састоји из више инвестиција подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

Преглед по инвестицијама:

Инвестиција: Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро - мелиоративне мере)

Овом инвестицијом ће се омогућити нашим пољопривредним произвођачима услове за остварење високих, стабилних, квалитетних и економски оправданих приноса, рационална и благовремена примена ђубрива. Садржај хранива у земљишту подложен је променама. Брзина промене количине хранљивих материја зависи од типа земљишта, начина коришћења, периода године, биљне врсте, климатских услова, својстава хранљивог елемента. Највеће и најбрже промене дешавају се на земљиштима која се користе у процесу пољопривредне производње. Биљке у току вегетације усвајају хранљиве материје из земљишта, што доводи до брзе промене њиховог садржаја. У условима интензивне биљне производње, азот је често ограничавајући чинилац. За превазилажење овог проблема, нарочито у последњим деценијама прошлог века, нагло је расла примена N- ђубрива. Примена N- ђубрива значајно је допринела повећању приноса гајених биљака, али је истовремено изазвала и бројне еколошке проблеме. Стручна употреба ђубрива се данас често своди на правилну примену азотних ђубрива и изналажење најпогоднијих метода за одређивање потребне дозе азота. Метода која се примењује у ратарству и у воћарско-виноградарској пракси је **N-мин метода**. Предност овог поступка је у томе што омогућава рационалну примену азотних ђубрива чиме се избегава опасност од употребе високих доза азота, што се неповољно одражава, на квалитет плодова, животну средину и коначно на економски ефекат производње. Ова метода се заснива на претпоставци да већина гајених биљака задовољава своје потребе у азоту из: **МИНЕРАЛНОГ АЗОТА ИЗ ЗЕМЉИШТА** (минерализујућа способност земљишта и резерве минералног азота на почетку вегетације) и **АЗОТА ИЗ ЂУБРИВА**. То значи да треба утврдити:

- потребу биљака у азоту што се постиже пољским огледима са растућим дозама азота – утврдити стварно стање минералног азота у земљишту у рано пролеће (фебруар-март), што се постиже испитивањем количине минералног азота ,
- проценити минерализујућу способност земљишта, што се изводи на угару (земљиште без култура) док траје вегетација. На основу добијених вредности лако се могу утврдити оптималне дозе азота тј. азотних ђубрива. При одређивању доза у азоту на првом месту узима се у обзир садржај азота у земљишту, потреба гајених култура у њему, висина приноса као и временске прилике. Утицај временских прилика (температуре и влаге) је велик на динамику минералног (нитратног) азота у земљишту и усвајања азота од стране биљака. Зато се годишње дозе азотних

Ћубрива најчешће деле на два или три дела, што је нарочито важно за периде у којима има доста падавина. Земљишта са већим садржајем укупног азота по правилу имају више хумуса у себи па су и плоднија. Према садржају укупног азота земљишта су подељена у три класе на:

сиромашна (<0.10 % N);
 средње обезбеђена (0.10-0.20 % N) и
 добро обезбеђена (>0.20 % N).

Отуда је од великог значаја за исхрану биљака одређивање количина N-Ћубрива, времена и начина примене, јер благовременом и рационалном применом N- Ћубрива постижу се високи приноси доброг квалитета уз заштиту агроекосистема. Ћубрењем на основу **N-мин.** методе N-Ћубрива се примењују према захтевима гајених биљака-економично, и може се контролисати загађење пореклом из Ћубрива.

5.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

5.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.3.	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере)

5.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

5.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји - Интензитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.1.3.	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере)	100%	250.000,00

5.3. Веза са мерама Националног програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

5.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства са седиштем на територији града Ваљева која су регистрована у складу са законом.

5.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

5.6. Општи критеријуми за кориснике

-Корисник мора имати регистровано активно пољопривредно газдинство на територији града Ваљева, уписано у Регистар пољопривредних газдинстава;

- Корисник мора доставити извод о биљној производњи из Трезора

5.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

5.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број урађених узорака за ђубрење на основу N-мин. методе

5.12. Административна процедура

Конкурс за доделу средстава расписује Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године.

Захтеви за узорковање на основу **N-мин.** методе се подносе од стране корисника односно пољопривредних произвођача на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“, сајту и писарници града Ваљева. Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће закључити уговор са Пољопривредном стручном службом о сарадњи за реализацију ове мере односно узорковање земљишта на основу **N-мин.** методе (одређивање лако приступачног азота).

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и доноси решење којим се утврђује да је подносилац захтева остварио право на коришћење подстицајних средстава, упућује списак са донетим решењима Пољопривредној стручној служби и налаже Пољопривредној стручној служби да врши узорковање земљишта на основу **N-мин.** методе код корисника који су поднели исправан и потпун захтев. Пољопривредна стручна служба по завршеним узорковањима земљишта на основу **N-мин.** методе код корисника којима је одобрена ова метода „Агроразвоју Ваљевске долине“ подноси извештај о извршеној услузи и фактуру са спецификацијом корисника и парцела по кориснику. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева.

6. Назив мере: Одрживо коришћење шумских ресурса

Шифра мере: 201.2.

6.1. Образложење

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 1.000.000,00 динара, која ће се расподелити као **подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса**. Град Ваљево је дао на газдовање и управљање шумама у свом власништву Привредном друштву „Агроразвој Ваљевске долине“ с тога развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама може бити дефинисано као процес управљања коришћења и развоја шумских ресурса на принципима одрживог развоја. С обзиром на све сложеније функције шума,

због којих је неопходно планирати различите циљеве газдовања шумама у појединим деловима шумског комплекса, намеће се потреба да се изврши просторна подела шумског комплекса у зависности од приоритетне функције (намене) његових појединих делова. Циљ ове мере је израда **Основа газдовања шума (десетогодишњи план газдовања)** како би се омогућила израда годишњих програма газдовања шумама и правилно вршио развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама.

Због бројних користи за друштво у целини, шуме и шумско земљиште су по Закону о шумама "добро од општег интереса", па је према томе газдовање шумама и шумским подручјима сложен и одговоран друштвени задатак.

Преглед по инвестицијама:

Инвестиција: Развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама

Овом инвестицијом ће се омогућити одрживо коришћење шумских ресурса. Активности газдовања морају подстицати ефикасно коришћење вишеструких производа и услуга шуме како би се осигурала економска одрживост и широки спектар еколошких и социолошких користи. Ове активности подразумевају планирање у газдовању шумама (уређивања шума). Газдовање које подразумева узгој, заштиту и коришћење шума као и управљање шумама у граду Ваљеву у целости се мора ослањати на принцип континуитета газдовања шумама. У свакој шуми или њеном делу истовремено се остварује више функција шума које се временски и просторно преплићу. Све ове функције шума потребно је уважити и међусобно ускладити како би се остварио максималан еколошки и економски ефекат за ширу друштвену заједницу.

Све функције шума, условно се према значају могу сврстати у три групе:

1. Еколошке (заштитне) функције
2. Производне функције
3. Социјалне функције

Еколошке функције подразумевају заштитне, хидролошке, климатске, хигијенско - здравствене и друге функције.

Производне функције шума представљене су производњом дрвета (техничког и просторног), дивљачи (крупне и ситне), шумског семена и

осталих производа шума (лековито биље, печурке, шумски плодови, смола и др.), као и производња кисеоника посебно специфичне и врло значајне функције шума.

У социјалне функције шума убрајамо: туристичко-рекреативне, образовне, научно - истраживачке, одбрамбене и друге функције.

Газдовање треба бити усклађено са укупним приоритетима, прихватљивим еколошким смерницама у складу са међународно прихваћеним методологијама и критеријумима. Дугорочни стратешки циљеви газдовања и средства за њихово постизање морају бити јасно назначени. Иако су шуме у релативно добром стању, њихова структура треба да се побољша, а дрвна залиха систематски повећава.

6.2. Циљеви мере

Одрживо коришћење шумских ресурса и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

6.3. Веза са мерама Националног програмима за рурални развој и пољопривреду

6.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.2.1	Развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама

6.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

6.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.2.1.	Развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама	100%	1.000.000,00

Није примењиво.

6.4. Крајњи корисници

Крајњи корисник је град Ваљево и привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“.

6.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева није у обавези да се достави бизнис план или пројекат.

6.6. Општи критеријуми за кориснике

Привредни субјект који буде изабран за израду **Основа газдовања шумама (десетогодишњи план газдовања)** мора имати статус правног лица, искуство и да поседује лиценце за израду ове врсте документације.

6.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

6.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Урађен основ газдовања шумама (десетогодишњи план газдовања)

6.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује јавни позив за избор најповољнијег извођача односно понуђача, са најповољним понуђачем биће закључен уговор о изради Основа газдовања шумама. Основ усваја Скупштина града Ваљева а сагласност даје Управе за шуме Министарства пољопривреде водопривреде и шумарства.

7. Назив мере: Органска производња

Шифра мере: 201.3.

7.1. Образложење

Као што се из табеле 3. може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 500.000,00 динара, која ће се расподелити као **подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса**. Органска производња у граду Ваљеву је још увек скромна и ограниченог је карактера. У граду Ваљеву је забележено око 70 ха сертифициваног земљишта за органску производњу. Највећи део површина је под вишегодишњим културама, затим под пашњацима и ливадама и ратарско-повртарским културама. Целокупна количина воћа произведеног по принципима органске производње предвиђена је за извоз. Према истраживању, у Србији се налази око 3.000 малих фармера који су укључени у систем органске производње. У погледу актера који су блиски тржишту, највећи број њих истовремено обавља више активности, што значи да су прерађивачи у исто време и извозници, трговци, увозници и снабдевачи инпута. Од укупних површина под органском производњом, вишегодишње врсте се узгајају на око 40% површина, једногодишње врсте на око 16%, а ливаде и пашњаци су заступљени на 44% површина.

Преглед по инвестицијама:

Инвестиција: Садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи

Повећањем површина под органском производњом у граду Ваљеву, јавља се и повећана потражња за семеном и садним материјалом. Набавка сировина је један од највећих проблема у органској производњи. Сертифицивано семе је ретко доступно, пестициди

дозвољени у органској производњи готово да не постоје на тржишту, а чак је и употреба ђубрива спорно питање (органска производња се ослања на стајњак и компост). Узимајући у обзир да се мали број произвођача бави органском сточарском производњом, доступан стајњак није довољан да би се земљиште подмирило нутријентима потребним за оптималне приносе.

Инвестиција: Контрола и сертификација

Органски производи на тржишту препознају се по законски дефинисаном знаку. Потрошачи куповином производа који носе знак органски могу бити сигурни да је најмање 95% састојака овог производа органског порекла, да се производ слаже са прописима инспекције коју ови производи пролазе и да је запакован у биоразградиву амбалажу. Сертификован органски производ мора бити обележен ознаком органски производ.

Сертификација је једина гаранција потрошачу да је органски производ произведен по свим критеријумима и стандардима органске пољопривреде. Инспекцијска организација има за циљ да својим ефикасним и непристрасним програмом инспекције и сертификације стимулише доследну примену правила која важе за органску производњу.

Законом о органској производњи детаљно је уређена производња пољопривредних производа добијених методама органске производње, као и циљеви и начела органске производње, методе органске производње, контрола и сертификација у органској производњи, прерада, обележавање, складиштење, превоз, промет, увоз и извоз органских производа. Овај закон и пратећи подзаконски акти, којима се регулишу услови за органску производњу и правила увоза органских производа, усклађени су законском регулативом Европске уније.

Инвестиција: Друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих свих осталих мера руралног развоја

С тим у вези, у руралним подручјима града Ваљева, неопходно је посебну пажњу усмерити на успостављање адекватних међусобних односа између туристичке делатности и пољопривреде, јер пољопривредна производња представља један од основних инпута туристичке потрошње. С обзиром на просечну величину земљишног поседа код пољопривредних газдинстава града Ваљева, као

веома рационално и перспективно решење намеће се развој органске пољопривредне производње. Директним пласманом органских пољопривредних производа кроз туристичку потрошњу могу се постићи бројни синергетски и мултипликаторски ефекти. Такође органска производња може бити од значаја за развој женског предузетништва. Дивље биљне и животињске врсте, тј. биљне врсте и њихови делови, гљиве, као и животињске врсте, сакупљају се, као органски производи, из природних станишта.

Сакупљање дивљих врста из природних станишта сматра се методом органске производње ако је успостављена заштитна зона поред путева или других извора загађења, уколико се сакупљање дивљих врста врши без употребе алата и прибора који може да их оштети, при сакупљање дивљих врста води рачуна о заштити ретких, проређених, ендемичких угрожених биљних и животињских врста и незаштићених биљних врста и ако се складиштење и превоз дивљих врста врши у складу са посебним прописом о паковању, складиштењу и превозу органских производа.

7.2. Циљеви мере

Циљ органске пољопривреде је производња здравствено безбедне, квалитетне хране на еколошки одржив начин. Основне компоненте система органске производње су избегавање употребе вештачких материја у производњи и промовисање искључиво природних материја које се користе као ђубрива, пестициди или адитиви у производњи и преради хране.

7.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

7.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.3.1.	Садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи
201.3.2.	Контрола и сертификација
201.3.4.	Друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих осталих мера руралног развоја

7.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

7.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства са седиштем на територији града Ваљева која су регистрована у складу са законом.

7.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

7.6. Општи критеријуми за кориснике

-Корисник мора имати регистровано активно пољопривредно газдинство на територији града Ваљева, уписано у Регистар пољопривредних газдинстава;

-Корисник мора да има земљиште (у својини или узето у закуп) на подручју града Ваљева;

-Корисник, за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја;

-У случају када корисник није власник земљишта на коме се инвестиција врши, треба да се достави уговор о закупу. Уговор између заинтересованих страна треба да покрије период од најмање десет година;

-Корисник мора доставити потврду да је измирио све своје доспеле обавезе према граду Ваљеву;

7.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

7.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.3.1.	Садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи	50%	50.000,00
201.3.2.	Контрола и сертификација	50%	80.000,00
201.3.4.	Друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих свих осталих мера руралног развоја	50%	100.000,00

7.11.Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Засађене површине садним и семенским материјалом дозвољеним за употребу у органској производњи
2.	Број контрола у органској производњи
3.	Број сертифицираних газдинстава у органској производњи

7.12. Административна процедура

Конкурс за доделу средстава расписује Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине, сајту и писарници града Ваљева. Корисник поред захтева доставља и доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено од 01.01.2018. године до дана подношења захтева, и то 1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или 2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински.

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и доноси решење којим се утврђује да је подносилац захтева остварио право на коришћење подстицајних средстава, износ средстава и основ (меру) коришћења. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева. Право на подстицајна средства може се остварити само по једном основу (ставци).

На основу решења којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава са подносиоцем захтева директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговор са корисником подстицајних средстава којим се дефинишу сва међусобна права и обавезе.

8. Назив мере: Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре

Шифра мере: 301

8.1. Образложење

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 600.000,00 динара, која ће се расподелити као подстицаји за диверзификацију дохода и унапређење квалитета живота у руралним подручјима. С обзиром на природне потенцијале града Ваљева, као што су квалитетно пољопривредно земљиште, богати водни ресурси уз климатске погодности, које треба користити за ефикаснију пољопривредну производњу. Град Ваљево има и рејон посебног режима пољопривредне производње који је дефинисан границама Просторног плана сливног подручја

аккумуляције „Стуборовни“. Обухвата 9.694 ха пољопривредног земљишта, од чега оранице чине 3.407 ха(35%), воћњаци-1.140ха(12%), ливаде-2.173 ха(22%), и пашњаци-2.973ха(30%). Око 90% домаћинства има газдинство, а 43% остварује приходе само из пољопривреде, 23% из мешовитих извора и 27% из непољопривредних. У аграрној структури апсолутно провлађују ситна газдинства, 19% са један и мање хектара обрадивог земљишта и 66% са 1-5 хектара.

Циљ ове мере је израда Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју аккумуляције „Стуборовни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла која ће првенствено побољшати управљање природним ресурсима. Очекујемо да ће организовање инфраструктуре у пољопривреди, укрупњавање пољопривредних површина, увођење наводњавања и нових технологија производње, створити и ефикаснију пољопривредну производњу. Наведене мере ће, надаље, потстакнути промену структуре производње увођењем економски исплативих пољопривредних култура које данас већином увозимо, те ће програм имати резултат са повољним макроекономским учинком.

Преглед по инвестицијама:

Инвестиција: Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима

Полазећи од значаја аккумуляције „Стуборовни“ као система за обезбеђење воде највишег квалитета, за снабдевање водом насеља и оних индустрија које троше воду квалитета воде за пиће, приступа се изради Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју аккумуляције „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско - синтетичког порекла. Правилним приступом утиче се на побољшање услова за пољопривредну производњу, што ће добити позитивни помак производних и економских резултата ове производње. Позитивни помаци се огледају у стварању услова за увођење нових производних технологија и нових производа у постојећем систему пољопривредне производње. Студија би дала Предлоге за мере субвенција које би обухватила субвенције за набавку ђубрива и срдстава за заштиту биља која су на листи дозвољених средстава у органској производњи, трошкове сертификације. Коначни циљ је повећање

удела шумских и травних екосистема у укупној површини; побољшање производно-економског потенцијала ораница и воћњака; примена метода органске/еколошке производње хране, односно строго контролисаног прихрањивања и заштита биља, адекватне исхране и неге стоке и других мера заштите акумулације од неповољних утицаја пољопривредне производње.

8.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

8.3. Веза са мерама Националног програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

8.4. Крајњи корисници

Привредни субјект изабран за израду Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју аккумуляције „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког који је регистрован у складу са законом.

8.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

8.6. Општи критеријуми за кориснике

Привредни субјект који понуди најнижу цену и буде изабран за израду Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју аккумуляције „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла мора имати статус правног лица и да поседује лиценце за израду ове пројектне документације.

8.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

8.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима

8.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

8.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима	100%	600.000,00

8.11.Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Урађена Студија Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју акумулације „Стуборовни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла

8.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ послаће позиве за понуде за израду **Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју акумулације „Стуборовни“** и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла. Након избора најповољнијег извођача односно понуђача Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ закључиће уговор где ће се прецизно дефинисати услови израде студије.

9. Назив мере: Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

Шифра мере: 304

9.1. Образложење

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 1.000.000,00 динара, која ће се расподелити као подстицаји за **диверзификацију дохода и унапређење квалитета живота у руралним подручјима**. Град Ваљево је препознатљив по великом броју традиционалних производа чији квалитет и препознатљивост на тржишту је директно везана за географско порекло. Ту се пре свега мисли на ракију, дуван чварке, затим кајмак и остале производе као што су мед, вино, јагњеће месо (печење).

С тим у вези, потребно је за производе за које није урађена заштита географског порекла да се она изврши, за производе за које постоји урађена заштита потребно је прилагодити елаборате као и да се посвети већа пажња промоцији и популаризацији ових производа.

Преглед по инвестицијама:

Инвестиција: Подршка за заштиту географског порекла производа

У циљу промоције заштите домаћих производа, подршка за заштиту географског порекла је важан инструмент за подизање конкурентности свих домаћих производа на тржишту, али и развоја туризма. Овакви производи због посебних особина, квалитета и препознатљивости, постижу већу цену на тржишту, додатну вредност и подстицање руралног развоја. Такође веће су могућности за пласман на домаће и на тржиште Европске уније.

9.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

9.3. Веза са мерама Националног програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

9.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су физичка лица (укључујући предузетнике) и правна лица регистрована у

Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

9.5. Економска одрживост

Подносилац захтева није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

9.6. Општи критеријуми за кориснике

- Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава;
- Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката;
- Уколико је корисник удружење пољопривредника или удружење из области развоја пољопривреде и руралног развоја, мора бити у активном статусу и уписано у регистар удружења.
- Корисник и место реализације инвестиције морају бити са територије града Ваљева.

9.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

9.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.2.	Подршка за заштиту географског порекла производа

9.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

9.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
304.2.	Подршка за заштиту географског порекла производа	100%	1.000.000,00

9.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број заштићених брендова – производа
2.	Број проивођача обухваћених маркетинг активностима

9.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће припремити и објавити јавни позив за финансирање ове мере и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године.

Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ у смислу комплетности и административне усаглашености.

Административно комплетне захтеве прегледа и оцењује Комисија која ће бити формирана од стране директора Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“. Одлуке о додели средстава доноси директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ на основу записника комисије. Директор Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговоре о додели средстава са подносиоцима пријава.

Мера ће бити потпомогнута од стране Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“. Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће преузети на себе послове у области маркетинга пољопривредних производа и произвођача као и на заштити географског порекла производа. Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће настојати да успостави жиг гаранције под називом «Ваљевски производ» (радни назив) како би се заштитили сви традиционални производи који се производе на подручју града Ваљева, а пре свега, ту се мисли на ракију, дуван чварке, затим кајмак и остале производе као што су мед, вино, јагњеће месо (печење). У склопу ове активности Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ ће промовисати пољопривредне произвођаче и њихове производе кроз разне видове маркетинг комуникације али и на разним сајмовима и манифестацијама.

10. Назив мере: Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

Шифра мере: 401

10.1. Образложење

Као што се из табеле 4. може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 1.500.000,00 динара, која ће се расподелити као посебни подстицаји. На територији града

Ваљева доминира раса оваца праменка- сјенички сој која чини око 99 % од укупног броја оваца, а само мали проценат чине друге расе. Обзиром на веома повољне географске, климатске и остале услове који се односе и на велику заступљеност ливада и пашњака и дугу традицију гајења оваца сточни фонд у погледу бројности на индивидуалним пољопривредним газдинствима, осцилира. Тако да је **Синхронизација еструса код оваца** препознато као мера која ће утицати на побољшање расног састава у овчарству, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству. Поред тога наведена мера, кроз побољшање расног састава оваца, доприноси и повећању производње меса у овчарству, а на тај начин и до повећане мотивисаности пољопривредника да сачувају грла у производном запату и да почну да повећавају њихов број. Ова мера би се спроводила на уматиченим грлима оваца. На територији града Ваљева укупно има око 4500 уматичених грла оваца.

10.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

10.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

10.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства са седиштем на територији града Ваљева која су регистрована у складу са законом.

10.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

10.6. Општи критеријуми за кориснике

- Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар

пољопривредних газдинстава, са активним статусом;

- Корисник са производњом на територији Града Ваљева

Корисник мора да има уматичена грла и да достави извод из матичне евиденције о грлима

10.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

10.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
401	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

10.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

10.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи је 100 % по једним уматиченом грлу за трошкове синхронизације еструса код оваца.

10.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број извршених синхронизација на уматиченим грлима оваца
2.	Број ојагњених уматичених оваца
3.	Број женских јагњади

10.12. Административна процедура

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује јавну набавку за избор најповољније Ветеринарске станице, односно станице која понуди најповољнију цену за услугу синхронизације еструса код уматичених оваца. По избору најповољније Ветеринарске станице Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује конкурс на који се могу јавити регистрована пољопривредна газдинства заинтересована за услугу синхронизације еструса код уматичених оваца и исти остаје отворен до утршка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2018. године. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине, сајту и писарници града Ваљева. Пољопривредни произвођач на писарници Привредног друштва „Агроразвоја Ваљевске долине“ подноси захтев, потврду о активном статусу пољопривредног газдинства, доказ о производњом на територији Града Ваљева (А лист), извод или потврду из матичне евиденције да поседује уматичена грла.

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ захтеве прослеђује изабраној Ветеринарској станици која ће извршити услугу синхронизације еструса. Када изврши услугу синхронизације еструса Ветеринарска станица подноси захтев за исплату средстава за извршену услугу на обрасцима који су одштампани за ову намену. Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је захтев потпун, поднет на време, да ли су услови за одобравање захтева испуњени и да ли је приложена тражена документација: фотокопија Потврде о активном статусу у Регистру пољопривредних газдинстава у текућој години, Потврда основне матичне службе о броју уматичених грла (са ХБ бројевима уматичених грла), извештај на посебно прописаном обрасцу да је услуга синхронизације еструса извршена као и потписана од стране извршиоца мере и власника грла, Рачун уредно потписан и печатиран од стране извршиоца мере, издат од стране ветеринарске станице на коме мора бити уписан број ушних маркица синхронизованих грла. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева.

11. Назив мере: Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

Шифра мере: 402

11.1. Образложење

Као што се из табеле 4 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 2.300.000,00 динара, која ће се расподелити као **посебни подстицаји**. Овом мером ће се омогућити пољопривредним произвођачима стицање неопходних знања и вештина како би обезбедили врхунски квалитет у производњи који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за пласирање производа а посебно за извоз у ЕУ. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024. и Стратегијом руралног развоја Ваљева 2012.–2022. године, односно, приоритетом 1. јачање конкурентности пољопривредних газдинстава, општи циљ – Јачање конкурентности пољопривредне производње.

Облици стицања нових знања – стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче за кориснике сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју Града Ваљева.

На недостатак знања и додатних вештина код сеоског становништва упућују и подаци да само 2% носиоца газдинстава имају стечено средње и високо стручно образовање из области пољопривреде, а највећи део носиоца газдинстава имају знање стечено праксом.

Ангажовање стручњака за показне активности могу имати велику важност у бољем и напреднијем савлађивању пољопривредне производње као и остваривању бољих производних резултата на пољопривредном газдинству.

Преглед по инвестицијама:

Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

Овом мером су планиране активности у реализацији Привредног друштва „Агроразвој Ваљевске долине“. Планирана је „Овчарска изложба“ у Причевићу, посета сајму пољопривреде у Новом Саду, студијско путовање у иностранство и израда приручника и промотивног материјала.

Преглед по инвестицијама:

Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Град Ваљево субвенционисаће пољопривредну производњу у свим примарним пољопривредним гранама, а нарочито у субвенционисању садница воћа. Пољопривредни произвођачи све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи подигну савремене засаде и одрже производњу на одговарајућем нивоу. Овом мером желимо да погнемо пољопривредним произвођачима у подизању засада воћа, а којима су одобрени подстицаји за саднице, тако што ћемо ангажовати пољопривредну стручну службу која ће пре подизања засада урадити анализу земљишта, дати препоруке за поправку земљишта, испратити подизање засада и након тога направити извештај за свако пољопривредно газдинство које је било предмет субвенције за подизање засада воћа и доставити га Комисији и Привредном друштву „Агроразвој Ваљевске долине“. Након тога Пољопривредна стручна служба је у обавези да одржи предавања у вези неговања и заштите засада као и показне активности у вези орезивања воћа.

11.2. Циљеви мере

- развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању;
- функционално повезивање свих актера локалног агросектора;
- Повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама;
- Одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета и смањење миграције становништва;

11.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

11.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства са седиштем на територији града Ваљева која су регистрована у складу са законом.

11.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

11.6. Општи критеријуми за кориснике

Корисници ових мера а посебно за посету сајмова и студијска путовања морају имати пољопривредну производњу на територији града Ваљева.

11.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

11.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

11.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

11.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
402.1.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања	100%	2.000.000,00
402.2.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности	100%	300.000,00

11.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број стручно оспособљених пољопривредних произвођача
2.	Број одлазака на сајмове и изложбе
3.	Број студијских путовања

11.12. Административна процедура

Ове мере спроводи Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“. Организовањем овчарске изложбе у Причевићу, посета пољопривредних произвођача сајму пољопривреде у Новом Саду, студијско путовање у иностранство и израда приручника и промотивног материјала. Приликом организације студијског путовања биће одабрани најрепрезентативнији пољопривредници у својим областима који ће знање и нова искуства стечена на студијским путовањима моћи да примене на својим газдинствима а самим тим и да пренесу на пољопривреднике из своје околине.

Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће организоване у сарадњи са пољопривредном стручном службом. Пољопривредна стручна служба када заврши посао око подизања засада на пољопривредном газдинству који је био предмет подстицаја је у обавези да достави извештај Комисији и Привредном друштву „Агроразвој Ваљевске долине“. Организовањем предавања у вези неговања и заштите засада као и показне активности у вези орезивања воћа, водиће се евиденција о броју присутних пољопривредника на предавањима као и евиденција предавача и тема које су обрађене.

Анекс 1. Идентификациона карта АП/ЈЛС са упутством за попуњавање**Табела 1. Показатељи које је потребно навести у Анексу 1 уводног дела Програма**

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив			Устав РС
Регион	назив	Регион Шумадије и Западне Србије	2011	рзс*
Област	назив	Колубарска	2011	рзс*
Град или општина	назив	Град Ваљево	2011	рзс*
Површина	км ²	905	2011	рзс*
Број насеља	број	78	2011	рзс*
Број катастарских општина	број	74	2011	рзс*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	број			Правилник
Демографски показатељи				
Број становника	број	90312	2011	рзс**
Број домаћинстава	број	31401	2011	рзс*
Густина насељености (број становника / површина, км ²)	ст/км ²	99.8	2011	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	%	-6.6	2011	рзс**
3. у руралним подручјима АП/ЈЛС	%			рзс**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	12.88	2012	рзс**
Учешће становништва старијег од 65 година	%	17.98	2012	рзс**
Просечна старост	година	49	2012	рзс*
Индекс старења		1.36	2012	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	15.69	2012	рзс*
Основно образовање	%	21.60	2012	рзс*
Средње образовање	%	48.29	2012	рзс*
Више и високо образовање	%	14.19	2012	рзс*
Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	34.6	2012	процена
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	опис	Брдско-планински	2011	интерни

Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	опис			интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска, ...)	опис	Умерено-континентална	2011	интерни
Просечна количина падавина	мм	785,7	2012	интерни
Средња годишња температура	°C	11	2012	интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	опис	Највећи део територије града Ваљева богат је површинским и подземним водама	2012	интерни
Површина под шумом	ha	27.240,33	2012	рзс*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	30	2012	рзс*
Пошумљене површине у претходној години	ha			рзс*
Посечена дрвна маса	m³			рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
Стање ресурса				
Укупан број пољопривредних газдинстава:	број	8815	2012	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	4248	2013	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства	%	99.66	2012	
- правна лица и предузетници	%			
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ha	39.958	2012	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%			
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало	ha, %	39.958	2012	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало	ha, %	17.713	2012	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha			рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha			интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања	ha			интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	290	2012	рзс***
Одводњавана површина КПЗ	ha			интерни
Наводњавана површина КПЗ	ha	223	2012	рзс***
Површина пољ.земљишта у државној својини на територији АП	ha			интерни
Површина пољ.земљишта у државној својини која се даје у закуп:	ha			интерни
физичка лица : правна лица	%			интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	Говеда:19665	2012	рзс***

		Свиње:41900 Овце:64730 козе:2608 Живина:713135 кошнице пчела:8886		
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	Трактори:5333 Прикључне машине: 22858	2012	рзс***
Пољопривредни објекти	број	17906	2012	рзс***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	1828	2012	рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ха, број ПГ	Минер. Ђуб. 19905 стајњак:10072 средства за заштиту биља: 11342	2012	рзс***
Чланови газдинства и стално запослени на газдинству:	број	25	2012	рзс***
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	%			рзс***
Годишње радне јединице	број	11963	2012	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника	број	12	2012	интерни
Производња пољопривредних производа:	количина			
- биљна производња	тона			рзс***
- сточарска производња	т, лит., ком.			интерни

ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА**Рурална инфраструктура**

<i>Саобраћајна инфраструктура</i>				
Дужина путева	km	498.3	2012	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број	6/18662 корисника	2012	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>				
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	8064	2012	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	/		рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.м³			рзс*
Пречишћене отпадне воде	хиљ.м³			рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>				
Производња и снабдевање електричном енергијом	број			интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>				
Објекти образовне инфраструктуре	број	27	2012	рзс*

Број становника на једног лекара	број	210	2012	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број	4918	2012	рзс*
Диверзификација руралне економије				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде	број	9605	2012	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности	број			рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС	број			рзс*
Трансфер знања и информација				
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	Да		интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем	број			ПССС

У Ваљеву, 22.02.2018. године

„Агроразвој-ваљевске долине“ д.о.о Ваљево

Директор, Бојан Бошковић,с.р..

70. На основу члана 32. тачка 6) и 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07 и 83/14-други закон), члана 35. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр. 1/2017-пречишћен текст) и члана 5. Одлуке о обављању послова спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја ("Службени гласник града Ваљева" бр. 14/17), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 16. марта 2018. године доноси

Правилник

о критеријумима и поступку за доделу и коришћење подстицајних средстава у пољопривреди

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се критеријуми и поступак за доделу и коришћење подстицајних средстава предвиђени Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево.

Члан 2.

Средства предвиђена Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево (у даљем тексту: средства) користе се наменски за:

- **МЕРЕ ДИРЕКТНИХ ПЛАЋАЊА**

- **МЕРЕ КРЕДИТНЕ ПОДРШКЕ**

- **МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА**

А. Инвестиције у физичку имовину средства пољопривредних Газдинстава

Б. Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

В. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

Г. Одрживо коришћење шумских ресурса

Д. Органска производња

Ђ. Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре

Е. Економске активности у циљу подизања конкурентности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

- **ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ**

А. Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

Б. Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

Члан 3.

Средства предвиђена Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево из члана 2. овог Правилника обезбеђују се у Буџету града Ваљева.

Члан 4.

Подстицаји по одредбама овог правилника утврђује се Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево који усвоји Скупштина града Ваљева за текућу годину.

Члан 5.

Право на доделу и коришћење средстава имају пољопривредни произвођачи и чланови њиховог домаћинства који се баве искључиво пољопривредном производњом под условом :

1. да је пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава

2. да носиоци или чланови пољопривредног газдинства се искључиво баве пољопривредном производњом и поседују непокретности (права својине односно закупа) на територији града Ваљева.

3. да за предмет подстицаја за који се подноси захтев, није финансиран по неком другом основу (субвенције, подстицај, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог подступка за коришћење подстицаја.

Члан 6.

Подстицаји се реализују по Конкурсу који расписује "Агроразвој - ваљевске долине" доо Ваљево.

Конкурс се расписује најмање једном годишње, по ступању на снагу Одлуке о буџету града Ваљева за текућу годину, под условом да су у истој опредељена средства за ове намене и усвајању

Конкурс се објављује у средствима јавног информисања, на званичном сајту Града и сајту «Агроразвоја-ваљевске долине» доо Ваљево и отворен је до утрошка средстава опредељених Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево.

Члан 7.

Конкурс за доделу средстава опредељених Програмом подршке за спровођење пољопривредне

политике и политике руралног развоја за град Ваљево садржи:

- услове за доделу средстава,
- доказе који се прилажу уз захтев,
- рок за подношење захтева уколико се додела средстава врши у ограниченом периоду,
- друге податке и доказе од значаја за остварење права у складу са овим Правилником.

Члан 8.

Пријава на конкурс се подноси Комисији за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју.

Уз пријаву се подноси:

- попуњен конкурсни образац са обавезним потписом подносиоца, који садржи податке о подносиоцу / име и презиме, ЈМБГ, адресу, телефон, број РПГ, број текућег рачуна отвореног у банци
- доказ о власништву или другом начину коришћења обрадивог пољопривредног земљишта (лист непокретности, уговор о закупу од најмање десет година),
- потврду о регистрацији пољопривредног газдинства (активан статус),
- Извод билне и животињске производње из трезора
- фотокопија личне карте
- потврду да је измирио све своје доспеле обавезе према граду Ваљеву
- доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено у периоду од 01.01.текуће године до дана подношења захтева, и то:
 - 1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или
 - 2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински;
 - 3) да поседује отпремницу са спецификацијом опреме, која је купљена за намењену инвестицију;
- друге доказе који су прописани овим правилником као услов за доделу средстава

Поступак и оцену приложених доказа по поднетим пријавама спроводи комисија.

Комисија неће узети у разматрање пријаве које су непотпуне.

Комисија за подстицај у пољопривреди и руралном развоју

Члан 9.

Директор „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево образује Комисију за подстицај у пољопривреди и руралном развоју (у даљем тексту: „Комисија“), а састоји се од три члана у следећем саставу:

- један члан из редова запослених у „Агроразвоју-ваљевске долине“ доо Ваљево
- један члан представник оснивача

- један члан из реда стручњака афирмисаних у области пољопривреде

Комисија може образовати стручне тимове за обављање појединачних послова из њене надлежности (излазак на лице места)

Члан 10.

Комисија по сваком поднесеном захтеву цени доказе приложене уз пријаву. Захтеве обрађује по реду подношења од стране корисника.

Члан 11.

За производње које су започете пре доношења Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Ваљева, код којих је завршен процес производње, комисија на писани захтев корисника средстава, утврђује чињенично стање на терену и о томе сачињава записник.

Записници се сачињавају у три примерка и потписују га чланови Комисије и корисник средстава или лице које он овласти (пуномоћ, оверена изјава).

Уколико корисник средстава или лице које он овласти одбије да потпише записник, комисија је дужна то констатовати у записнику уз навођење разлога одбијања.

Члан 12.

На основу приложене документације и утврђеног чињеничног стања на терену, Комисија утврђује предлог којим се опредељује износ средстава за исплату кориснику средстава по одредбама овог Правилника.

Одлука о подстицају

Члан 13.

На основу предлога Комисије, директор „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево доноси решење којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава из буџета града.

Са изабраним корисницима средстава закључује се уговор којим ће се прецизирати права и обавезе уговорних страна.

Уговор потписују директор „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево и корисник средстава.

Члан 14.

Стручне, административне и друге послове за Комисију обавља „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево.

2. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА

Члан 15.

Корисници средстава имају обавезу да уз пријаву доставе тачне податке и веродостојне исправе које се траже по конкурс.

Контролу наменског коришћења додељених средстава врше запослени у “Агроразвоју-ваљевске долине”.

Корисник подстицаја је у обавези да омогући члановима комисије увид у изграђену инвестицију.

У случају ненаменског коришћења додељених средстава, корисници средстава су у обавези да их у целости врате.

3. УСЛОВИ И НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА ЗА:

I. МЕРЕ ДИРЕКТНИХ ПЛАЋАЊА

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)	100%

Уз захтев за одобрење подстицаја, корисник је обавезан да достави следећу документацију:

- Фотокопију личне карте носиоца газдинства
- Потврда о активном статусу пољопривредног газдинства за текућу годину
- Потврда основне матичне службе о броју уматичених грла (са ХБ бројевима уматичених грла)

II. МЕРЕ КРЕДИТНЕ ПОДРШКЕ

- Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

Члан 17.

Ова средства ће бити коришћена за суфинасирање камата кредита која доспевају на наплату у текућој години, по основу кредита одобрених регистрованим пољопривредним газдинствима од стране пословне банке. Изабрана банка пласира своја средства пољопривредним произвођачима, а град Ваљево суфинансира камату за пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%.

Пренос средстава за суфинансирање камате ће бити вршен на пословни рачун банке која је

- Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

Члан 16.

Средства за ову намену користе се за регрес за вештачко осемењавање регистрованим пољопривредним газдинствима која имају уматичена и неуматичена грла крава. Град Ваљево код изабране ветеринарске станице која ће вршити услугу вештачког осемењавања финансира инвестицију у целокупном износу.

Право на коришћење подстицајних средстава за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) имају регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом у текућој години, која пољопривредну активност обављају на територији града Ваљева и имају уматичена и неуматичена грла.

изабрана путем јавног конкурса у складу са планом отплате кредита. Износ појединачног кредита је од 100.000,00 до 200.000,00 динара. Одобрење и расподелу кредита врши пословна банка према кредитној способности клијента, коју она утврђује.

Право на коришћење подстицајних средстава за кредитну подршку имају регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом у текућој години, која пољопривредну активност обављају на територији града Ваљева.

Шифра инвестиције	КРЕДИТНА ПОДРШКА	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите	Трошкови камате кредита

Уз захтев за одобрење кредита, корисник је обавезан да достави следећу документацију:

- Фотокопију личне карте носиоца газдинства
- Потврду да је измирио све своје доспеле обавезе према граду Ваљеву
- Потврда о активном статусу пољопривредног газдинства за текућу годину
- Доказ о власништву или другом начину коришћења обрадивог пољопривредног земљишта (лист непокретности, уговор о закупу).

III. МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

А. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ СРЕДСТВА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА

1. Сектор млеко

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета	40% од вредности, највише до 5 јуница, а максимално до 80.000 динара по јуници, а до 300.000 динара по држаоцу
101.1.3.	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације	40% од вредности, максимално до 50.000 динара
101.1.4.	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)	30% од вредности, максимално до 150.000 динара
101.1.5.	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)	40% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.1.6.	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња	30% од вредности, максимално до 30.000 динара

101.1.7.	Опрема за третман папака	30% од вредности, максимално до 30.000 динара
101.1.8.	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде	30% од вредности, максимално до 30.000 динара
101.1.9.	Машине за примарну обраду земљишта	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.1.10.	Машине за допунску обраду земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.1.11.	Машине за ђубрење земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.1.12.	Машине за сетву	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.1.13.	Машине за заштиту биља	40% од вредности, максимално до 50.000 динара
101.1.14.	Машине за убирање односно скидање усева	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.1.15.	Машине за транспорт	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.1.17.	Машине и опрема за наводњавање усева	50% од вредности, максимално до 200.000 динара

2. Сектор месо

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.2.1.	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса	30% од вредности, од 10 до највише 20 грла, а максимално до 5.000 динара по грлу
101.2.3.	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак	30% од вредности, максимално до 150.000 динара
101.2.5.	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)	40% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.2.6.	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за	30% од вредности,

	усмеравање и обуздавање животиња	максимално до 30.000 динара
101.2.7.	Опрема за третман папака	30% од вредности, максимално до 30.000 динара
101.2.9.	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде	30% од вредности, максимално до 30.000 динара
101.2.10.	Машине за примарну обраду земљишта	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.2.11.	Машине за допунску обраду земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.2.12.	Машине за ђубрење земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.2.13.	Машине за сетву	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.2.14.	Машине за заштиту биља	40% од вредности, максимално до 50.000 динара
101.2.15.	Машине за убирање односно скидање усева	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.2.16.	Машине за транспорт	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.2.18.	Машине и опрема за наводњавање усева	50% од вредности, максимално до 200.000 динара

3. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.4.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе	од 50% до 100% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.2.	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу	50% од вредности, максимално до 60.000 динара
101.4.3.	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадима	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.6.	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору	40% од вредности, максимално до 150.000 динара
101.4.7.	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору	40% од вредности, максимално до 150.000 динара
101.4.8.	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.9.	Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.10.	Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и	40% од вредности,

	стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору	максимално до 200.000 динара
101.4.11.	Набавка опреме за обогаћивање угљен-диоксидом (ткз. ђубрење угљен диоксидом при производњи у заштићеном простору)	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.13.	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.14.	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрање производа	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.15.	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.16.	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.17.	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.18.	Опрема/механизација за заштиту од мраза	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.19.	Машине за примарну обраду земљишта	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.4.20.	Машине за допунску обраду земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.21.	Машине за ђубрење земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.22.	Машине за сетву	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.23.	Машине за садњу	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.24.	Машине за заштиту биља	40% од вредности, максимално до 50.000 динара
101.4.25.	Машине за убирање односно скидање усева	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.26.	Машине за транспорт	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.4.28.	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева	50% од вредности, максимално до 200.000 динара

4. Сектор остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.5.1.	Машине за примарну обраду земљишта	30% од вредности, максимално до 300.000 динара
101.5.2.	Машине за допунску обраду земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара

101.5.3.	Машине за ђубрење земљишта	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.5.4.	Машине за сетву	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.5.5.	Машине за садњу	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.5.6.	Машине за заштиту биља	40% од вредности, максимално до 50.000 динара
101.5.7.	Машине за убирање односно скидање усева	40% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.5.8.	Машине за транспорт	30% од вредности, максимално до 200.000 динара
101.5.10.	Машине и опрема за наводњавање усева	50% од вредности, максимално до 200.000 динара

5. Сектор пчеларства

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.5.1.	Набавка нових пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 50.000 динара
101.5.2.	Набавка опреме за пчеларство (кошнице и центрифуге)	50% од вредности, максимално 80.000 динара
101.5.3.	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 100.000 динара

Члан 18.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, као што је приказано у табели изнад, корисник мора испуњавати следеће специфичне критеријуме:

Сектор Млеко

- Пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава;
- У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање, поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава;
- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 квалитетних

приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза.

- корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор меса

- У Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња - Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу.

- У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача.
- Сектор производње комзумни јаја нема специфичних критеријума прихватљивости
- Корисник доставља педигре (фотокопију) или матични лист за свако грло које је предмет мере.

Сектор производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да:

- Имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе.
- У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоним) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1- 50 ха јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3- 100 ха другог воћа, 0,2-100 ха винове лозе
- Имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору

Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

- Пољопривредна газдинства која имају имају мање од 50 ха земљишта под осталим усеви.
- За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усеви.

Сектор пчеларства

- У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница.

Члан 19.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестицију **101.1.1.** корисник мора да набави квалитетну уматичену приплодну јуницу. Потребна документација

Поред уредно попуњеног Захтев за коришћење подстицајних средстава и достављања доказа прописаних чланом 8. овог правилника, потребно је доставити и:

- Уверење о пореклу, оверен матични лист или педигре. За грла набављена ван Колубарског округа обавезан је педигре
- Купопродајни уговор
- Уверење о здравственом стању квалитетне приплодне јунице која је предмет набавке
- Уверење о утврђеној стеоности грла оверено од стране надлежног ветринара потврда о В.О.(најмања стеоност грла које је предмет набавке је 3 месеца)
- Пасош (фотокопију) са свако грло које је предмет субвенције

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена грла неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 20.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.3.** корисник има за набавку:

- апарата за мужу (покретни, полупокретни) као и пратеће опреме која је везана за апарате (са свим елементима материјалом и монтажом)
- Млеководи и опрема за хлађење и складиштење млека на пољопривредном газдинству – Лактофриз (са свим елементима материјалом и монтажом)

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 21.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.4. и 101.2.3.** корисник има за набавку:

- Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака,

укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљене машине и опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 22.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.5. и 101.2.5.** корисник има за набавку:

- Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 23.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.6. и 101.2.6.** корисник има за набавку:

- Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња.

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 24.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.7. и 101.2.7** корисник има за набавку:

- Опреме за третман папака

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 25.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.8. и 101.2.9** корисник има за набавку:

- Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде.

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 26.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.9.; 101.1.10.; 101.1.11.; 101.1.12.; 101.1.13.; 101.1.14.; 101.1.15.; 101.1.17.; 101.2.10.; 101.2.11.; 101.2.12.; 101.2.13.; 101.2.14.; 101.2.16.; 101.1.18.; 101.4.19.; 101.4.20.; 101.4.21.; 101.4.22.; 101.4.23.; 101.4.24.; 101.4.25.; 101.4.26.; 101.4.28.; 101.5.1.; 101.5.2.; 101.5.3.; 101.5.4.; 101.5.5.; 101.5.6.; 101.5.7.; 101.5.8; 101.5.10.;** корисник има за набавку:

- трактора за ратарску и воћарску производњу
- риголера
- плугова
- тањирача
- дрљача
- подривача
- култиватор
- фреза-тракторска
- прецизних машина за сетву
- машина за расађивање расада
- расипача минералног ђубрива
- висококвалитетних прскалица или атомизера
- тракторска приколица
- тракторска косачица
- самоходна косачица
- комбајн за жетву и бербу
- прикључне машине за жетву и бербу
- машине и опрема за наводњавање усева (пумпе, цеви, каце и др)

Посебни додатни критеријуми:

- да је корисник опрему и механизацију купио у текућој години, лизинг се искључује.
- оверена изјава корисника да купљена машина и опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 27.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестицију **101.2.1.** корисник мора да набави од 10 до 20 уматичених грла јагдади, јаради, оваца, овнова, коза и јарчева, шиљежице и шиљезани, двиске и двисци.

Потребна документација

Поред уредно попуњеног Захтев за коришћење подстицајних средстава и достављања доказа прописаних чланом 8. овог правилника, потребно је доставити и:

- Уверење о пореклу оверен матични лист, педигре. За грла набављена ван Колубарског округа обавезан је педигре
- Купопродајни уговор
- Уверење о здравственом стању грла која су предмет набавке, са ветринарским печатом о промени власника над грлима

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да купљена грла неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 28.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.1.** корисник има за набавку:

- Садница за подизање нових или обнављање постојећих вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.1.** уз захтев за коришћење ових подстицајних средстава поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника корисник мора да достави и:

Доказ о подизању воћних засада који подразумева набавку сертификованог садног материјала и то:

- за јабучасто, коштичаво и језграсто воће засађено на минималној површини 0,50 ха.

- саднице малине, купине, јагоде засађене на минималној површини 0.20ха.
- винове лозе засађене на минималној површини 0.30ха.
- шумска јагода засађене на минималној површини 0.05ха
- уверење о здравственом стању садног материјала
- декларацију о квалитету садног материјала
- потврду о извршеној хемијској анализи земљишта урађену код ПССС Ваљево

Посебни додатни критеријуми:

- Висина Подстицаја за набавку садница за подизање нових или обнављање постојећих вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе биће одређена од стране Комисије на основу карте плодности обрадивог пољопривредног земљишта на територији града Ваљева са препорукама за гајење ратарских и воћарских култура за сваку катастарску општину односно карте реонизације воћарске производње,
- оверена изјава корисника да купљена саднице и подигнути воћњак неће бити отуђен у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја,
- у новом воћњаку се искључује било какво комбиновање воћних врста, али не и сорти, неправилно погушћавање, као и садње из претходних година,
- право на подстицај за садњу новог засада није могуће остварити на површини на којој је већ једном остварено право на подстицај за наведену производњу.

Члан 29.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.2.** корисник има за:

- Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу

Посебни додатни критеријуми

Пластеник у смислу овог правилника је објекат вишегодишње намене од пластичне фолије, димензија не мањих од података у табели, изграђен од пластичне или металне конструкције са отворима за прозрачивање, намењен за повтарску производњу и

производњу јагодастог воћа, као и расадничку производњу и цвећарство у заштићеном простору. Подстицај се врши за изградњу целокупног пластеника, а не за изградњу из одвојених делова и склопова.

Назив објекта	Минимална површина (м²)	Минималне димензије (ШхДхВ)
1	2	3
Пластеник	100,00	5х20х2,5

Посебни додатни критеријуми подстицаја за изградњу пластеника се односи искључиво на нове објекте изграђене искључиво од новог материјала и то:

- конструкцију за објекте заштићеног простора покривеног пластиком односно фолијом (алуминијумска, подцинковано челична, челична и пластична);
- вишегодишње, вишеслојне фолије за покривање објекта заштићеног простора – пластеник,
- Фолије за сенчење и спречавање губитка топлоте,
- мреже за сенчење објекта,
- у новом пластенику мора бити заснована производња након подизања пластеника,
- пластеник мора бити подигнут на земљишту корисника
- пластеник може бити подигнут и на земљишту узетом у закуп на период од минимално од 3 године,
- да производњу врши по стандардним технологијама у складу са савременом стручном праксом.
- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 30.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.3. и 101.4.18** корисник има за:

- Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама (стубови, сидра, сајле, жица, капе, затеге, копче, мрежа)
- Опрема/механизација за заштиту од мрза

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 31.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.6.; 101.4.7; 101.4.9; 101.4.10; 101.4.11; 101.4.17;** корисник има за:

- Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењивање биљака при производњи у заштићеном простору
- Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору
- Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору
- Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору

- Набавка опреме за обогаћивање угљен-диоксидом (ткз. ђубрење угљен диоксидом при производњи у заштићеном простору)
- Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да опрема и уређаји неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 32.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.13.; 101.4.14.; 101.4.15;** корисник има за:

- Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
- Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрање производа
- Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 33.

Право на подстицајна средства за инвестицију **101.4.8.;** корисник има за:

- Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)

Посебни додатни критеријуми:

- Оверена изјава корисника да опрема, неће бити отуђени у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја.

Члан 34.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.6.1.; 101.6.2.; 101.6.3.;** корисник има за набавку:

- набавка нових пчелињих друштава
- кошнице
- центрифуге
- електрични отклапач саћа
- каде за отклапање саћа
- електричне пумпе и пунице за мед
- топионици за восак
- електрични декристализатор
- аутоматски сто за паковање меда
- канте и бурад за мед
- цистерне за мед
- сушара за полен
- стресач пчела
- набавка атестираних возила и приколица за транспорт пчелињих друштава.

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 35.

Б. Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као **подстицаји за оснивања и рада произвођачких група или организација које су у рангу микро, малих и средњих предузећа.** Град Ваљево финансира интензитет помоћи инвестиције за **Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде - односно формирање задруга** у износу од 80 %, а максимални износ је 1.000.000,00 динара.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ И ЈАЧАЊЕ УДРУЖЕЊА У ОБЛАСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	инвестиције која је предмет захтева односно бизнис плана а то је набавка опреме, садног материјала, машина и механизације, односно изградње објекта;

Право на коришћење бесповратних средстава имају задруге које испуњавају следеће услове:

1. Да су поднели попуњен пријавни формулар (Прилог 1) са потребном документацијом у складу са овим програмом и објављеним конкурсом.
2. Да за исте намене нису користили подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, буџета јединице локалне самоуправе или донаторских организација.
3. Да су измирили све обавезе по основу локалних пореза и такси.
4. Да су регистровани у Агенцији за привредне регистресе са седиштем на територији града Ваљева.
5. Да им у року од једне године пре подношења пријаве није изречена правоснажна мера забране обављања делатности.
6. Да рачун подносиоца пријаве није у блокади у периоду од 1. јануара 2018. године.
7. Да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације.
8. Да има запослено минимум једно лице годину дана пре објављивања конкурса (за задруге регистриване пре 1. јануара 2018. године)
9. Да запосле минимум једно стручно лице из области пољопривреде на две године (за задруге регистриване пре 1. јануара 2018. године)
10. Да поднесу предрачунае за предмет инвестиције.
11. Место и реализација инвестиције мора бити на територији града Ваљева.
12. Наменски користи и не отуђи, нити дати другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта;
13. Спровођење прихватљивих активности не сме започети пре подношења захтева за подршку.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ И ЈАЧАЊЕ УДРУЖЕЊА У ОБЛАСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	80%	1.000.000,00

Документација која се обавезно доставља приликом подношења захтева:

1. Правилно попуњен пријавни формулар, печатиран и потписан - Образац пријаве.
2. Извод из Агенције за привредне регистре.
3. Потписана и оверена изјава директора задруге да за исте намене нису користили подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, донаторских организација.
4. Оснивачки акт задруге (оригинал или оверена фотокопија).
5. Годишњи финансијски извештаји за 2016. и 2017. годину (биланс стања, биланс успеха и статистички анекс) оверени од стране књиговође и законског заступника привредног субјекта.
6. Пописна листа основних средстава на дан 31.децембра 2017. године.
7. Оригинал потврде надлежног органа локалне самоуправе да је задруга измирила све обавезе према локалној самоуправи закључно са датумом објављивања јавног позива.
8. Оригинал потврде надлежног органа да привредном субјекту у последњој години пре објављивања јавног позива није изречена правоснажна мера забране обављања делатности – издата након објављивања конкурса.
9. Потврда да рачун задруге није у блокади од 01.јануара 2018. године – издата након објављивања конкурса.
10. Потврда Агенције за привредне регистре или надлежног суда да над задругом није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације, издата након објављивања конкурса.
11. Број Текући рачун задруге код пословне банке са картоном депонованог потписа.
12. Предрачуне за предмет инвестиције из пријаве.
13. Списак запослених са копијама М-образаца овереним потписом директора и печатом задруге.

Члан 36.**В. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта**

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса.

Град Ваљево финансира инвестиције за унапређену примену добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере) у износу од 100 %, а максимални износ је 250.000,00.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
201.1.3.	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере)	Привођење култури обрадивог пољопривредног земљишта; Мелиорација Спровођење агро-мелиорационих мера - побољшање квалитета пољопривредног земљишта (калцизација, фосфатизација, хумизација).

Уз захтев за коришћење подстицаја **201.1.3** корисник односно подносилац је обавезан да достави следећу документацију:

- попуњен конкурсни образац са обавезним потписом подносиоца, који садржи податке о

подносиоцу / име и презиме, ЈМБГ, адресу, телефон, број РПГ

- извод о биљној производњи из Трезора.

- потврду о регистрацији пољопривредног газдинства (активан статус),

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји - интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.1.3.	Унапређена примена добре пољопривредне праксе (агро-мелиоративне мере)	100%	250.000,00

Члан 37.

Г. Одрживо коришћење шумских ресурса

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса. Град Ваљево финансира инвестиције за Развој

шумских подручија и унапређење исплативости газдовања шумама - мера је израда Основа газдовања шума (десетогодишњи план газдовања) у износу од 100 %, а максимални износ је 1.000.000,00 динара.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
201.2.1	Развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама	<ul style="list-style-type: none"> Сви остали трошкови директно везани за стварање пољопривредно-шумских система (нпр. израда студија изводљивости, планова подизања засада, испитивање земљишта, припрема и заштита земљишта, припрема постојећег шумског или другог пошумљеног земљишта, укључујући проређивање и орезивање, како би се претворили у пољопривредно-шумске системе);

Јавни позив за спровођење ових мера расписује Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ Ваљево. Расписује се конкурс за израду **Основа газдовања шума (десетогодишњи план газдовања)**.

Привредни субјект који буде изабран за израду **Основа газдовања шумама (десетогодишњи план газдовања)** мора имати статус правног лица, искуство и да поседује лиценце за израду ове врсте документације.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.2.1.	Развој шумских подручја и унапређење исплативости газдовања шумама	100%	1.000.000,00

Члан 38.**Г. Органска производња**

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као подстицаји за очување и унапређење животне средине и природних ресурса. Град Ваљево финансира интензитетом помоћи инвестиције за садни семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи у вредности од 50%

а максималан износ је 50.000,00 динара, за контролу и сертификацију финансираће се 50% а максимални износ је 80.000,00 динара док ће се за друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих свих осталих мера руралног развоја финансирати такође 50% а максимални износ је 100.000, динара.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
201.3.1.	Садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи	50%	50.000,00
201.3.2.	Контрола и сертификација	50%	80.000,00
201.3.4.	Друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих свих осталих мера руралног развоја	50%	100.000,00

Потребни додатни критеријуми:

Да је са овлашћеном контролном организацијом закључен уговор о вршењу контроле и сертификације у органској производњи који важи за годину за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја.

Да у наредне три године од године за коју је остварено право на подстицаје за органску производњу примењује методе органске производње у складу са законом којим се уређује органска производња.

Уз захтев за коришћење подстицајних средстава **201.3.1; 201.3.2. и 201.2.4.** поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника подноси се и:

Уговор о вршењу контроле и сертификације у органској производњи који важи за годину за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја.

Изјава да у наредне три године од године за коју је остварено право на подстицаје за органску производњу примењује методе

органске производње у складу са законом којим се уређује органска производња.

Члан 39.

Б. Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као подстицаји за диверзификацију доходака и унапређење квалитета

живота у руралним подручјима. Град Ваљево ће финансирати инвестиције за израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима - Студија Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју акумулације „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла у износу од 100% а максимални износ је 600.000,00 динара.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ДИВЕРЗИФИКАЦИЈУ ДОХОДКА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА У РУРАЛНИМ ПОДРУЧИЈИМА	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима	<ul style="list-style-type: none"> Студијско-истраживачки радови, програми и пројекти од значаја за јединицу локалне самоуправе и за Републику Србију;

Јавни позив за спровођење ове мере расписује „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево. Расписује се конкурс за израду Студије Анализа стања пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју акумулације „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла.

Привредни субјект који понуди најнижу цену и буде изабран за израду **Студије Анализа стања**

пољопривредних газдинстава у заштићеном подручју акумулације „Стубо Ровни“ и предлози за бављење пољопривредном производњом без примене материјала хемијско-синтетичког порекла мора имати статус правног лица и да поседује лиценце за израду ове пројектне документације.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА		
	Мера подршке/ инвестиција	Подстицаји -Интезитет помоћи	
		Максималан износ од вредности инвестиције у %	Максимално у апсолутном износу у динарима
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима	100%	600.000,00

Члан 40.

Е. Економске активности у циљу подизања конкурентности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као подстицаји за диверзификацију доходака и унапређење квалитета живота у руралним подручјима. Град Ваљево ће финансирати инвестицију Подршка за заштиту географског порекла производа у износу од 100% а максимални износ је 1.000.000,00 динара.

Шифра инвестиције	ПОДСТИЦАЈИ ЗА ДИВЕРЗИФИКАЦИЈУ ДОХОДКА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА У РУРАЛНИМ ПОДРУЧИЈИМА	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
304.2.	Подршка за заштиту географског порекла производа	<ul style="list-style-type: none"> Трошкови верификације усаглашености процеса производње са спецификацијом производа са ознаком географског порекла; Прихватљиви трошкови су и трошкови који се односе на инвестиције/прихватљиве трошкове у другим мерама а односе се на производњу производа са ознаком географског порекла производа; Трошкови спровођења органолептичких, микробиолошких или физичко- хемијских анализа

Јавни позив за спровођење ове мере расписује „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево. Расписује се конкурс за физичка (укључујући предузетнике) и правна лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

Уз захтев за коришћење подстицајних средстава за ову меру поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника корисник мора да има и следеће услове:

- Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава;
- Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката;
- Уколико је корисник удружење пољопривредника или удружење из области развоја пољопривреде и руралног развоја, мора бити у активном статусу и уписано у регистар удружења.

- Корисник и место реализације инвестиције морају бити са територије града Ваљева.

IV. ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ

Члан 41.

А. Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству

Укупна планирана средства за ову намену биће реализована као посебни подстицаји а град Ваљево ће суфинансирати трошкови у интезитету од 100%, а максимално 1.500.000,00 динара.

Право на коришћење подстицајних средстава за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству имају регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом у текућој години, која пољопривредну активност обављају на територији града Ваљева и имају уматичена приплодна грла оваца.

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интензитет помоћи
401.	Подстицаји за спровођење одгајивачких програма, ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	Интензитет помоћи је 100 % по једним уматиченом грлу за трошкове синхронизације еструса код оваца.

Привредно друштво „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево ће расписати јавни позив за одабир најповољније ветеринарске станице која ће реализовати синхронизацију еструса код оваца на терену.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестицију **401.** уз захтев за коришћење ових подстицајних средстава поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника корисник односно подносилац мора да достави и

- Потврду основне одгајивачке организације код које је регистрован о броју уматичених оваца;

Члан 42.

Б. Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

Укупна планирана средства за ову намену у овој години ће се расподелити као посебни подстицаји. Овом мером ће се омогућити пољопривредним произвођачима стицање неопходних знања и вештина како би обезбедили врхунски квалитет у производњи који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за пласирање производа а посебно за извоз у ЕУ. Овом мером ће се финансирати информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања у износу од 100% предвиђени износ је 2.300.000,00 динара.

Шифра инвестиције	ПОСЕБНИ ПОДСТИЦАЈИ	
	Мера подршке/ инвестиција	Прихватљиви трошкови
402.1.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања	<p>Трошкови материјала и услуга за организацију и реализацију културних манифестација, изложби и промоција пољопривреде и руралног развоја локалне самоуправе;</p> <p>Трошкови организације и реализације студијских путовања ради стицања знања и вештина и упознавања са новим технологијама у области пољопривреде и руралног развоја - могу укључивати трошкове организације, путовања, смештаја и дневница учесника;</p> <p>Трошкови организованих посета пољопривредних произвођача сајмовима пољопривреде у земљи и иностранству - могу укључивати трошкове организације, путовања, смештаја и дневница учесника;</p> <p>Трошкови организовања студијских посета удружењима и задругама у области проширења знања и повезивања на тему пољопривреде и руралног развоја -</p>

		могу укључивати трошкове организације, путовања, смештаја и дневница учесника
402.2.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности	Трошкови настали стручним оспособљавањем (трошак рада, материјала и услуга); Стручно оспособљавање и активности за стицање вештина могу укључивати трошкове за курсеве, радионице и обуке, а такође, могу покривати кратке размене у управљању пољопривредним газдинством и шумама, као и посете пољопривредним и шумарским газдинствима, али не укључује курсеве обуке који чине део уобичајених образовних програма или система на нивоу средње школе или на вишем степену;

Ове мере спроводи привредно друштво „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево организовањем изложбе оваца, припремом и посетом пољопривредних произвођача сајму пољопривреде у Новом Саду као и студијско путовање у иностранство по трошковнику који усваја Комисија за подстицај у пољопривреди и руралном развоју.

Корисници ових мера а посебно за посету сајмова и студијска путовања морају имати пољопривредну производњу на територији града Ваљева.

Мером Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности желимо да погнемо пољопривредним произвођачима у подизању засада воћа, а којима су одобрени подстицаји за саднице, тако што ћемо ангажовати Пољопривредну стручну службу која ће пре подизања засада урадити анализу земљишта, дати препоруке за поправку земљишта, испратити подизање засада и након тога направити извештај за свако пољопривредно газдинство које је било предмет субвенције за подизање засада воћа и доставити га Комисији и Привредном друштву „Агроразвоја-ваљевске долине“ доо Ваљево. Након тога Пољопривредна стручна служба је у обавези да одржи предавања у вези неговања и заштите засада као и показне активности у вези орезивања воћа.

Привредно друштво „Агроразвој Ваљевске долине“ доо Ваљево ближе уговором регулише права и обавезе са пољопривредном стручном службом.

Члан 43.

Средства добијена по спроведеном конкурс, морају се реализовати до 15.12 текуће године.

Члан 44.

Комисија је у обавези да „Агроразвој-ваљевске долине“ доо Ваљево поднесе извештај о утрошеним средствима опредељеним по конкурс.

Члан 45.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о критеријумима и поступку за доделу и коришћење подстицајних средстава у пољопривреди број 110-6/17-02 од 14.03.2017. године (Сл. гласник града Ваљева 3/2017)

Члан 46.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева

Број:110-8/18-02

Председник

Скупштине града Ваљева

Милорад Илић, с.р.

71. На основу члана 60. став 3. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“ бр.62/06, 65/08, 41/09, 112/15 и 80/17), и члана 35. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ бр. 1/2017-пречишћен текст), уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије бр 320-11-01596/2018-14 од 12.03.2018, године Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 16. марта 2018 године, донела је

ЗАКЉУЧАК

1. УСВАЈА СЕ Годишњи Програм заштите уређења и

коришћења пољопривредног земљишта на територији града Ваљева за 2018 годину.

2.Годишњи Програм заштите уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији града Ваљева за 2018 годину објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број: 320-68/17-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

На основу члана 60. став 2. Закона о пољопривредном земљишту („Сл.гласник РС“ бр. 62/2006, 65/2008, 41/2009,112/15 и 80/17), Комисија за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта коју је образовао Градоначелник града Ваљева решењем број 320-30/16-02 од 20.09.2016 године, уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије,израдила је :

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ*
ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА
ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2018. ГОД.

Годишњим програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији града Ваљева за 2018 годину (у даљем тексту :Годишњи програм) утврђује се :врста и обим радова које треба извршити у периоду за који се програм доноси, динамику извођења радова и улагања средстава, а садржи и податке који се односе на пољопривредно земљиште у својини Републике Србије(у даљем тексту:државна својина).

Годишњи програм садржи и податке о: укупној површини по катастарским општинама пољопривредног земљишта у државној својини на територији града Ваљева, корисницима пољопривредног земљишта у државној својини, површини пољопривредног земљишта у државној својини која није дата на коришћење, укупној површини пољопривредног земљишта у државној својини која је планирана за давање у закуп. Саставни делови овог програма су: Општи део, Програм радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта и План коришћења пољопривредног земљишта у државној својини.

У општем делу Програма дат је:

УВОД - текстуални део о граду Ваљеву.

ТАБЕЛА 1.- Преглед површина пољопривредног земљишта на територији града Ваљева по катастарским општинама и културама,

ТАБЕЛА 2.- Преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине

ТАБЕЛА 3.- Површине пољопривредног земљишта

по културама и класама,

ТАБЕЛА 5а.-пољопривредно земљиште у државној својини груписано по катастарским парцелама са површинама државног удела

ТАБЕЛА 7.- корисницима пољопривредног земљишта у државној својини на територији града Ваљева

У другом делу Програма утврђен је преглед радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта
ТАБЕЛА 8.- План прихода сопственог учешћа
ТАБЕЛА 9.- Програма утврђивања радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта
ТАБЕЛА 9а-извештај о утрошеним средствима у 2017 години

ТАБЕЛА 12- предложени бројеви јавног надметања за коришћење без плаћања накнаде

У трећем делу Програма дат је план коришћења пољопривредног земљишта у државној својини,

ТАБЕЛА - планирано коришћење без плаћања

ТАБЕЛА - преглед груписаних јавних надметања

ТАБЕЛА - Збирна табела

ТАБЕЛА - величина ЈН

ТАБЕЛА - катастарских парцела у државној својини које нису обухваћене ваљжећим или планираним закупом или давањем на коришћење без накнаде-разлози изузимања

1 ОПШТИ ДЕО

Град Ваљево (74 катастарских општина) располаже са укупно 78267.9360 ха пољопривредног земљишта, од тога обрадивог 47700.5026 ха, док под пашњацима, трстицима и неплодног има 30567.4334 ха.

Анализа стања уређености и заштите пољопривредног земљишта

У целини посматрано пољопривредно земљиште на подручју града Ваљева је доста неуређено. Многобројне су ситне парцеле (испод 10 ари) у већини случајева неправилног облика, на стрмим теренима где је отежана механизована обрада.

Ако се томе дода да се око већег броја ових парцела налази обала која се не одржава и да је због тога отежана обрада земљишта, јер део површина остаје необрађен и растао у коров, тамо где се и обради трпи се штета због засењавања гајених култура.Још ако су ове ситне парцеле доста удаљене од места становања, трошкови обраде оваквих парцела су доста велики и углавном се не исплати вршити њихово коришћење.

На подручју града Ваљева велики је проблем заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у речним сливовима река Љубостиње и Рабаса, као и других мањих речних токова. Због честих изливања ових река из својих корита долази до одношења – уништавања пољопривредног земљишта као и уништавања засејаних култура.

Узрок честих поплава река је растиње и дрвеће поред речних токова чијим запрецавањем долази до

изливања тока, а онда и до одношења земљишта. Пријаве за неодржавање земљишта се ретко подносе, а казне су доста ниске па не дају резултате.

Клизишта су такође један од проблема са којим смо суочени, где је на подручју града регистровано око 730 клизишта са огромним штетним последицама, рушење кућа и других економских објеката, до зарушавања речних токова и путева. На великим земљишним површинама због клизишта немогућа је механизована обрада земљишта.

Коровска биљка амброзија захватила је око 80% пољопривредног земљишта на територији града што значајно умањује приносе, отежава обраду, такође задњих година угрожава здравље људи појавом великог броја тешких алергија, а која има тенденцију великог ширења.

Када говоримо о тренутном стању уређености и заштите пољопривредног земљишта, треба истаћи да је присутна велика, неконтролисана и нестручна употреба хербицида, вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља, што проузрокује присуство штетних материја (остаци хемијских средстава у земљишту и води.)

Такође, евидентно је неодговорно и несавесно понашање произвођача у погледу поступања са амбалажом од коришћених хемијских препарата (амбалажа се може наћи поред њива, путева и речних токова) као и велика закоровљеност и запуштеност међа и њива.

Код поседа појединих старачких домаћинстава, или напуштених поседа присутна је закоровљеност, што представља велики проблем за суседна земљишта која се редовно обрађују и одржавају.

Пољски путеви су у веома лошем стању (неки су скоро непроходни), обрасли густим шипражјем и са каналима који су обрасли коровом и готово затрпани, а најчешће одводних канала поред пољских путева нема а често су предмет судских спорова и то ометање уласка у посед.

Пољопривредно земљиште се често користи за изградњу стамбених, економских и других објеката, а да се претходно не прибавља сагласност надлежног градског органа о промени намене земљишта.

Чести су случајеви да се врши пошумљавање парцела чија катастарска култура и класа земљишта нису у сагласности са важећим Законом да се на њима може вршити пошумљавање.

Последњих година велики проблем представља формирање породичних гробља по њивама па чак и на ближој окућници, без прибављања сагласности надлежних инспекција.

Вишегодишње узастопно гајење појединих биљних култура без одговарајуће примене агротехничких мера

и заштите гајених култура доводи до потпуног осиромашења земљишта као и умножавања биљних болести и штеточина.

Гајење појединих култура на земљиштима која по својим структурама, физичким и хемијским особинама нису погодна за то, за последицу има ниске приносе гајених култура.

Годишњи Програм заштите уређења и коришћења пољопривредног земљишта града Ваљева за 2018. годину објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.*

*Табеле из овог Програма могу се погледати као приложени електронски документи уз овај број „Службеног гласника града Ваљева“ на интернет презентацији града Ваљева; www.valjevo.rs/sluzbeni-glasnici

72. На основу члана 45. став 8. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон) и члана 52. став 8. Статута града Ваљева („Сл.гласник града Ваљева“ бр. 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

ОДЛУКУ О УТВРЂИВАЊУ ПРЕСТАНКА МАНДАТА ОДБОРНИКУ СКУПШТИНЕ ГРАДА ВАЉЕВА

I

Избором на функцију члана Градског већа града Ваљева дана 16. марта 2018. године, **др Душану Мирковићу**, лекару неуропсихијатру, престаје мандат одборника у Скупштини града Ваљева.

II

Против ове одлуке допуштена је жалба. Жалба се подноси Управном суду у Београду у року од 48 часова од дана доношења ове одлуке.

III

Одлуку објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број:011-53/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

73. На основу члана 50. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83-2014- други закон и 101/2016- други закон) и члана 51. Статута града Ваљева („Сл.гласник града Ваљева бр. 1/17 – пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА ГРАДСКОГ
ВЕЋА
ГРАДА ВАЉЕВА**

I

Престаје функција члану Градског већа града Ваљева **Борисаву Бори Радојичићу**, дипломираном економисти, изабраном Решењем Скупштине града Ваљева број: 112-154/16-04 од 20. јуна 2016. године, са даном 16. март 2018. године, због подношења оставке.

II

Решење објавити у «Службеном гласнику града Ваљева».

**Скупштина града Ваљева
Број:112-248/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

74. На основу члана 50. став 2. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон) и члана 51. став 2. Статута града Ваљева („Сл.гласник града Ваљева бр. 1/17 – пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА
ГРАДА ВАЉЕВА**

I

Разрешава се **Андра Савчић**, дипл. инжењер пољопривреде за агроекономију, функције члана Градског већа града Ваљева, који је изабран Решењем Скупштине града Ваљева број 112-156/16-04 од 20. јуна 2016. године, са даном 16. март 2018. године.

II

Доношењем овог решења престаје да важи Одлука о радноправном статусу члана Градског већа града Ваљева број 011-47/16-04 од 20. јуна 2016. године.

III

Решење објавити у «Службеном гласнику града Ваљева».

**Скупштина града Ваљева
Број:112-249/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

75. На основу члана 45. став 1. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон) и члана 52. Статута града Ваљева („Сл.

гласник града Ваљева“ 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О ИЗБОРУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА ГРАДА
ВАЉЕВА**

I

Др Мирољуб Ивановић, професор, изабран је за члана Градског већа града Ваљева, почев од 17. марта 2018. године.

II

Мандат члана Градског већа града Ваљева траје до истека мандата чланова Градског већа, изабраних на седници Скупштине града Ваљева 20. јуна 2016. године.

III

Решење објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број: 112-250/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

76. На основу члана 45. став 1. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон) и члана 52. Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О ИЗБОРУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА ГРАДА
ВАЉЕВА**

I

Др Душан Мирковић, лекар неуропсихијатар, изабран је за члана Градског већа града Ваљева, почев од 17. марта 2018. године.

II

Мандат члана Градског већа града Ваљева траје до истека мандата чланова Градског већа, изабраних на седници Скупштине града Ваљева 20. јуна 2016. године.

III

Решење објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број:112-251/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

77. На основу члана 45. став 1. и члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон) и члана 52. Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ 1/17-пречишћен текст), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 16. марта 2018. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О ИЗБОРУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА ГРАДА
ВАЉЕВА**

I

Марко Живановић, пензионер, изабран је за члана Градског већа града Ваљева, почев од 17. марта 2018. године.

II

Мандат члана Градског већа града Ваљева траје до истека мандата чланова Градског већа, изабраних на седници Скупштине града Ваљева 20. јуна 2016. године.

III

Решење објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број:112-252/18-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

78. На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/2009, 73/2010, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17) члана 49. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ бр 19/08, 15/16) и члана 7. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17) Градоначелник града Ваљева дана 13.02.2018. године донео је:

**РЕШЕЊЕ
О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ
БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ**

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17), раздео 4 – Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602-0009, функционална класификација 160, економска класификација 499 – Текућа буџетска резерва одобравају се средства у износу од ”1.000.000” динара за суфинансирање пројеката удружења грађана. 2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 4, Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602-0001, функционална класификација 130, економска класификација 481-Дотације невладиним организацијама у износу од ”1.000.000” динара

3. Ово решење објавити у ”Службеном гласнику града Ваљева”.

**Градоначелник града Ваљева
Број:40-194/2018-06
Др Слободан Гвозденовић, с.р.**

79. На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/2009, 73/2010, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17) члана 49. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ бр 19/08, 15/16) и члана 7. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17) Градоначелник града Ваљева дана 19.02.2018. године донео је:

**РЕШЕЊЕ
О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ
БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ**

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17), раздео 4 – Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602-0009, функционална класификација 160, економска класификација 499 – Текућа буџетска резерва одобравају се средства у износу од ”32.000” динара Женском рукометном клубу „Металац 2015”.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 4, програм 1301, програмска активност 1301-0001, функционална класификација 810, економска класификација 481-Дотације спортским организацијама у износу од ”32.000” динара

3. Ово решење објавити у ”Службеном гласнику града Ваљева”.

**Градоначелник града Ваљева
Број:40-202/2018-06
Др Слободан Гвозденовић, с.р.**

80. На основу члана 69. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/2009, 73/2010, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17) члана 49. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ бр 19/08, 15/16) и члана 7. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17) Градоначелник града Ваљева дана 22.02.2018. године донео је:

**РЕШЕЊЕ
О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ
БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ**

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018. годину („Службени гласник града Ваљева“ број 14/17), раздео 4 – Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602 - 0009, функционална класификација 160, економска класификација 499 – Текућа буџетска резерва

одобравају се средства у износу од "2.500.000" динара Градској управи.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 4, Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602-0001, функционална класификација 130, економска класификација 423-Услуге по уговору у износу од "2.500.000" динара.

3. Ово решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Градonaчелник града Ваљева
Број:40-214/2018-06
Др Слободан Гвозденовић, с.р.

81. На основу члана 70. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17), члана 49. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр 19/08, 15/16) и члана 7. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 14/17) Градonaчелник града Ваљева дана 22.02.2018. године донео је:

РЕШЕЊЕ
О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА СТАЛНЕ
БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 14/17), разделе 4 – Градска управа града Ваљева, глава 001, програм 0602, програмска активност 0602-0010, функционална класификација 160, економска класификација 499 – Стална буџетска резерва, одобравају се средства за предузимање додатних процедура и протокола хигијене у Дому здравља у износу од "298.560" динара.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 4 – Градска управа града Ваљева, глава 001, програм 0602, програмска активност 0602-0010, функционална класификација 160, економска класификација 484–Накнада штете настале услед елементарних непогода у износу од "298.560" динара.

3. Средства из тачке 1. овог решења уплатиће се према приложеној документацији.

4. Ово решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Градonaчелник града Ваљева
Број:40-210/2018-06
Др Слободан Гвозденовић, с.р.

82. На основу члана 69. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС" број 54/2009, 73/2010, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16 и 113/17) члана 49. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр 19/08, 15/16) и члана 7. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину ("Службени гласник града Ваљева" број

14/17) Градonaчелник града Ваљева дана 07.03.2018. године донео је:

РЕШЕЊЕ
О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ
БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2018. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 14/17), разделе 4 – Градска управа града Ваљева, програм 0602, програмска активност 0602-0009, функционална класификација 160, економска класификација 499 – Текућа буџетска резерва одобравају се средства у износу од 1.122.100 динара за трошкове организације Дана града.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 3 - Градonaчелник, програм 2101, програмска активност 2101-0002, функционална класификација 110, економска класификација 421-Стални трошкови у износу од 180.000 динара, економска класификација 423-Услуге по уговору у износу од 942.100 динара

3. Ово решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Градonaчелник града Ваљева
Број:40-248/2018-06
Др Слободан Гвозденовић, с.р.

83. На основу члана 16. и 17. Закона о финансирању политичких активности ("Службени гласник РС" број 43/11 и 123/14), члана 49. став 1. тачка 5) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" број 1/2017-пречишћен текст), члана 9. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 14/2017) и Решења о исплати средстава за финансирање редовног рада политичких субјеката у периоду 01.01.2018. године – 31.12.2018. године број 40-57/2018-01 од 18.01.2018. године, Градonaчелник града Ваљева дана 01.03.2018. године, доноси,

РЕШЕЊЕ
о исплати средстава за финансирање редовног
рада политичких субјеката у периоду 01.03.2018.
године – 31.03.2018. године

1. Исплата средстава за период 01.03.2018.год.- 31.03.2018.год. за финансирање редовног рада политичких субјеката који су освојили мандате одборника у Скупштини града Ваљева на изборима одржаним дана 24.04.2016.год., а која су планирана чланом 9. Одлуке о буџету града Ваљева за 2018. год. („Сл.гласник града Ваљева, број 14/2017), у разделу 1 – Скупштина, глава 1, програм 16: Политички систем локалне самоуправе, програмска класификација 2101-0001, економска класификација 481 – Дотације – политичким странкама ће се вршити према следећој табели:

Политичка партија	Број мандата	Износ за март	Исплата 3/2018
Александар Вучић-Србија побеђује-50,98%	26	83.667,00	83.667,00
СНС-77%	20	64.424,00	64.424,00
ПУПС-7,7%	2	6.442,50	6.442,50
НС-7,7%	2	6.442,50	6.442,50
ПС-3,8%	1	3.179,00	3.179,00
СДПС-3,8%	1	3.179,00	3.179,00
СПС-ЈС-СНП-Наша прича је Ваљево-35,29%	18	62.329,00	62.329,00
СПС-84%	15	52.357,00	52.357,00
ЈС-11%	2	6.856,00	6.856,00
СНП-5%	1	3.116,00	3.116,00
Тим за Ваљево-ДС-СДС-ЛДП-НС-7,85%	4	19.754,90	19.754,90
ДС		19.754,90	19.754,90
Доста је било-5,88%	3	14.962,80	14.962,80
Укупно	51	180.713,70	180.713,70

2.Ово решење објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

3.Ово решење доставити

-Одељењу за финансије,

-Одељењу за послове органа града и

-архиви

Градоначелник града Ваљева

Број: 40-229/2018-01

Датум: 01.03.2018. године

Др Слободан Гвозденовић,с.р.

84.На основу члана 189. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС" број 88/2017), члана 50. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Сл.гласник РС" број 18/2010 и 101/2017), у складу са Правилником о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама ("Сл.гласник РС" број 146/14), градоначелник града Ваљева донео је

РЕШЕЊЕ

О УТВРЂИВАЊУ ЕКОНОМСКЕ ЦЕНЕ ПРОГРАМА ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ "МИЛИЦА НОЖИЦА" У ВАЉЕВУ

I

Овим решењем утврђује се економска цена програма васпитања и образовања у Предшколској установи "Милица Ножица" у Ваљеву, чији је основач град Ваљево.

II

Економска цена програма васпитања и образовања у ПУ "Милица Ножица" утврђује се у износу од 25.398,00 динара месечно по детету .

Дневна економска цена по детету утврђује се дељењем месечне економске цене по детету из става 1. овог члана са бројем радних дана у месецу.

III

Учешће корисника услуга у економској цени по детету износи 20%, односно за целодневне облике рада утврђује се у износу од 5.080,00 динара месечно по детету.

Учешће корисника услуга у економској цени по детету за целодневне облике рада – програм припреме за школу утврђује се у износу од 3.140,00 динара месечно по детету.

IV

Економска цена програма васпитања и образовања у ПУ "Милица Ножица" из тачке II овог решења примењиваће се од 01.03.2018.године.

V

Даном ступања на снагу овог Решења престаје да важи Решење о утврђивању економске цене програма васпитања и образовања у Предшколској установи "Милица Ножица" у Ваљеву број 38-2/2017-09 од 20.02.2017. године.

VI

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Градоначелник града Ваљева

Број :38-3/2018-09

Датум: 09.02.2018.год.

Др Слободан Гвозденовић,с.р.

С А Д Р Ж А Ј

Број	Назив акта	Страна
61.	Одлука о додели звања Почасни грађанин града Ваљева	1
62.	Одлука о додели Награде града Ваљева за 2017. годину	1
63.	Одлука о усвајању Локалног акционог плана запошљавања града Ваљева за 2018. годину	7
64.	Одлика о минималној висини износа за инвестиционо и текуће одржавање зграда и износа накнаде за принудно постављеног управника	29
65.	Одлука о ангажовању ревизора за обављање екстерне ревизије Завршног рачуна буџета града Ваљева за 2017. годину	31
66.	Одлука о поверавању послова управљања и одржавања сеоског водовода Жабари	31
67.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о поступку и начину решавања захтева грађана за накнаду штете настале услед уједа паса луталица	32
68.	Решење о давању сагласности на Одлуку о цени воде за Горњу Грабовицу	33
69.	Закључак о усвајању Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево за 2018. годину	33
70.	Правилник о критеријумима и поступку за доделу и кришћење подстицајних средстава у пољопривреди	94
71.	Закључак о усвајању Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији града Ваљева за 2018. годину	114
72.	Одлука о утврђивању престанка мандата одборника у Скупштини града Ваљева др Душану Мирковићу	116
73.	Решење о престанку функције члану Градског већа града Ваљева Борисаву Бори Радојичићу	116
74.	Решење о разрешењу члана Градског већа града Ваљева Андре Савчића	117
75.	Решење о избору члана Градског већа града Ваљева др Мирољуба Ивановића	117
76.	Решење о избору члана Градског већа града Ваљева др Душана Мирковића	117
77.	Решење о избору члана Градског већа града Ваљева Марка Живановића	118
78.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-194/2018-06	118
79.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-202/2018-06	118
80.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-214/2018-06	118
81.	Решење о употреби средстава сталне буџетске резерве број:40-210/2018-06	119
82.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-248/2018-06	119
83.	Решење о исплати средстава за финансирање редовног рада политичких субјеката у периоду 01.03.2018. године – 31.03.2018. године	119
84.	Решење о утврђивању економске цене програма васпитања и образовања у Предшколској установи „Милица Ножица“ у Ваљеву	120

Издавач: Скупштина града Ваљева

За издавача: Ђорђе Павловић, секретар Скупштине града Ваљева, Биљана Ковачевић, заменик секретара Скупштине града Ваљева

Редакција: Одељење за послове органа града: Јелица Пањковић-Тешић, Бојана Гроздановић

Компјутерска припрема: Бојана Гроздановић; Штамп: Зоран Јевтић, Милена Марковић

Е-пошта: glasnik@valjevo.org.rs

Претплата се уплаћује на жиро рачун:

Приходи органа градова број: 840-742341843-24 са позивом на број

по моделу 97 78 107 150604